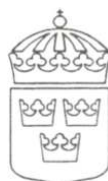

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1990/91:AU13 Regionalpolitiken

1990/91
AU13

I betänkandet behandlas

- proposition 1990/91:100 bilaga 14 (industridepartementet), regionalpolitiken (s. 15–28) och anslagspunkterna G 1–G 9 (s. 102–110),
- proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt, avsnittet 8.8 Åtgärder för tillväxt och regional balans (s. 227–229) jämte anslaget G 2. Regionala utvecklingsinsatser (s. 272),
- proposition 1990/91:125 bilaga 9 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1990/91 i vad avser punkt G 1. Lokaliseringsbidrag m.m. (s. 23–25),
- 105 motioner från allmänna motionstiden 1991,
- 6 motioner väckta med anledning av proposition 87.

Sammanfattning

Regionalpolitikens allmänna inriktning

Utskottet hänvisar i detta betänkande till behandlingen av regionalpolitiken förra våren (prop. 1989/90:76, AU13, rskr. 346). Därvid lades målen och riktlinjerna för regionalpolitiken för 90-talet fast.

Enligt *målen* för regionalpolitiken skall alla människor oavsett var de bor i landet ges tillgång till arbete, service och en god miljö.

Det nämnda riksdagsbeslutet angav *den allmänna inriktningen av regionalpolitiken*. De instrument som ställdes till förfogande innebär fortsatta satsningar på denna politik.

Utskottet konstaterade samtidigt att regionalpolitiken inte ensam kan lösa de regionala problemen. Här krävs samverkan inom en rad politikområden.

Utskottet anser i detta betänkande att de sålunda fastställda målen för och inriktningen av regionalpolitiken allttjämt bör gälla.

Samtliga oppositionspartier följer upp sina motioner i detta avsnitt med reservationer, moderata samlingspartiet och folkpartiet liberalerna i en gemensam reservation.

Utskottet hänvisar även i denna del till sitt ställningstagande förra våren beträffande omlokalisering av statlig verksamhet. Därvid framhöll utskottet bl.a. att beslut om omlokalisering av befintlig verksamhet eller lokalisering av nya myndigheter bör föregås av noggranna översväganden i skilda hänseenden. Utskottet anförde också att utskottet vid flera tillfällen uttalat att det är viktigt att pröva möjligheterna att välja annan lokaliseringsort än Stockholm.

Mot denna bakgrund anser utskottet att motionsyrkanden, i vilka föreslås att utskottet ånyo skall uttala sig till förmån för de av riksdagen beslutade riktlinjerna, inte bör påkalla någon riksdagens åtgärd.

Reservationer har på detta avsnitt avgetts av centern och miljöpartiet de gröna.

Företagsstöd

Stödformerna

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i proposition 87 att vidga begreppet stödberättigad verksamhet. Vidgningen innebär att företagsstöd skall kunna lämnas även till ideella organisationer i de fall de utlokaliseras från Stockholm.

Moderaterna anser att lokaliseringsbidragen skall ersättas med riskgarantilån och vill inskränka användningen av sysselsättningsbidraget. Moderaterna, folkpartiet liberalerna och centern vill att nedsättningen av socialavgifter skall omfatta all privat verksamhet. Miljöpartiet de gröna yrkar att stödformen skall användas i avsevärt större omfattning än hittills.

Beslutsordningen

Folkpartiet liberalerna och centern yrkar att beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt i stödärenden skall höjas från nuvarande 20 milj.kr. till 25 resp. 30 milj.kr.

Utskottet anser att man i denna avvägningsfråga inte bör gå längre än vad regeringen har gjort och avstyrker följaktligen motionsyrkandena.

Folkpartiet liberalerna och centern följer upp sina motionsyrkanden i en gemensam reservation där beslutsgränsen bestäms till 30 milj.kr.

Stödområdesindelningen

Folkpartiet liberalerna vill att regeringen initierar en översyn av stödområdesindelningen. Centern anser att begreppet stödområde bör bytas ut mot begreppet resursområde. Dessa yrkanden avstyrks liksom motionsyrkanden om att placera ett namngivet antal orter i permanent stödområde under motivering att stödområdesindelningen som beslutades av riksdagen förra året inte bör ändras för ofta utan ligga fast under en längre tid.

Utvecklingsinsatser i glesbygd och på landsbygd

Regeringen föreslår inga ändringar av glesbygdssstödet. Centern och vänsterpartiet återkommer med motionsyrkanden från förra året beträffande höjningar av högstbeloppen för avskrivningslån och för bidrag till uthyrningsstugor resp. bidrag till kommersiell service.

Utskottet anser att det inte finns skäl för riksdagen att ändra sitt ställningstagande från förra året då beloppsgränserna höjdes.

Utskottet finner inte heller skäl föreslå riksdagen någon åtgärd med anledning av ett motionsyrkande från folkpartiet liberalerna om att söka få fram nya former för att tillgodose behovet av service i glesbygd.

Centern och vänsterpartiet följer upp sina motionsyrkanden i denna del med reservationer.

Insatser för kvinnor i glesbygd och på landsbygd

Med anledning av ett antal motionsyrkanden om insatser för kvinnor i glesbygd understryker utskottet ånyo vikten av att kvinnors tillgång till arbete, service, kultur och fritid skall bli likvärdig i landets olika delar.

Reservationer har avgetts av folkpartiet liberalerna, centern, vänsterpartiet och miljöpartiet de gröna.

Anslagsfrågor

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till regionalpolitiska anslag för nästa budgetår. Detta innebär att utskottet föreslår en sammanlagd medelsanvisning av 2 237 milj. kr.

Moderata samlingspartiet, folkpartiet liberalerna, centern, vänsterpartiet och miljöpartiet de gröna fullföljer sina yrkanden i sakfrågorna med ett antal reservationer om anslagstilldelningen.

Regionalpolitiska åtgärder i län och regioner

Avslutningsvis behandlar utskottet ett stort antal motionsyrkanden om utvecklingsproblem men även utvecklingsmöjligheter i skilda delar av landet. Utskottet anser att de instrument som har ställts till förfogande för regionalpolitiken i första hand skall komma till användning för insatser av olika slag. Det innebär att det ankommer på länsmyndigheterna att ta ställning till och avsätta medel för sådana insatser som behövs. Utskottet pekar också på förslag och kommande beslut inom andra politikområden som får betydelse för den regionala utvecklingen.

Reservationer har på detta avsnitt avgetts av centern och vänsterpartiet.

Propositionerna

Budgetpropositionen

I proposition 1990/91:100 bilaga 14 föreslår regeringen — efter förordning av statsrådet Rune Molin — att riksdagen

dels

godkänner vad som förordats i propositionen under avsnittet Regionalpolitiken om länsstyrelsens beslutanderätt i ärenden om lokaliseringsbidrag,

dels under punkterna

G 1

till Lokaliseringsbidrag m.m. för budgetåret 1991/92 anvisar ett reservationsanslag på 350 000 000 kr.,

G 2

till Regionala utvecklingsinsatser för budgetåret 1991/92 anvisar ett reservationsanslag på 972 000 000 kr.,

G 3

1. medger att statlig kreditgaranti för lån till företag i glesbygder och för lån till kommersiell service får beviljas i en sådan omfattning att det sammanlagda beloppet för utestående garantier som beslutats efter den 1 juli 1985 uppgår till högst 220 000 000 kr.,

2. till Täckande av förluster på grund av kreditgarantier till företag i glesbygder m.m. för budgetåret 1991/92 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

G 4

till Ersättning för nedsättning av socialavgifter för budgetåret 1991/92 anvisar ett förslagsanslag på 250 000 000 kr.,

G 5

till Sysselsättningsbidrag för budgetåret 1991/92 anvisar ett förslagsanslag på 250 000 000 kr.,

G 6

till Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder m.m. för budgetåret 1991/92 anvisar ett reservationsanslag på 186 000 000 kr.,

G 7

till Glesbygdsdelegationen för budgetåret 1991/92 anvisar ett reservationsanslag på 16 200 000 kr.,

till Expertgruppen för forskning om regional utveckling (ERU) för budgetåret 1991/92 anvisar ett reservationsanslag på 6 480 000 kr.,

G 9

till Kapitaltillskott till en utvecklingsfond för Västnorden för budgetåret 1991/92 anvisar ett förslagsanslag på 3 050 000 kr.

Proposition 1990/91:87 (Näringspolitik för tillväxt)

I propositionen föreslår regeringen

dels under avsnittet 8.8 om åtgärder för tillväxt och regional balans

53. att riksdagen godkänner riktlinjerna för regionalpolitiskt företagsstöd till vissa ideella organisationer och intresseorganisationer,

dels under punkt G. Regional utveckling

att riksdagen under reservationsanslaget G 2. Regionala utvecklingsinsatser för budgetåret 1991/92 anvisar 3 500 000 kr. utöver vad som föreslagits i proposition 1990/91:100 bilaga 14 punkt G 2.

Proposition 1990/91:125 (tilläggsbudget II)

I propositionens bilaga 9 punkt G 1 har regeringen

1. föreslagit riksdagen att till Lokaliseringsbidrag m.m. på tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1990/91 anvisa ett reservationsanslag på 200 000 000 kr.,

2. berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts i propositionen om utvecklingen av Stiftelsen Industricentra m.m.

Motionerna

Motioner från allmänna motionstiden 1990/91

1990/91:A401 av Birger Andersson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att placera Hallstahammars kommun inom stödområde 2.

1990/91:A402 av Pär Granstedt (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att frågan om lokala servicekontor av det slag som föreslås i motionen blir föremål för utredning.

1990/91:A403 av Agne Hansson och Marianne Jönsson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om åtgärder så att en plan utarbetas i samverkan med länets myndigheter för lokalisering av minst 1 000 statliga arbetstillfällen till Kalmar län i en första etapp.

1990/91:A404 av Martin Olsson (c) vari yrkas

1990/91:AU13

1. att riksdagen ånyo som sin mening ger regeringen till känna att ny eller expanderande statlig verksamhet i första hand skall lokaliseras till skogslänen och i andra hand till sydöstra Sverige och Sjuhäradsbygdens,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att regeringen ingående prövar förutsättningarna för att lokalisera ny eller expanderande statlig verksamhet enligt av riksdagen fastställda principer.

1990/91:A405 av Per-Ola Eriksson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att Älvsbyns kommun samt Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt i Piteå kommun skall inplaceras i stödområde 1.

1990/91:A406 av Per-Ola Eriksson och Britta Bjelle (c, fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av sysselsättningsskapande åtgärder i Arjeplog som alternativ till gruvnäringen,

2. att riksdagen hos regeringen begär att en särskild delegation tillsätts med uppgift att framlägga förslag till sysselsättningsskapande åtgärder i Arjeplog,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förhandlingar med större svenska industriföretag,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av statliga administrativa tjänster till Arjeplog.

1990/91:A407 av Leif Marklund m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inplacering av Älvsbyns kommun i stödområde 1.

1990/91:A408 av Bruno Poromaa och Leif Marklund (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för Arjeplogs kommuns utveckling.

1990/91:A409 av Britta Bjelle (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att skapa bättre förutsättningar för kvinnor/flickor att verka och leva i Norrbottens inland.

1990/91:A410 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av en decentralistisk inriktning av samhällsinsatserna och att en regional balans är ett centralt mål för besluten inom alla politiska sektorsområden,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sambanden mellan målen regional balans, en stark samhällsekonomi och en god miljö,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den ekonomiska politikens inriktning och betydelse för möjligheterna att nå målet regional balans samt om regional balans som en förutsättning för en effektiv ekonomisk politik.

1990/91:A411 av Ingvar Johnsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av regionalpolitiska insatser i norra Älvsborg.

1990/91:A412 av Sigge Godin (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Västernorrlands läns behov av regionalpolitiska satsningar,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande Västernorrlands läns internationella beroende,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Ånge kommun tillfälligt skall inplaceras i stödområde 1.

1990/91:A413 av Olle Svensson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av åtgärder till stöd för en positiv regionalpolitisk utveckling inom Södermanlands län.

1990/91:A414 av Ragnhild Pohanka m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ta vara på äldres och invandras kunskap och erfarenhet.

1990/91:A415 av Maud Björnemalm m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett kvinnligt resurscentrum i Örebro och Västmanlands län.

1990/91:A416 av Rosa-Lill Wåhlstedt m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheter till ytterligare stödåtgärder till arbetsmarknaden i Karlskoga.

1990/91:A417 av Göran Engström och Birgitta Hambræus (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om permanent inplacering av Hedemora kommun i stödområdesklass 2.

1990/91:A418 av Gunnar Nilsson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av åtgärder för att möta östra Skånes långsiktiga strukturproblem inför 1990-talet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att utveckla Malmöregionen som storstadsregion och alternativ till huvudstadsregionen.

1990/91:A419 av Lennart Brunander (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ett åtgärds paket för Sjuhäradsbygden,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utlokalisering av statlig verksamhet.

1990/91:A420 av Bertil Måbrink (v) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär ett åtgärdsprogram för Gävleborgs län.

1990/91:AU13

1990/91:A421 av Ove Karlsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av särskilda åtgärder för att möta en väntad konjunktturnedgång och strukturförändringar i Kopparbergs län.

1990/91:A422 av Anita Johansson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att tillgodose behovet av tillverkningsindustri i Stockholmsområdet.

1990/91:A423 av Ulla Berg m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Hällefors kommuns inplacering i stödområde 1,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en breddning och förnyelse av näringslivet i Hällefors kommun.

1990/91:A424 av Roland Larsson och Hugo Andersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utlokalisering av statlig verksamhet från Stockholmsområdet.

1990/91:A425 av Kurt Ove Johansson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om styrning av insatser inom infrastruktur, forskning och utveckling samt regionalisering av statsförvaltning som medel för att avlänka expansionen inom Stockholmsregionen.

1990/91:A426 av Axel Andersson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om arbetsmarknadspolitiska åtgärder i Gävleborgs län.

1990/91:A427 av Iris Mårtensson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om glesbygdssöd och utvecklingsbidrag.

1990/91:A428 av Agne Hansson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av framtidssatsningar i alla delar av landet,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av regionalpolitiska medel för ett vidgat sydostsamarbete med Europa och Baltikum,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av att nya statliga arbetstillfällen lokaliseras till sydöstra Sverige.

1990/91:A429 av Bruno Poromaa m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regionalpolitiska åtgärder i nordöstra Norrbotten.

1990/91:A430 av Sten-Ove Sundström m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheter att genomföra det av Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län utarbetade infrastrukturprogrammet.

1990/91:A431 av Bruno Poromaa (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för en utveckling av Nordkalotten.

1990/91:A432 av Larz Johansson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av resurser för regionalpolitiska insatser i Södermanlands län.

1990/91:A433 av Bo Holmberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att förbättra den regionala utvecklingen i Västernorrland.

1990/91:A434 av Bertil Måbrink och Karl-Erik Persson (v) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om offertstöd och glesbygdstöd i enlighet med vad som anförts i motionen.

1990/91:A435 av Ingrid Hasselström Nyvall (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av statliga arbetstillfällen till Västerviks kommun.

1990/91:A436 av Karl-Erik Persson (v) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en konkret politik för att möta framtida strukturproblem i Örebro län,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om styrning av näringslivets investeringar,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en politik för att hävda rätten till en svensk regionalpolitik utan utländsk inblandning.

1990/91:A437 av Bertil Måbrink m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utveckla Blekinge län.

1990/91:A438 av Stig Alemyr m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om länsstyrelsernas möjligheter att inom ramen för anslaget till regionala utvecklingsinsatser besluta om investeringsbidrag till företag inom den privata sektorn.

1990/91:A439 av Bertil Danielsson (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att länsstyrelserna inom ramen för anslaget för Regionala utvecklingsinsatser m.m. medges rätt att besluta om investeringsbidrag till företag inom den privata sektorn,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att regler för investeringsbidragets användning bör fastläggas i särskild förordning.

1990/91:A440 av Helge Hagberg och Ulla Berg (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att ge CESAM i Örebro erforderliga resurser under en femårsperiod.

1990/91:AU13

1990/91:A441 av Iréne Vestlund m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inplacering av Hedemora kommun i stödområdet.

1990/91:A442 av Bo Holmberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utlokalisering av verksamheter inom riksförsäkringsverket och SIPU.

1990/91:A443 av Bo Holmberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändringar av regionalpolitiken i skogslänen.

1990/91:A444 av Britta Sundin och Ove Karlsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändring av glesbygdsdelegationens namn till myndigheten för glesbygdsutveckling.

1990/91:A445 av Stina Eliasson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Bräcke kommuns omplacering från stödområde 2 till stödområde 1.

1990/91:A446 av Stina Eliasson (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att de sänkta arbetsgivaravgifterna i stödområde 1 skall omfattas av all privat näringsverksamhet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Bräcke kommun skall föras till stödområde 1,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Åre kommun skall föras till stödområde 1,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att hela Krokoms kommun skall föras till stödområde 1,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Häggenås och Näs församlingar inom Östersunds kommun skall föras till stödområde 1.

1990/91:A447 av Bengt Kindbom och Gunilla André (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regionalpolitiskt stöd och utlokalisering av statlig verksamhet till Skaraborgs län.

1990/91:A448 av Gösta Lyngå m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Sydsveriges situation och dess utvecklingsmöjligheter,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbyggnaden av skånska tätorter.

1990/91:A449 av Eva Goës och Roy Ottosson (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av kultur, kunskap och goda kommunikationer för att stoppa kvinnoflykten från Västernorrlands län.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:Ub628.

1990/91:A450 av Annika Åhnberg m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om användning av regionalpolitiska medel för att utveckla en jordbruksinriktad turism på Gotland.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:Jo232.

1990/91:A451 av Gullan Lindblad och Göthe Knutson (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att arbetsgivaravgiften bör sänkas,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utvecklingen på den värmländska arbetsmarknaden noga bör följas och att åtgärder vid behov bör insättas,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att länsanslagen bör ges en än mer regionalpolitisk profil och att de skall kunna användas fritt av länsstyrelserna.

1990/91:A452 av Rolf Dahlberg (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av insatser i Gävleborgs län.

1990/91:A453 av Ingrid Hasselström Nyvall (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att få använda länsanslagen även som investeringsbidrag.

1990/91:A454 av Magnus Persson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av regionalpolitiska insatser i Värmlands län.

1990/91:A455 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär ett särskilt landsbygdsprogram under hösten 1991, enligt vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen till utvecklingsinsatser på landsbygden anslår 141 000 000 kr. för uppföljning av "Hela Sverige ska leva"-kampanjen,
3. att riksdagen till anslaget G 7. Glesbygdsdelegationen anslår 2 000 000 kr. för stöd till folkrörelserådet.

1990/91:A456 av Nils-Olof Gustafsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inplacering av Bräcke kommun i stödområde 1.

1990/91:A457 av Anna Horn af Rantzien m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att ERU får i uppdrag att planera praktiska försök med decentraliserat glesbygdsstöd i enlighet med vad i motionen anförts och att samordna de många formerna och aktörerna i stödsystemet till färre.

1990/91:A458 av Isa Halvarsson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samlade insatser för en positiv utveckling i Värmland.

1990/91:AU13

1990/91:A459 av Arne Kjörnsberg och Berndt Ekholm (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för Sjuhäradsbygden och dess utveckling.

1990/91:A460 av Hans Gustafsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sysselsättningsskapande åtgärder i Blekinge.

1990/91:A461 av Jan-Olof Ragnarsson (v) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för ett utvecklingsprogram för Västmanlands län i enlighet med vad som anförts i motionen.

1990/91:A462 av Björn Samuelson (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett "Värmlandspaket".

1990/91:A463 av Ulla Orring (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insatser till kvinnor i norra Norrlands inland avseende arbetsmarknad, kultur och fritid,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att nedsättning av socialavgifter skall omfatta all icke-offentlig verksamhet i enlighet med vad i motionen anförts,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ny stödområdesindelning, från område 2 till 1, för Norsjö, Fällfors, Kalvträsk, Jörn, Lycksele, Vindeln och Bjurholm,

4. att riksdagen beslutar att länsstyrelserna skall kunna besluta om regionalpolitiskt stöd i enlighet med vad i motionen anförts.

1990/91:A464 av Kersti Johansson och Rune Backlund (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökade anslag till länsstyrelsen i Jönköpings län för regionala utvecklingsinsatser.

1990/91:A465 av Anna Horn af Rantzien m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att alla beslut inom regionalpolitikens område analyseras med hänsyn till balansen mellan lands- och stadsbygd och med hänsyn till behovet att minska vardagens sårbarhet.

1990/91:A466 av Sverre Palm m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sysselsättningsläget i norra Bohuslän.

1990/91:A467 av Britta Sundin m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utlokalisering av statlig verksamhet.

1990/91:A468 av Åke Selberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett åtgärds paket för Råne älv dal.

1990/91:AU13

1990/91:A469 av Birger Andersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av åtgärder för en positiv utveckling av Västmanlands län.

1990/91:A470 av Ingrid Hemmingsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att hela Jämtlands län bör hänföras till stödområde 1 med undantag av tätorten Östersund.

1990/91:A471 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att EG-samarbetet inte får förhindra arbetsmarknadsåtgärder i form av differentierad arbetsgivaravgift,

2. att riksdagen beslutar att minska anslaget G 1 med 175 milj.kr. i enlighet med vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen beslutar att minska anslaget G 2 med 42 milj.kr. i enlighet med vad som anförts i motionen,

4. att riksdagen beslutar minska anslaget G 5 med 100 milj.kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

Motiveringarna återfinns i motion 1990/91:N317.

1990/91:A472 av Karin Israelsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kvinnornas situation i södra Lappland.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:T246.

1990/91:A473 av Ulla Orring m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om glesbygdshandeln.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:L724.

1990/91:A474 av Anders Castberger och Elver Jonsson (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen för Älvsborgs län av ansökan om medlemskap i EG och de pågående EES-förhandlingarna,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om näringsliv och arbetsmarknad i Älvsborgs län,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om högskoleutbildningens betydelse för framtidsstrategin för Älvsborgs län,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten för Älvsborgs län av ett kapacitetsstarkt flygsystem för fyrstadsregionen.

1990/91:A475 av Charlotte Branting (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samverkan mellan sydostlänen Kronoberg, Kalmar och Karlskrona,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att lokalisera statligt verk eller myndighet till Kronoberg,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vidgad högskoleutbildning i Växjö,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det s.k. länsanslaget till Kronoberg.

1990/91:A476 av Jan Hyttring m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd för den kommungrupp som bildades när Bergslagsdelegationen upphörde den 1 juli 1990.

1990/91:A477 av Per Stenmarck och Rune Rydén (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Skånes utvecklingsmöjligheter.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:T254.

1990/91:A478 av Kaj Larsson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förläggning av förädlingsindustri för fisk till Simrishamn,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökat statligt engagemang i övrigt inom regionen Österlen.

1990/91:A479 av Agne Hansson och Marianne Jönsson (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av en politik för regional balans och regionalpolitiska insatser i Kalmar län för att vända utvecklingen, stärka sysselsättning och service, behålla ungdomen och öka inflyttningen i Kalmar län,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ett decentraliserat synsätt och mer rättvis fördelning i de politiska beslut som fattas för att öka optimismen och framtidstron i Kalmar län,

3. att riksdagen beslutar behålla nuvarande princip för indelning av landet i tre stödområden,

4. att riksdagen beslutar att benämningen "stödområde" utgår och ersätts med "resursområde",

5. att riksdagen beslutar att kommunerna Högsby, Torsås, Hultsfred, Mönsterås, Emmaboda, Nybro, Oskarshamn, Västervik, Vimmerby, Borgholm och Mörbylånga med undantag av församlingarna Glömminge, Algutsrum och Torslunda tillförs resursområde C,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behov av ökat länsanslag för regionala utvecklingsinsatser i Kalmar län,

7. att riksdagen hos regeringen begär ett 5-årigt investeringsprogram för statliga investeringar i Kalmar län,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riktlinjer för lokalisering av statlig verksamhet,

9. att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder så att 50 milj.kr. avsätts till bl.a. Kalmar län för vuxenutbildningsinsatser,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det regionalpolitiska stödets inriktning i framtiden.

1990/91:A480 av Bo Nilsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av insatser för utveckling av näringslivet i Malmöhus län.

1990/91:A481 av Anders G Högmark m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av nationella satsningar i syfte att utveckla Sydostsverige i enlighet med de riktlinjer för regionalpolitiken riksdagen uttalat sig för.

1990/91:A482 av Ulla Pettersson och Bengt Kronblad (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av regionalpolitiska åtgärder för Gotland.

1990/91:A483 av Börje Hörnlund m.fl. (c, m, fp, v, mp) vari yrkas att riksdagen till Folkrådet för budgetåret 1991/92 beviljar 2 milj.kr.

1990/91:A484 av Birgit Henriksson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att placera Hallstahammars kommun inom stödområde.

1990/91:A485 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att regionalpolitiken skall följa den inriktning som framgår av motionen.

1990/91:A486 av Stina Gustavsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett anslag på 20 000 000 kr. till regionala utvecklingsinsatser, G 2.

1990/91:A487 av Hans Lindblad (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den ekonomiska politikens, energipolitikens och svenska EG-politikens avgörande inflytande på utvecklingen i det starkt exportinriktade Gävleborgs län.

1990/91:A488 av Martin Olsson och Görel Thurdin (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten av samlade insatser syftande till att Väster-norrland skall få en utveckling motsvarande övriga landet.

1990/91:A489 av Karl-Erik Persson m.fl. (v) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om EG och regionalpolitiken,

2. att riksdagen under budgetåret 1991/92 anslår 86 000 000 kr. till anslag G 2. Regionala utvecklingsinsatser utöver vad regeringen föreslår,

3. att riksdagen begär att den hos regeringen återkommer med förslag om utformning av redskap för de demokratiska instanserna att kontrollera och styra lokaliseringen av arbetsplatser för att kunna korrigera nuvarande koncentrationstendenser,

4. att riksdagen höjer maximigränsen för butiksstöd i glesbygd från 60 000 kr. till 100 000 kr.,

5. att riksdagen till butiksstöd i glesbygd för budgetåret 1991/92 anslår 10 000 000 kr. utöver regeringens förslag,

6. att riksdagen begär att regeringen kommer med förslag om forskningsprojekt med särskild inriktning på kvinnor på landsbygden,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett anordningsbidrag med 25 000 kr. per plats i daghem och fritidshem, totalt 250 000 000 kr., varav 40 000 000 kr. tas över anslag G 6 att användas till att utveckla daghemsformer i glesbygd i enlighet med vad som anförts i motionen,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ungdomars livsmiljö i glesbygd och prioritering av verksamheter med flickor som målgrupp,

10. att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att se över de regler som hindrar postverket från att bygga ut en social service i glesbygd,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om små servicehem med närhet till hemmet.

1990/91:A490 av Kjell Ericsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av övriga satsningar i Värmland.

1990/91:A491 av Börje Hörnlund m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sambandet mellan regional balans och en god ekonomisk utveckling,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattereformens negativa betydelse för den regionala balansen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regional och inomregional balans som ett övergripande politiskt mål,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att begreppet "region" bör vara liktydigt med de lokala arbetsmarknaderna,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att byta beteckning från stödområde till resursområde,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändrad gräns för resursområde A,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om decentraliserad statlig verksamhet,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vid statlig utlokalisering de län skall uppmärksammas som visat intresse och aktivt arbetat för inomregional balans,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av investeringar i infrastruktur för en regional balans och en levande landsbygd,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om småföretagens betydelse för en regional balans,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av utbildningsväsendets struktur och lokalisering för en regional balans,

12. att riksdagen till ett nytt anslag G 11. Statliga kreditgarantier för budgetåret 1991/92 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avskrivning av studiemedel för rekryterad arbetskraft till resursområde A,

14. att riksdagen med avslag på proposition 1990/91:100 i denna del bemyndigar regeringen att inom en särskild ram om högst 200 000 000 kr. besluta om lokaliseringsärenden överstigande 30 000 000 kr. samt för detta ändamål anvisar 100 000 000 kr. för budgetåret 1991/92 över anslaget för G 1. Lokaliseringsbidrag m.m. i enlighet med vad som anförts i motionen,

15. att riksdagen till G 2. Regionala utvecklingsinsatser för budgetåret 1991/92 anvisar 328 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit eller således 1 300 000 000 kr.,

16. att riksdagen beslutar att högsta belopp till avskrivningslån för investeringar och för uthyrningsstugor höjs till 500 000 kr. resp. 100 000 kr. i enlighet med vad i motionen anförts,

17. att riksdagen till G 4. Ersättning för nedsättning av socialavgifter för budgetåret 1991/92 anvisar 30 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit eller således 280 000 000 kr.,

18. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att nedsättningen av socialavgifter i resursområde A skall gälla all privat näringsverksamhet,

19. att riksdagen till G 6. Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder m.m. för budgetåret 1991/92 anvisar 144 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit eller således 330 000 000 kr.,

20. att riksdagen till ett nytt anslag G 10. Landsbygdsutveckling för budgetåret 1991/92 anvisar 390 000 000 kr. att användas i enlighet med vad i motionen anförts,

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att stöd till skärgårdstrafik skall utgå från det i motionen föreslagna anslaget G 10. Landsbygdsutveckling,

22. att riksdagen beslutar att medel över tolfte huvudtiteln G. Regional utveckling anvisas i enlighet med vad som förordas i motionen.

1990/91:A492 av Sonja Rembo m.fl. (m) vari yrkas

1990/91:AU13

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om målen och medlen för regionalpolitiken,

2. att riksdagen beslutar att nedsättningen av socialavgifter i stödområde 1 skall gälla alla verksamheter utom offentlig sektor, i enlighet med vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen för den regionala utvecklingen av medlemskap i EG,

5. att riksdagen beslutar att införa ett system med riskgarantilån i enlighet med vad som anförts i motionen,

6. att riksdagen beslutar att godkänna riktlinjer för sysselsättningsstöd i enlighet med vad som anförts i motionen,

7. att riksdagen beslutar att avveckla glesbygdsdelegationen som myndighet i enlighet med vad som anförts i motionen,

8. att riksdagen avslår regeringens förslag att till lokaliseringsbidrag för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 350 000 000 kr.,

9. att riksdagen till Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder m.m. för budgetåret 1991/92 anvisar ett reservationsanslag på 100 000 000 kr.,

10. att riksdagen till ersättning för nedsättning av socialavgifter för budgetåret 1991/92 anvisar ett förslagsanslag på 315 000 000 kr.,

11. att riksdagen till Sysselsättningsbidrag för budgetåret 1991/92 anvisar ett förslagsanslag på 75 000 000 kr.,

12. att riksdagen till Glesbygdsdelegationen för budgetåret 1991/92 anvisar ett reservationsanslag på 7 000 000 kr.,

13. att riksdagen till Riskgarantilån för budgetåret 1991/92 anvisar ett reservationsanslag på 250 000 000 kr.

1990/91:A494 av Gunnar Björk och Karin Starrin (c) vari yrkas

1. att riksdagen anslår 10,2 milj.kr. som infrastruktursatsning för lokal- och investeringsanslag för högskolan i Gävleborg,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad satsning på utbildning i Gävleborg,

3. att riksdagen beslutar att införa gymnasieutbildning för lokalvårdare,

5. att riksdagen beslutar om en ökning av länsanslaget på 15 milj.kr. till Gävleborgs län,

6. att riksdagen beslutar att regionalpolitiskt stöd tillfälligt kan utgå av arbetsmarknadsskäl även till företag som ligger utanför stödområdet i Gävleborgs län.

1990/91:A495 av Margitta Edgren m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för arbetslösa i Skåne,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regionalt utvecklingsorgan.

1. att riksdagen godkänner de allmänna riktlinjer för regionalpolitiken som anförts i motionens avsnitt 2—4,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning och regionalpolitik,

3. att riksdagen beslutar att nedsättningen av socialavgifter skall omfatta all icke-offentlig verksamhet i enlighet med vad i motionen anförts,

4. att riksdagen till Ersättning för nedsättning av socialavgifter för budgetåret 1991/92 anslår 315 000 000 kr.,

5. att riksdagen beslutar att länsstyrelserna skall kunna besluta om regionalpolitiska stöd i enlighet med vad i motionen anförts,

6. att riksdagen beslutar att länsstyrelserna skall få besluta om lokaliseringsbidrag upp till ett investeringsbelopp av 25 milj.kr. i enlighet med vad i motionen anförts,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en del befintliga resurser för regionala utvecklingsinsatser inkl. outnyttjade reservationer bör ställas till berörda länsstyrelser förfogande för ökade insatser i glesbygd utanför stödområdena,

8. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av stödområdesindelningen,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samordning av service i glesbygden,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om användningen av glesbygdssstödet,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om speciella regionalpolitiska insatser i områden där naturskyddsbesluten är särskilt omfattande.

1990/91:A497 av Charlotte Cederschiöld m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att insatser som innebär ett vidgat Mälardalssamarbete bör prioriteras.

1990/91:A498 av Håkan Hansson m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att stimulera näringslivet i Skåne.

1990/91:A499 av Marianne Andersson i Vårgårda och Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insatser mot arbetslösheten och fördelning av de arbetsmarknadspolitiska resurserna till Älvsborgs län.

1990/91:A500 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av en lugn utvecklingstakt för Stockholmsregionen och behovet av en aktiv regionalpolitik.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:Bo543.

1990/91:A501 av Bengt Hurtig (v) vari yrkas

1990/91:AU13

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stödområdesindelningen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett särskilt utvecklingsprogram för Arjeplogs kommun,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kvinnorna och regionalpolitiken.

1990/91:A502 av Gunhild Bolander (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de regionalpolitiska målen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Gotland tillförs stödområde 2 alternativt ges möjlighet till att fortsättningsvis erhålla det utvecklingsbidrag som finns att tillgå utanför stödområdena.

1990/91:A503 av Gudrun Norberg och Lars Ernestam (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stimulansstöd och etableringar i Karlskoga- och Hälleforsregionerna,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillväxtalternativ i samarbete med de kringliggande länen.

1990/91:A504 av Ylva Annerstedt m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om länets arbetsmarknad,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i övrigt anförts i motionen om behovet av utveckling i Stockholms län.

1990/91:A505 av Göthe Knutson och Gullan Lindblad (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statliga insatser för landsbygdsutveckling,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av 10 000 000 kr. extra ur länsvisa anslagsramen till de tre länen som är engagerade i Laxfond Vänern, samt förelägger riksdagen förslag till finansiering för ytterligare två år.

Motiveringarna återfinns i motion 1990/91:Sk436.

1990/91:A812 av Gunilla André och Karin Starrin (c) vari yrkas

5. att riksdagen beslutar att 40 % av länsanslagens projektmedel specialdestineras till projekt för kvinnor i enlighet med vad som anförts i motionen.

Motioner väckta med anledning av proposition 1990/91:87 (Näringspolitik för tillväxt)

1990/91:A16 av Lars-Erik Lövdén m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om infrastrukturella satsningar i Malmöregionen.

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i avsnitt 6.7 anförts beträffande principerna för regionalpolitiken,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i avsnitt 6.7 anförts beträffande åtgärder för decentralisering,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i avsnitt 6.7 anförts beträffande principerna för regionalpolitiskt stöd.

Motiveringarna återfinns i motion 1990/91:N42.

1990/91:A18 av Björn Samuelson (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en delegation för utarbetande av ett "Värmlandspaket".

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:T53.

1990/91:A19 av Bengt Harding Olson (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Kristianstadsregionens situation.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:Ub69.

1990/91:A20 av Ulla Berg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utnyttja tillgängliga resurser vid Bergsskolan i Filipstad och Metec i Hällefors för utbildning av personal som friställts i samband med den pågående strukturuomvandlingen i Bergslagen.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:Ub72.

1990/91:A22 av Lars Werner m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillförsel av regionalpolitiska medel till underleverantörerna för forskning och utbildning.

Motiveringen återfinns i motion 1990/91:N45.

Utskottet

Bakgrund

Med anledning av en särskild proposition (1989/90:76) Regionalpolitik för 90-talet och ca 600 motionsyrkanden väckta med anledning dels av propositionen, dels under den allmänna motionstiden 1988/89 och 1989/90 gjorde utskottet en bred översyn av de regionalpolitiska frågorna våren 1990 (1989/90:AU13). Därvid betonades att de övergripande målen för regionalpolitiken skulle ligga fast men preciseras. Målen innebär att människor oavsett var de bor i landet skall ges tillgång till arbete, service och en god miljö. Preciseringsen innebär bl.a. att politiken skall främja en rättvis fördelning av välfärden mellan människor i olika delar av landet, en balanserad befolkningsutveckling så att en betydande valfrihet i boendet åstadkoms samt en rationell produktion. Regionalpolitiken skall således främja rättvisa, valfrihet och ekonomisk tillväxt.

Riksdagen bedömde att regionalpolitiska insatser framför allt behövs i norra Sveriges inland, i delar av Bergslagen, i delar av Värmland och i norra Älvsborgs län. Stödområdesindelningen ändrades. Fr.o.m. den 1 juli 1990 finns två stödområden, 1 och 2.

Förenklningar i stödgivningen infördes. Bl.a. beslöts att ett antal stödformer skulle upphöra och att ytterligare delegering av ärenden till länsstyrelserna skulle ske.

Riksdagen betonade olika sektors betydelse för en god regional utveckling. Ökad vikt lades på FoU-insatser, utbildningsinsatser, tekniskpridning och övriga infrastruktursatsningar. Ett nytt regionalpolitiskt anslag för infrastrukturåtgärder på 330 milj.kr., i huvudsak avsett för insatser i stödområde 1, anvisades.

Glesbygdstödet förbättrades. Högsta belopp för avskrivningslån vid stöd till företag och till uthyrningsstugor höjdes liksom högsta belopp för servicebidrag till kommersiell service. En ny myndighet för glesbygdfrågor inrättades med placering i Östersund.

Riksdagen beviljade sammanlagt 2 400 milj.kr. i regionalpolitiska anslag för budgetåret 1990/91.

Den regionala problembilden

I årets budgetproposition heter det att den regionala problembild som redovisades förra våren i allt väsentligt fortfarande är relevant. Under senare tid har dock en avmattning av den mycket goda konjunktur som rått på arbetsmarknaden i de flesta orter och regioner börjat märkas alltmer. Detta återspeglas bl.a. i en kraftig ökning av antalet varsel under hösten 1990 jämfört med samma period 1989.

Utskottet redovisade i sitt av riksdagen den 27 mars 1991 godkända betänkande (1990/91:AU11, rskr. 164) om arbetsmarknadspolitiken vissa uppgifter om utvecklingen på arbetsmarknaden som har relevans också på det regionalpolitiska området. Där uppges bl.a. att orderingen till den svenska industrin minskade från november till december 1990 med 18 % och låg därmed hela 25 % lägre än 1989. Under fjärde kvartalet föll orderingen med 5 % jämfört med tredje kvartalet 1990. Utskottet redovisade också en rapport från AMS, Var finns jobben?, i vilken uppges att de största förändringarna från brist på arbetskraft inom många yrkeskategorier till balans och överskott sker först i Syd- och Mellansverige med undantag av de tre storstadsregionerna. Försämringarna kommer senare i Norrlandslänen. Tendenser till överskott på arbetssökande kommer att synas inom lantbruks- och skogsarbete, transportarbete, administrativt och kommersiellt arbete m.m.

Regionalpolitikens allmänna inriktning

Proposition 1990/91:100 bil. 14 hänvisar till riksdagens beslut i juni 1990 om regionalpolitik för 90-talet och de mål som då lades fast och för vilka i korthet redogjorts ovan. Regionalpolitiska insatser medverkar till ekonomisk tillväxt genom att underutnyttjade resurser i de regionalpolitiskt prioriterade områdena tas till vara. Samtidigt kan

produktion avlänkas från överhettade områden. Den begynnande lågkonjunkturen tillsammans med förändringar i världsekonomin medför tilltagande strukturomvandlingsproblem på olika håll i landet. Regionalpolitiken omfattar instrument för att främja näringslivsklimatet i de regionalpolitiskt prioriterade områdena, vilket ger bättre beredskap inför strukturförändringar, framhålls det i propositionen.

Förutom infrastruktursatsningar, bl.a. 330-miljonerssatsningen som beskrivits ovan, nämns särskilt i propositionen regeringens möjligheter att placera orter i tillfälligt stödområde och möjligheten att ge högre stöd än normalt i stödområde 2. Åtta kommuner har inplacerats i tillfälligt stödområde t.o.m. den 30 juni 1992.

Regeringen pekar också på att länsstyrelserna har fått större frihet att disponera anslaget för olika regionalpolitiska utvecklingsinsatser. Kraven på uppföljning och utvärdering har skärpts.

Motionerna

Moderata samlingspartiet framhåller i sin kommittémotion A492 att det måste skapas bättre förutsättningar för en positiv utveckling i hela Sverige. Det kan endast ske genom att undanröja de hinder som finns i dag — främst i form av höga skatter, detaljregleringar och statsbidragsstyrning. Regionalpolitiken har inte förmått lösa de grundläggande problemen. Därtill fordras en ny politik.

Skatterna måste sänkas, Sverige måste söka inträde i EG, energiförsörjningen måste tryggas, villkoren för den fria företagsamheten måste förbättras och statens anslag till vägar och järnvägar måste höjas. De särskilda regionalpolitiska insatserna skall koncentreras till de regioner som har den svagaste utvecklingen. Beslutanderätten över regionalpolitiska medel bör decentraliseras.

Folkpartiet liberalerna anför i sin partimotion A496 att regionalpolitiken skall öka den enskildes möjligheter att fritt kunna välja arbete och bostadsort. Den skall åstadkomma en mer likvärdig ekonomisk, social och kulturell standard för landets olika delar.

De regionalpolitiska problemen i dag präglas av svårigheter att såväl skapa och vidmakthålla arbetstillfällen som att attrahera arbetskraft till vissa av de arbetsuppgifter som finns. Detta faktum understryker ytterligare behovet av att politiken ändras till att mer handla om "mobiliseringspolitik" än om "lokaliseringspolitik". Målet måste vara att skapa miljöer som kan stimulera kreativitet, enskilda initiativ och lokal mobilisering av resurser.

En stark decentralisering av besluten, förenkling och schablonisering av stödformerna är den bästa garantin för en effektiv regionalpolitik.

De regionala högskolornas roll i teknik- och kunskapsspridning understryks. Den utgör en central faktor för att företag skall kunna etableras utanför universitetsorterna.

Centern framhåller i partimotion A410, kommittémotion A491 och i en enskild motion A502 att den övergripande målsättningen för regionalpolitiken måste vara att hela Sverige skall utvecklas positivt med arbetsplatser, bostäder, utbildning, service m.m. över hela landet.

En god ekonomisk utveckling kräver regional balans. Den ekonomiska politiken måste därför ha som viktigt mål att uppnå regional balans. Koncentration leder till överhettning i vissa delar av landet och underutnyttjande i andra delar. Alla politikområden påverkar den regionala utvecklingen. Det krävs därför en samordning för att få till stånd en regional balans och utveckling i hela landet.

I motion A491 framhåller motionärerna dessutom vissa speciella frågors betydelse för inriktningen av politiken. Det gäller bl.a. skattereformen som enligt motionen på flera punkter är klart negativ för den regionala balansen.

Geografiskt bör begreppet "region" vara liktydigt med de lokala arbetsmarknaderna. Den geografiska stödområdesavgränsningen måste utgöras av kommuner eller i vissa fall delar av mycket ytvida kommuner. Utformningen av det regionalpolitiska stödet måste anpassas därefter.

Det är viktigt att skapa gynnsamma villkor för nyföretagande. Småföretagen har en avgörande betydelse för möjligheterna att bredda arbetsmarknaden i många kommuner.

Investeringar i infrastruktur såsom exempelvis i kommunikationer och utbildning har avgörande betydelse för möjligheterna att skapa regional balans.

Vänsterpartiet tar i kommittémotion A489 och i en enskild motion A436 upp den svenska regionalpolitikens förhållande till EG. Under den starkt exportinriktade tredje vägens politik har såväl storfinansens resurser som samhällets infrastrukturella satsningar i hög grad inriktats mot att främja EG-anpassningen. Den inhemska produktionen och den inhemska marknaden måste få större tyngd i den ekonomiska politiken.

De demokratiska instanserna, kommun, landsting och riksdag, måste kunna styra lokaliseringen av arbetsplatser för att kunna korrigera koncentrationstendenserna. Ägarnas oinskränkta rätt att placera sina investeringar i "heta" områden måste inskränkas.

Regeringen bör återkomma med förslag till utformningen av redskap som möjliggör för det allmänna att påverka lokaliseringen av arbetsplatser.

Miljöpartiet de gröna anför i partimotion A485 och i motion A465 att hela Sverige skall leva, varje region efter sina förutsättningar och efter sin bärkraft. Inom dessa ramar kan människor själva bestämma var de vill bo och arbeta.

Regional balans skapar ett mer stabilt och mindre sårbart samhälle, samtidigt som näringarnas omvandling fortsätter.

Regionalpolitiken måste inriktas på att skapa ett miljövänligt, resurssnålt och i längden ekologiskt hållbart samhälle.

Staten bör i allt mindre utsträckning ge stöd och bidrag i former som ibland kan uppfattas som nådegåvor. I stället bör de som verkar inom områden som för den regionala balansen behöver stöd i större utsträckning förfoga över de egna tillgångarna.

Alla beslut inom regionalpolitikens område måste analyseras med hänsyn till balansen mellan lands- och stadsbygd och med hänsyn till behovet av att minska vardagens sårbarhet.

Liknande synpunkter som de nyss refererade framförs av miljöpartiet de gröna i motion A17, väckt med anledning av proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt. I den senare motionen framhålls också att företag och organisationer måste ges förutsättningar för en utlokalisering som gynnar företagens ekonomi.

I motion A443 (s) anser motionärerna att det är viktigt att regionalpolitikens huvudmål — regional balans — lyfts fram i inrikespolitiken under 1990-talet. Europasamarbetet och närmandet till EG får inte innebära att Sverige släpper sina regionalpolitiska ambitioner.

Skogslänens situation måste lyftas fram. En rättvis fördelning av investeringar på detta område är nödvändig för att uppnå regional balans.

Fortsatt utlokalisering av tjänsteföretag bör ske. Bantningarna i statsförvaltningen borde kunna klaras bättre med hjälp av decentraliseringar och utlokaliseringar.

Utskottets överväganden

För sin del vill utskottet framhålla följande.

De allmänna mål för regionalpolitiken som det rått politisk enighet om sedan mitten av 1960-talet bekräftades ånyo genom riksdagens beslut i juni 1990 (1989/90:AU13, rskr. 346). Som framgått av ovan gjorda redovisning innebär målen att alla människor oavsett var de bor i landet skall ges tillgång till arbete, service och en god miljö. Inga nya omständigheter har tillkommit som skulle motivera ett ändrat ställningstagande.

Vad härfter gäller *inriktningen av regionalpolitiken* konstaterade utskottet i sitt nyssnämnda av riksdagen godkända betänkande att målen måste fyllas med konkret innehåll. Politiken skall främja en rättvis fördelning av välfärden mellan olika delar av landet, en balanserad befolkningsutveckling så att en betydande valfrihet i boendet åstadkoms samt att produktionen sker rationellt varigenom en god ekonomisk tillväxt kan ske.

Utskottet ansåg det oroväckande med de regionala balansproblem som fortfarande finns och uttalade att det krävs målmedvetna insatser för att lösa dessa problem.

Utskottet vill ånyo betona att regionalpolitiken inte ensam kan lösa de regionala problemen. Av grundläggande betydelse för utvecklingen är den ekonomiska politiken. Förutsättningen för en framgångsrik regionalpolitik är en framgångsrik ekonomisk politik. Det är därför ytterst angeläget att stärka den svenska ekonomin. Det förtjänar återigen att poängteras att flertalet samhälls- och politikområden har

betydelse för den regionala utvecklingen. Åtskilliga frågor av central betydelse för regionalpolitiken exempelvis inom arbetsmarknads-, närings-, trafik-, forsknings-, livsmedels- och skatteområdena har utomordentligt stor betydelse i strävandena att skapa regional balans.

I motioner väckta dels under allmänna motionstiden i år, dels med anledning av proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt framläggs synpunkter och yrkanden om regionalpolitikens inriktning av ungefär samma innehåll som i de motioner utskottet behandlade förra året.

Med riksdagens beslut i juni 1990 gavs förutsättningar för en regionalpolitik som kan ge målen för politiken konkret innehåll. I avsnittet Bakgrund i detta betänkande har i korthet redovisats de olika åtgärder som riksdagen fattade beslut om och som angav inriktningen av politiken. Utskottet anser att denna inriktning alltjämt bör gälla. De instrument som då ställdes till förfogande för regionalpolitiken är enligt utskottets mening väl avvägda och bör tillsammans med politiken på en rad andra områden ge goda möjligheter att lösa såväl långsiktiga som akuta problem inom regionalpolitiken.

Utskottet konstaterar att flera av motionsyrkandena, t.ex. de som rör satsningar på infrastruktur, decentralisering av beslutsfattandet på det regionalpolitiska området, betydelsen av samverkan mellan olika politikområden, ligger väl i linje med den förda politiken. De bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Vad gäller motionsyrkandet i centerns motion A491 om skattereformens negativa inverkan på den regionala balansen konstaterar utskottet att en utredning (Fi 1990:08) har i uppdrag att följa och rapportera kring olika effekter av 1990–1991 års skattereform. Utredningen skall redovisas löpande i form av delrapporter. Enligt direktiven (dir. 1990:44) skall även de regionalpolitiska effekterna av skattereformen belysas. Utredningsresultatet bör enligt utskottets mening i den delen avvaktas. Motionen bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd i nu behandlad del.

Sammanfattningsvis anser utskottet att den inriktning av regionalpolitiken som riksdagen beslutade om i juni 1990 bör ligga fast. De i sammanhanget behandlade motionerna avstyrks, i förekommande fall i aktuella delar.

Allmänna principer för omlokalisering

Riksdagen lade våren 1990 fast vissa riktlinjer i fråga om omlokalisering av statlig och annan verksamhet. I sitt ovannämnda betänkande 1989/90:AU13 uttalade utskottet bl.a. att omlokalisering, men framför allt decentralisering, är viktiga inslag i strävandena att åstadkomma en balanserad regional utveckling. En sådan åtgärd kan också vara ett led i den förnyelseprocess som pågår inom den offentliga sektorn. Därför bör en fortlöpande prövning ske av förutsättningarna för en decentralisering av verksamheten.

Utskottet anförde beträffande omlokalisering av central statlig verksamhet bl.a. följande.

Utskottet delar också uppfattningen att vid överväganden om omlokalisering av statlig verksamhet sådan i första hand bör ske till de s.k. stödjepunkterna, dvs. länscentra eller vissa andra orter i eller i anslutning till stödområdet. En utgångspunkt är att myndigheterna även efter en omlokalisering eller decentralisering skall kunna fullgöra sina arbetsuppgifter effektivt. Det gäller således att förutom de regionalpolitiska aspekterna beakta förutsättningarna att behålla eller rekrytera kvalificerad personal, behovet av kontakter med andra myndigheter, medflyttandes möjligheter till arbete m.m. Lokalisering även till andra orter än stödjepunkterna, särskilt i sydöstra Sverige och Sjuhäradsbygden, kan således komma i fråga.

Utskottet framhöll vidare att beslut om omlokalisering av befintlig verksamhet eller lokalisering av nya myndigheter bör föregås av noggranna överväganden i nämnda hänseenden. Utskottet betonade vikten av att besluten föregås av information till och samråd med den berörda personalen.

Utskottet har också när det gäller lokalisering av nya myndigheter vid flera tillfällen uttalat att det är viktigt att pröva möjligheterna att välja annan lokaliseringssort än Stockholm.

I tre motioner hänvisas till de allmänna riktlinjer för utlokalisering av statlig verksamhet som riksdagen slog fast våren 1990.

Martin Olsson (c) föreslår i motion A404 att riksdagen i ett uttalande till regeringen skall framhålla vikten av att regeringen ingående prövar förutsättningarna för att lokalisera nya eller expanderande statliga verksamheter enligt av riksdagen fastställda principer. Motionären föreslår också att riksdagen ånyo som sin mening ger regeringen till känna att ny eller expanderande statlig verksamhet i första hand skall lokaliseras till skogslänen och i andra hand till sydöstra Sverige och Sjuhäradsbygden. I sin motivering till förslagen framhåller motionären med hänvisning till beredningen av frågan om lokalisering av skolverket att det är nödvändigt att riksdagen på nytt uttalar riktlinjer för lokalisering av nya eller expanderande statliga myndigheter. Han anser att det är viktigt att lokalisering av statlig verksamhet i framtiden skall förberedas väl och bli ett medel för att uppnå balans mellan landets olika delar vad gäller arbetsmarknaden.

I motion A479 förordar Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c) att riksdagen skall uttala sig för att vid decentralisering och utlokalisering av statlig verksamhet bör de av riksdagen beslutade riktlinjerna följas. Motionärerna hänvisar bl.a. till att enligt tidigare riksdagsbeslut om regionalpolitiken sydöstra Sverige och Sjuhäradsbygden skall tillhöra de områden som bör prioriteras vid utlokalisering av statlig verksamhet.

Britta Sundin m.fl. (s) erinrar i motion A467 om att regeringen har aviserat att den statliga verksamheten skall rationaliseras och minskas. I detta arbete bör enligt motionärerna även möjligheterna till utlokalisering undersökas. Motionärerna vill att riksdagen skall göra ett uttalande av denna innebörd.

I motion A491 av Börje Hörnlund m.fl. (c) föreslås att vid utlokalisering av statlig verksamhet bör de län prioriteras som aktivt arbetat för inomregional balans.

Utskottet har i det föregående redovisat de allmänna riktlinjer för omlokalisering som riksdagen lade fast i juni 1990. Utskottet framhöll därvid att det förutom regionalpolitiska aspekter gällde att beakta även andra förutsättningar vid en omlokalisering. Utskottet vill vidare erinra om att enligt förordningen 1982:877 skall en myndighet bl.a. beakta möjligheterna till decentralisering av sin verksamhet.

Utskottet är inte berett att föreslå någon riksdagens åtgärd med anledning av de här aktuella motionsförslagen. Motionerna A404, A467, A479 och A491 i nu behandlade delar avstyrks alltså.

Börje Hörnlund m.fl. (c) anför i motion A491 att en decentralisering måste ske av funktioner från den centrala nivån till läns- och kommunnivå. De centrala myndigheterna måste minskas i fråga om storlek och inflytande.

I budgetpropositionen, bil. 2, uttalar civilministern att de offentliga verksamheterna måste anpassas till lokala förhållanden och enskilda medborgares behov och önskemål. Det innebär en fortsatt decentralisering och delegering samtidigt som detaljregler avskaffas. Därigenom ges de verksamhetsansvariga större utrymme för anpassningar till medborgarnas önskemål. Vidare föreslås ett treårigt program där den statliga administrationen skall reduceras med 10 %. Civilministern redovisar också vissa förändringar som kommer att vidtas inom olika departements områden. Regeringen har i kompletteringspropositionen lagt fram ett samlat program för förändringar inom den statliga sektorn.

Genomgripande förändringar och neddragningar av myndighetsstrukturen på skolområdet har skett under hösten 1990. Vidare kan nämnas att regeringen i proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt framhåller att en ändamålsenlig myndighetsstruktur är nödvändig om en offensiv och bred näringspolitik för ökad tillväxt skall kunna genomföras med framgång. Regeringen föreslår därför att statens energiverk, statens industriverk och styrelsen för teknisk utveckling läggs ned och att en ny näringspolitisk myndighet bildas. Detta förslag behandlas av näringsutskottet i betänkande 1990/91:NU35.

Mot här angiven bakgrund och med hänsyn till utskottets tidigare refererade uttalande torde motionen få anses tillgodosedd. Den bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utlokalisering av statlig verksamhet från Stockholm föreslås i två motioner.

Roland Larsson och Hugo Andersson (båda c) anför i motion A424 att utlokalisering av statlig verksamhet från Stockholmsområdet skulle lätta på överhettningen på bl.a. arbetsmarknads- och bostadsområdet. En utlokalisering skulle även medföra en positiv utveckling i mottagarkommunerna och en förbättring av den inomregionala balansen.

I motion A425 hävdar Kurt Ove Johansson m.fl. (s) att om en balanserad regional utveckling skall komma till stånd måste tillväxten i Stockholmsregionen begränsas. Motionärerna vill att riksdagen skall göra ett uttalande om behovet av styrning av insatser inom infrastruktur, forskning och utveckling samt regionalisering av statsförvaltning som medel för att avlänka expansionen inom Stockholmsregionen.

Storstädernas betydelse och de problem som tillväxten i storstadsregionerna medför diskuterade utskottet utförligt i betänkandet 1989/90:AU13. Utskottet anförde bl.a. följande.

Utskottet har redan i det inledande avsnittet av detta betänkande framhållit de negativa konsekvenserna av en alltför stark expansion i storstadsregionerna. Samtidigt har emellertid betonats att det inte finns anledning att ställa storstadsregionerna mot övriga regioner. Inte minst sett ur ett internationellt perspektiv finns det anledning att värna om en fungerande huvudstadsregion. Det som man måste försöka förhindra är en alltför snabb och ohämmad tillväxt som leder till inflation, brist på arbetskraft, köproblem i fråga om bostäder, vård och service samt inte minst utgör ett hot mot miljön. Här har regionalpolitiken en viktig uppgift.

Utskottet påpekade också att regeringen med olika åtgärder söker dämpa tillväxten i storstadsregioner.

Utskottet nämnde särskilt de systematiska kontakterna med tjänsteföretag för att förmå dem att etablera verksamhet i prioriterade områden.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna A424 och A425.

Företagsstöd

Inledning

Förra årets revidering av det regionalpolitiska företagsstödet ledde till färre stödformer och till lägre subventionsnivåer för lokaliseringsbidraget till byggnads- och maskininvesteringar m.m. När det gäller stödformerna avskaffades lokaliseringslånen, investeringsbidraget, offertstödet och det regionalpolitiska utvecklingskapitalet liksom det särskilda bidrag för sysselsättningsökning som kunde lämnas i Norrbottens län. Å andra sidan tillkom en ny stödform, utvecklingsbidrag, avsett för immateriella ("mjuka") investeringar.

Efter dessa förändringar har det regionalpolitiska företagsstödet nu följande former:

Lokaliseringsbidrag, högst 35 % av investeringskostnaden i stödområde 1 och högst 20 % i stödområde 2.

Utvecklingsbidrag, högst 50 % av projektkostnaden intill ett högsta bidragsbelopp på 500 000 kr. Beloppsgränsen kan överskridas i vissa fall.

Nedsättning av socialavgifter med 10 %. Nedsättningen omfattar företag i stödområde 1. Tidigare gällde nedsättningen företag i Norrbottens län. Den branschmässiga begränsning som gäller för stödformen behandlas i det följande.

Sysselsättningsbidrag, som för varje ny årsarbetskraft utgör sammanlagt 200 000 kr. i stödområde 1 och sammanlagt 120 000 kr. i stödområde 2 under fem år.

Regeringen föreslår i proposition 1990/91:87 Näringspolitik att begreppet stödberättigad verksamhet vidgas i visst avseende. I budgetpropositionen förordas en ändring av beslutsordningen för företagsstödet.

Stödformerna

Utskottet tar först upp den i proposition 87 föreslagna vidgningen av begreppet *stödberättigad verksamhet*. Regeringen föreslår riksdagen att godkänna att företagsstöd skall kunna lämnas även till ideella organisationer och intresseorganisationer i de fall de utlokaliseras från Stockholmsregionen.

Ett av grundvillkoren för företagsstödet är att den verksamhet det gäller kan bedömas få tillfredsställande lönsamhet. Detta grundvillkor kan inte uppfyllas av de organisationer som här avses, eftersom de inte driver konkurrensutsatt verksamhet på marknadsmässiga villkor. Företagsekonomisk lönsamhet kan inte krävas av dem. Villkoret bör kunna efterges. Om organisationerna i övrigt uppfyller villkoren för stöd till statliga affärsverk, uppdragsmyndigheter eller privata tjänste- och serviceföretag bör de kunna beviljas stöd vid utflyttning från Stockholmsregionen.

Utskottet tillstyrker att regeringen får det begärda godkännandet.

Moderaterna yrkar i kommittémotion A492 att lokaliseringsbidraget skall ersättas av en ny stödform, *riskgarantilån*. Vidare föreslås att sysselsättningsbidraget skall användas endast i stödområde 1 och utgå under tre år med ett maximalt belopp av 100 000 kr. Bidraget förutsätts vara ett alternativ till riskgarantilånen när dessa inte passar som stödform.

Tanken att ersätta lokaliseringsbidraget med riskgarantilån har förts fram av moderaterna tidigare år — se senast 1989/90:AU13 s. 90. Till sin konstruktion liknar dessa lån statliga kreditgarantier. Utskottet vidhåller för sin del uppfattningen att riskgarantilånen minskar möjligheterna att påverka företagen att göra regionalpolitiskt önskvärda lokaliseringsval och avstyrker motion A492 på denna punkt.

I fråga om sysselsättningsbidraget anger motionärerna att detta bör användas mycket restriktivt. Deras förslag till bidragsändringar bör ses mot bakgrund av denna inställning, som utskottet inte kan dela. Därför avstyrks motionen även i denna del.

Ett centerförslag att införa statliga kreditgarantier behandlar utskottet i avsnittet Anslagsfrågor.

Som nämnts inledningsvis tillhörde *investeringsbidraget* de stödformer som upphörde med 1990 års revidering av det regionalpolitiska företagsstödet. Bidraget kunde lämnas till företagsinvesteringar utanför stödområdena. Det utgick med en lägre subventionsnivå än lokaliseringsbidraget.

Stig Alemyr m.fl. (s) i motion A438, Bertil Danielsson (m) i motion A439 och Ingrid Hasselström Nyvall (fp) i motion A453 yrkar att investeringsbidrag åter skall kunna beviljas privata företag. I motion A439 tilläggs att regler härom bör fastläggas i en särskild förordning. De tre motionerna bygger på erfarenheter av bidragsformen i Kalmar län.

Regeringens motiv för att avskaffa investeringsbidraget godtogs av en bred majoritet i riksdagen. Utskottet anser att vad motionärerna anfört inte är skäl för att återinföra bidraget utan avstyrker deras yrkanden.

Den *branschmässiga avgränsningen av nedsättningen av socialavgifter* innebär att stödformen omfattar privata verksamheter samt statliga affärsverk med följande undantag.

Från avgiftsnedsättningen har genom förra årets beslut undantagits malmgruvor, massa- och pappersindustri samt järn-, malm- och ferrolegeringsverk. Enligt tidigare gällande principer är nedsättningen inte heller tillämplig på exempelvis jord- och skogsbruk, fiske, rennärning samt sådan privat verksamhet som kan sammanfattas som lokal service, bl.a. detaljhandeln.

Vid fjolårets ärendehantering uttalade sig moderaterna och folkpartiet i en reservation och centern i en annan för att avgiftsnedsättningen skulle omfatta all privat verksamhet.

Motsvarande yrkanden framställs i de nu föreliggande motionerna A491 av Börje Hörnlund m.fl. (c), A492 av Sonja Rembo m.fl. (m) och A496 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) samt i motionerna A446 av Stina Eliasson (c), A451 av Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m) och A463 av Ulla Orring (fp).

Med hänvisning till de överväganden som gjordes i denna fråga i samband med föregående års riksdagsbeslut, och då utskottet inte anser att några nya skäl har tillkommit för riksdagen att ändra sitt tidigare ställningstagande, avstyrker utskottet de nu redovisade motionsyrkandena.

Miljöpartiet de gröna begär i motion A471 ett riksdagsuttalande om *avgiftsnedsättningen och EG-samarbetet*. Motionärerna vill att riksdagen skall delge regeringen att EG-samarbetet inte får hindra en regionalt differentierad nedsättning av arbetsgivaravgifterna.

Yrkandet skall ses mot bakgrund av att miljöpartiet vill ge avgiftsnedsättningen en vidsträckt användning som regionalpolitiskt medel och bl.a. förordar att en 10-procentig nedsättning skall omfatta hela Norrland och de delar av stödområdet som ligger utanför Norrland. Miljöpartiets förslag till omläggning av skatte- och avgiftspolitik har inte vunnit anslutning i riksdagen (se bl.a. 1989/90:AU13 s. 100 och 1990/91:FiU20 s. 69–70). Det finns därför inte anledning för riksdagen att i förevarande sammanhang uttala sig i den i motionen aktualiserade frågan. Yrkandet avstyrks följaktligen av utskottet.

I anslutning härill tar utskottet upp ett annat yrkande av miljöpartiet de gröna. I motion A17 av Inger Schörling m.fl. med anledning av proposition 1990/91:87 hänvisas till vad som sägs i propositionen på s. 237 om vikten av ett noggrant beredningsarbete inför EG-förhandlingarna kring det regionalpolitiska stödsystemet m.m. Motionärerna anser att *kostnaderna för telekommunikation i hela landet* måste utredas under detta beredningsarbete, vilket riksdagen som sin mening bör ge regeringen till känna.

En parlamentariskt sammansatt kommitté har utrett statens regionalpolitiska och sociala ansvar på post- och teleområdena. Utredningsarbetet är underlag för regeringens överväganden i dessa frågor i

proposition 1990/91:87, som i denna del bereds av trafikutskottet. Med hänvisning till de förestående ställningstagandena i riksdagen på hithörande område anser utskottet att det inte är påkallat för riksdagen att ta initiativ till nya utredningar, varför motionen avstyrks i denna del.

Börje Hörnlund m.fl. (c) föreslår i kommittémotion A491 *avskrivning av studielån* som regionalpolitiskt medel. Motionärerna tänker sig att studiemedelsavgiften skall kunna efterskänkas under den tid en arbetstagare är skriven inom det av centern föreslagna resursområdet 1 (stödområde 1 med viss utvidgning). I anslutning härtill bör redovisas att Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c) i motion A479 förordar att riksdagen skall uttala sig för att det regionalpolitiska stödet framdeles får en mer individinriktad karaktär än för närvarande.

Utskottet gjorde förra året vissa uttalanden med anledning av då föreliggande motionsyrkanden om att komplettera företagsstödet med individinriktade åtgärder, se 1989/90:AU13 s. 109—111. Någon åtgärd med anledning av yrkandena var utskottet dock inte berett att föreslå. Utskottet anser att det inte heller är motiverat att föreslå något riksdagens initiativ på grund av de nu framställda yrkandena, som för den skull avstyrks.

I vänsterpartiets partimotion A22, väckt med anledning av proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt, hemställer motionärerna att staten bör gå in med *regionalpolitiska medel*, speciellt för forskning och utveckling, *till underleverantörerna*. Underleverantörerna har en mycket stor betydelse för den framtida tillväxten i hela Sverige. De finns på en mängd orter i landet och bidrar därmed till en jämnare regional utveckling.

Med anledning av detta yrkande vill utskottet fästa uppmärksamheten på att medel för forskning och utbildning för underleverantörer i utsatta regioner kan komma till stånd genom att länsstyrelsen ställer projekt pengar till förfogande för sådan verksamhet. Dessutom kan de medel som står till regeringens disposition för senare fördelning och för bl.a. länsövergripande projekt användas för sådant ändamål som anges i motionen. Enligt underhandsuppgift från industridepartementet har länen i södra Sverige inkommit med en begäran om medel till ett sådant underleverantörsprojekt. Ansökan är under behandling i regeringskansliet. Motionen bör därför i nu behandlad del inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Beslutsordningen

Stödärendena avgörs av regeringen, statens industriverk (SIND) eller länsstyrelserna. Tidigare fattades vissa beslut också av länsarbetsnämnderna och de regionala utvecklingsfonderna. När det gäller lokaliseringsbidragen beror det bl.a. på investeringskostnaden om ett stödärendet skall avgöras av länsstyrelsen eller centralt.

Beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt höjdes den 1 juli 1990 från 12 till 15 milj.kr. Regeringen har med verkan från den 1 februari 1991 höjt beloppet till 20 milj.kr. och hemställer i budgetpropositionen att riksdagen skall godkänna åtgärden.

Folkpartiet liberalerna yrkar i partimotion A496 att beloppsgränsen höjs till 25 milj.kr. Centern föreslår i kommittémotion A491 att gränsen sätts vid 30 milj.kr. Beslut om projekt överstigande detta belopp skall meddelas av regeringen, som bör anmäla sina beslut till riksdagen. SIND får därmed i fortsättningen enligt centern endast en beredande och uppföljande roll. De anslagsmässiga konsekvenserna av centerförslagen redovisas i avsnittet Anslagsfrågor.

Regeringen motiverar sin beloppshöjning med att det s.k. länsanslaget under senare år har räknats upp kraftigt, medan anslaget Lokaliseringsbidrag m.m., som regeringen och SIND disponerar, inte har ökat på motsvarande sätt. Därutöver anförts att man vid bestämmandet av beloppsgränsen har att väga önskemålet att genom fortsatt delegering förenkla beslutsprocessen mot nödvändigheten att ta hänsyn till konkurrensvillkor och stödets påverkan på andra företag, vilket enligt propositionen kan vara svårt att göra på länsnivå.

Utskottet anser att man i denna avvägningsfråga inte bör gå längre än regeringen har gjort. Det kan erinras om att beloppsgränsen under mindre än ett år har höjts från 12 till 20 milj.kr. Utskottet tillstyrker således att riksdagen lämnar regeringen det begärda godkännandet, vilket samtidigt innebär att utskottet avstyrker de beloppsgränser som förordas i motionerna. Med detta ställningstagande har utskottet inte anledning att närmare gå in på de övriga förändringar i handläggningsordningen som centermotionen föreslår. Utskottet avstyrker motionen även på den punkten.

Sedan gammalt har det funnits möjlighet att bevilja företag ett *förhöjt lokaliseringsbidrag*. Nu gäller att högsta bidrag med 35 % i stödområde 1 och 20 % i stödområde 2 undantagsvis kan höjas till 50 %. Sådana beslut fattas av regeringen.

Folkpartiet liberalerna i partimotion A496 och Ulla Orring (fp) i motion A463 anser att länsstyrelserna bör tilldelas befogenhet att bevilja förhöjt stöd och yrkar att riksdagen skall fatta beslut härom.

Förhöjt lokaliseringsbidrag skall medges endast i rena undantagsfall. Detta talar för att prövningen bör ske centralt hos regeringen. Utskottet har på denna punkt en annan mening än motionärerna och avstyrker därför deras yrkanden.

Stödområdesindelningen

För att fördela det regionalpolitiska stödet och i övrigt styra samhällets regionalpolitiska insatser har vissa delar av landet klassats som stödområde. Denna metod har använts alltsedan det regionalpolitiska stödet infördes. Villkoren för regionalpolitiskt stöd är sedan olika beroende på omfattningen och karaktären av ortens problem.

Riksdagen beslöt som ovan nämnts om en ny permanent stödområdesindelning i juni 1990. Beslutet innebar att antalet stödområden begränsades från tre, nämligen A, B och C, till två stödområden, 1 och 2, fr.o.m. den 1 juli 1990. Vid sidan av inplacering i permanent stödområde finns möjlighet för regeringen att placera en kommun med strukturomvandlingsproblem i tillfälligt stödområde. Regeringen

kan också besluta om stöd till företag utanför stödområde samt om synnerliga skäl föreligger lämna högre bidrag än normalt. Följande kommuner är inplacerade i stödområdena 1 och 2:

1990/91:AU13

Stödområdesindelning Stödområde

Län och kommun

Norrbottens län

Arjeplog	1
Arvidsjaur	1
Gällivare	1
Haparanda	1
Jokkmokk	1
Kalix	1
Kiruna	1
Pajala	1
Överkalix	1
Övertorneå	1

Västerbottens län

Dorotea	1
Malå	1
Sorsele	1
Storuman	1
Vilhelmina	1
Åsele	1

Jämtlands län

Berg	1
Härjedalen	1
Krokom, del av (Hotagen,	
Laxsjö, Föllinge, Offerdal och Alsen)	1
Ragunda	1
Strömsund	1

Norrbottens län

Boden, del av	
(Edefors och Gunnarsbyn)	2
Piteå, del av	
(Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt)	2
Älvsbyn	2
Bjurholm	2
Lycksele	2
Norsjö	2
Skellefteå, del av	
(Fällfors, Jörn och Kalvträsk)	2
Vindeln	2

Jämtlands län

Bräcke	2
Åre	2

Västernorrlands län

Sollefteå	2
Sundsvall, del av	
(Holm och Liden)	2
Ånge	2
Örnsköldsvik, del av	
(Anundsjö, Björna, Skorped och	
Trehöringsjö)	2

Gävleborgs län	
Hofors	2
Ljusdal	2
Kopparbergs län	
Avesta	2
Ludvika	2
Malung	2
Mora, del av (Venjan och Våmbhus)	2
Orsa	2
Smedjebacken	2
Vansbro	2
Älvdalen	2
Västmanlands län	
Fagersta	2
Norberg	2
Skinnskatteberg	2
Örebro län	
Hällefors	2
Ljusnarsberg	2
Värmlands län	
Arvika	2
Eda	2
Filipstad	2
Hagfors	2
Munkfors	2
Sunne	2
Säffle	2
Torsby	2
Årjäng	2
Älvsborgs län	
Bengtsfors	2
Dals-Ed	2
Åmål	2

Åtta kommuner är för närvarande inplacerade i tillfälligt stödområde, nämligen Kristinehamn, Degerfors, Karlskoga, Storfors, Nordanstig, Söderhamn, Kramfors och Härnösand.

Stödområdesindelningen tas upp i flera motioner.

I folkpartiet liberalernas motion A496 yrkas att regeringen snarast bör initiera en *översyn av stödområdesindelningen*. Den nya indelningen har enligt motionärerna tillkommit utan närmare överväganden. Det var svårt att förutse och förebygga alla problem som skulle uppkomma.

Utskottet vill erinra om utskottets tidigare vid flera tillfällen framförda åsikt, senast i betänkandet 1989/90:AU13, att det är viktigt att stödområdesindelningen inte ändras för ofta utan bör ligga fast under en längre tid. Den av utskottet förra året förordade och av riksdagen beslutade indelningen är enligt utskottets bedömning väl avvägd och bör således ligga fast. Motionen avstyrks därför i nu behandlad del.

I centerns kommittémotion A491 föreslås att *begreppet* stödområde utmönstras och ersätts med *resursområde*. Berörda områden är till-

gångsområden och bidrar bl.a. årligen till folkhushållet med miljarder, i t.ex. vinster från vattenkraften och exportinkomster från skogs- och gruvnäringarna.

Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c) framför i motion A479 synpunkter liknande partiets.

Förra året behandlade utskottet likartade motioner från samma motionärer och ansåg sig inte kunna biträda förslaget. Utskottet har inte ändrat uppfattning utan avstyrker motionerna i aktuella delar.

Agne Hansson och Marianne Jönsson redogör i samma motion, A479, för sin uppfattning om en *resursområdesindelning* i ett A-, B- och C-område.

Utskottet hänvisar till sin ovan redovisade uppfattning att indelningen i stödområden bör ligga fast under en längre period. Motionen avstyrks därför i nu aktuell del.

Följande motioner tar upp yrkanden om *inplacering eller ändring av inplacering av enskilda kommuner i stödområde*:

Motioner	Kommuner	Förslag
A491 av Börje Hörnlund m.fl. (c)	Torsby (övre delen)	1
	Örnsköldsvik	1
	(Solbergs kyrkobokföringsdistr.)	
	Sollefteå	1
	(Ramsele, Edsele, Adalsliden, Junsele)	
	Bräcke	1
	Bjurholm	1
	Lycksele	1
	Norsjö	1
	Vindeln	1
	Skellefteå (Fällfors, Jörn, Kalvträsk)	1
	Älvsbyn	1
A405 av Per-Ola Eriksson (c)	Piteå (Markbygdens kyrkobokföringsdistr.)	1
		1
A501 av Bengt Hurtig (v)	Älvsbyn	1
	Boden (Edefors och Gunnarsbyn)	1
	Piteå (Markbygdens kyrkobokföringsdistr.)	1
A407 av Leif Marklund (s)	Älvsbyn	1
A463 av Ulla Orring (fp)	Bjurholm	1
	Lycksele	1
	Norsjö	1
	Vindeln	1
	Skellefteå (Fällfors, Jörn, Kalvträsk)	1

A470 av Ingrid Hemmingsson (m)	hela Jämtland med undantag av Östersunds tätort	1	1990/91:AU13
A445, A446 av Stina Eliasson (c)	Bräcke	1	
A456 av Nils-Olof Gustafsson (s)	Bräcke	1	
A446 av Stina Eliasson (c)	Åre hela Krokom Östersund (Häggenås och Näs församl.)	1 1 1	
A412 av Sigge Godin (fp)	Ånge	1	
A417 av Göran Engström och Birgitta Hambraeus (båda c)	Hedemora	2	
A441 av Iréne Vestlund (s)	Hedemora	2	
A484 av Birgit Henriksson (m)	Hallstahammar		
A401 av Birger Andersson (c)	Hallstahammar	2	
A423 av Ulla Berg (s)	Hällefors	1	
A502 av Gunhild Bolander (c)	Gotland	2	
A479 av Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c)	Högsby Torsås Hultsfred Mönsterås Emmaboda Nybro Oskarshamn Västervik Vimmerby Borgholm Mörbylånga utom församla: Glömminge, Algutsrum, Torshälla	(resursområde C) 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	

Utskottet behandlade likartade motionsyrkanden förra året och fann då inte skäl biträda dessa. Även om situationen i vissa av de kommuner som nämns i motionerna till följd av läget på arbetsmarknaden är bekymmersam vidhåller utskottet sin ovan redovisade uppfattning att stödområdesindelningen inte bör ändras för ofta.

Utskottet vill dock hänvisa till sina uttalanden i samband med förra årets behandling av regionalpolitiken såvitt gäller Bräcke, Ramsele och Junsele samt Älvsbyn (1989/90:AU13 s. 214, 218, 223). Uttalandena

redovisas dessutom såvitt gäller de tre sistnämnda orterna i det kommande avsnittet om Regionalpolitiska insatser i län och regioner under resp. län.

I proposition 1990/91:125 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1990/91 föreslås en höjning med 200 milj.kr. av anslaget till lokaliseringsbidrag från tidigare föreslagna 350 milj.kr. Industriministern anför därvid att man under innevarande budgetår har fattat beslut om lokaliserings- och utvecklingsbidrag för sammanlagt över 300 milj.kr. En betydande del av dessa medel har lämnats för utflyttning av arbetsplatser inom den privata tjänste- och servicesektorn från Stockholmsregionen. I dagens läge är det särskilt angeläget att ta till vara den fortsatta investeringsviljan för att förverkliga ytterligare investeringsprojekt i regionalpolitiskt prioriterade områden, framhåller industriministern. Utskottet kommer i den fortsatta framställningen, närmare bestämt i avsnittet om Anslagsfrågor, att behandla förslaget om ökat anslag till lokaliseringsbidrag.

Utskottet vill peka på att regeringen förutom att tillfälligt placera kommuner i stödområde har möjlighet att lämna särskilt regionalpolitiskt stöd vid uppkommande problem i kommunerna utanför stödområdet.

Slutligen kan noteras att regeringen i kompletteringspropositionen har lagt fram ett omfattande arbetsmarknadspolitiskt program för att motverka arbetslösheten. Utskottet kommer senare under våren att få ta ställning till dessa förslag.

Med det anförda avstyrks motionerna A401, A405, A407, A412, A417, A423, A441, A445, A446, A456, A463, A470, A479, A484, A491, A501 och A502 i nu aktuella delar.

Utvecklingsinsatser i glesbygd och på landsbygd

Stödformerna

Förra årets ändringar av glesbygdstödet innebar bl.a. beloppshöjningar för avskrivningslånen till företag och för bidragen till kommersiell service och till uthyrningsstugor. Två stödformer avskaffades, nämligen stödet till intensifierade kommunala sysselsättningsinsatser (IKS-stödet) och bidragen till landsting och kommuner för samhällelig service.

Regeringen föreslår inte nya förändringar av glesbygdstödet.

Ändringarna föregående år medförde bl.a. att högstbeloppen för *avskrivningslån och för bidrag till uthyrningsstugor* höjdes från 300 000 till 350 000 kr. resp. från 60 000 till 80 000 kr.

Börje Hörnlund m.fl. (c) föreslår i kommittémotion A491 att de aktuella maximibeloppen höjs till 500 000 kr. för avskrivningslånen och till 100 000 kr. för bidraget till uthyrningsstugor.

Motionsförslagen är en upprepning av vad centern förordade vid förra årets riksdagsbehandling. Centerförslagen vann inte riksdagens bifall, och utskottet finner inte skäl att föreslå riksdagen att nu ändra sitt ställningstagande utan avstyrker motionen i förevarande del.

Bidraget till kommersiell service höjdes samtidigt från 60 000 till 80 000 kr. Karl-Erik Persson m.fl. (v) begär i kommittémotion A489 att beloppet skall höjas till 100 000 kr.

Även yrkandet i motion A489 är en upprepning av ett förra året framfört förslag, som riksdagen lämnade utan bifall. Inte heller i detta fall anser utskottet att det föreligger skäl för riksdagen att ändra ståndpunkt. Yrkandet avstyrks följaktligen.

Iris Mårtensson m.fl. (s) samt Bertil Måbrink och Karl-Erik Persson (båda v) föreslår i de praktiskt taget likalydande motionerna A427 och A434 dels att *glesbygdsskuld till immateriella investeringar* skall kunna lämnas utan samband med stöd till materiella investeringar, dels att utvecklingsbidrag (enligt motion A434 offertstöd) skall kunna lämnas till företag som flyttar inte bara från Stockholmsområdet utan även från andra storstadsområden.

Bidrag till s.k. mjuka investeringar såsom produktutveckling och marknadsföring kan, som motionärerna påpekar, inom ramen för det regionalpolitiska företagsstödet ges i form av utvecklingsbidrag utan samband med annat stöd. Till förändringarna av glesbygdsskuld våren 1990 hör att det blev möjligt att även i den formen ge stöd till mjuka investeringar. Kostnaderna för sådana investeringar får alltså räknas in i underlaget för att bestämma stödets storlek. Vid framläggande av detta förslag uttalade industriministern (prop. 1989/90:76 s. 173) att den nya möjligheten borde begränsas till de fall då stöd samtidigt lämnas till fysiska investeringar. Motionärerna anser att detta är en olycklig begränsning.

Som utskottet ser det har det gått för kort tid för att man skall kunna dra några slutsatser baserade på praktiska erfarenheter av den nya bidragsmöjligheten. Utskottet anser därför att det saknas underlag för ett nytt ställningstagande. Inte heller delar utskottet motionärernas uppfattning att det i rådande läge vore lämpligt att med utvecklingsbidrag (offertstöd) stimulera till företagsutflyttningar från fler storstadsområden än Stockholmsregionen, exempelvis från de i motionerna nämnda Göteborgs- och Malmöregionerna.

Utskottet avstyrker de båda motionerna med hänvisning till det ovan anförda.

Servicefrågor

Förslag som syftar till att vidmakthålla och bygga ut social service på olika områden i glesbygd och på landsbygden föreslås i flera motioner.

Möjligheterna att utnyttja postverkets organisation för social service tas upp i motionerna A402 och A489. I den först nämnda motionen förordar Pär Granstedt (c) att ett nätverk av lokala servicekontor skall byggas upp med utgångspunkt från postverkets kontorsorganisation. Motionären föreslår att en utredning skall tillsättas med uppdrag att undersöka möjligheterna att bygga upp lokala servicekontor.

I motion A489 föreslår Karl-Erik Persson m.fl. (v) att en *utredning* skall tillsättas med uppgift att se över de regler som hindrar *postverket* från att bygga ut *social service i glesbygd*. Med anledning av motionsförslagen vill utskottet anföra följande.

Stat- och kommunberedningen redovisade i betänkandet (SOU 1990:72) Lokalkontor — ett medel för sektorsamordning, förbättrad service, regional service och regional utveckling förekomsten av lokalkontor samt föreslog hur en fortsatt utveckling av lokalkontor borde gå till. Vidare har en dokumentation och utvärdering av projektet Samordning av lokal offentlig service i Västernorrlands län presenterats i betänkandet Ds 1990:22. Projektet har i december 1990 fått fortsatt stöd. Post- och teleutredningen har i betänkandet (SOU 1990:27) Affärsverk med regionalt och socialt ansvar lagt fram förslag om bl.a. postverkets regionala och sociala ansvar. I proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt behandlas bl.a. förslagen i nämnda betänkande. Regeringen bedömer i motsats till utredningen att postverket, utan ändrade verksamhetsförutsättningar, kommer att få svårigheter att inom ramen för den egna verksamheten upprätthålla den nuvarande servicenivån. Regeringen anser att statsmakernas krav på en vardaglig och rikstäckande kontors- och kassaservice skall ligga fast men att nuvarande mål behöver definieras på ett tydligare sätt. Vidare behöver formerna för hur målen skall uppfyllas och finansieras omprövas. I propositionen aviseras att förutsättningarna och formerna för postverkets verksamhet skall ses över.

Mot här angiven bakgrund finner utskottet att syftet med förslagen i motionerna A402 och A489 i allt väsentligt är tillgodosett. Motionerna i här aktuella delar påkallar alltså inte någon riksdagens åtgärd.

Stöd till kommersiell service utgår enligt glesbygdsförordningen med högst 80 000 kr. I motion A473 föreslår Ulla Orring m.fl. (fp) med hänvisning till motivering i motion 1990/91:L724 att riksdagen skall uttala sig för att stödet till butiker i glesbygd även fortsättningsvis skall utgå.

Riksdagen har i juni 1990 slagit fast nuvarande beloppsgränser för det här aktuella stödet. Utskottet har i det föregående avstyrkt motionsförslag om en höjning av beloppsgränserna.

Utskottet finner inte anledning att föreslå någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen.

I motion A496 framhåller Bengt Westerberg m.fl. (fp) att det är angeläget att söka få fram *nya former* för att tillgodose behovet av *service i glesbygd*. Motionärerna anför att statliga myndigheter skall pröva möjligheterna att köpa tjänster hos befintliga privata aktörer innan den statliga verksamheten läggs ner.

Med anledning av motionärernas förslag vill utskottet erinra om att riksdagen anslöt sig till regeringens förslag i proposition 1989/90:76 att länsstyrelsen skall, i första hand i glesbygdsområden, kunna ta upp överläggningar för att samordna offentlig service med annan på orten existerande verksamhet innan statlig service får läggas ned. I propositionen framhölls att den förstärkta länsstyrelserollen bör leda till att alternativa lösningar verkligen prövas. Vidare borde den s.k. bland-

ningsmodellen provas även vad gäller olika samhällsorgans service på landsbygden. Det innebär att varje sektor bör ha huvudansvaret för att verksamheten uppfyller de krav som de regionalpolitiska målen ställer.

Mot här angiven bakgrund konstaterar utskottet att det aktuella förslaget i motion A496 i allt väsentligt är tillgodosett och alltså inte påkallar någon riksdagens åtgärd.

Inger Schörling m.fl. (mp) erinrar i motion A455 om att glesbygdsdelegationen utarbetat ett *program för 90-talets landsbygdspolitik*. Motionärerna anser att regeringen bör ta fasta på delegationens program och under hösten 1991 lägga fram en proposition om *landsbygdspolitiken under 90-talet*.

Med anledning av motionärernas förslag konstaterar utskottet att det program som glesbygdsdelegationen den 23 november 1989 antog har varit ett underlag för regeringen i arbetet med den regionalpolitiska propositionen. Programmet finns dokumenterat i betänkandet (Ds 1990:10) Hela Sverige skall leva! — ett landsbygdsprogram för 90-talet.

Med åberopande av det anförda avstyrks motion A455 i nu behandlad del.

I motion A457 föreslår Anna Horn af Rantzien m.fl. (mp) att Expertgruppen för regional utveckling (ERU) skall få i uppdrag att planera praktiska *försök med decentraliserat glesbygdstöd* och att samordna de många formerna och aktörerna i stödsystemet till färre.

Den myndighet — glesbygdsdelegationen — som enligt riksdagens beslut inrättades våren 1990 har ansvaret för samordning av insatser för glesbygds- och landsbygdsutveckling. Till myndighetens uppgifter hör att arbeta med utredningsfrågor för att förbättra glesbygds- och landsbygdsbefolkningens levnadsförhållanden i olika delar av landet. Information och rådgivning i glesbygdsfrågor tillhör också glesbygdsdelegationens uppgifter.

Med hänvisning till det anförda konstaterar utskottet att de uppgifter som motionärerna vill lägga på ERU ingår i glesbygdsdelegationens ansvarsområde. Utskottet avstyrker därför motion A457.

I motion A505 föreslår Göthe Knutson och Gullan Lindblad (båda m) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statliga *insatser för landsbygdsutveckling*. I den motivering som lämnas i motion Sk436 för motionärerna fram förslag om åtgärder på olika områden. Motionärerna anför att utvecklingsmöjligheterna finns i jordbruket, i skogsbruket och särskilt hos människa och djur. Initiativkraften måste lockas fram. Det bör enligt motionärerna vara möjligt att stimulera en stor del av den värmländska landsbygdsbefolkning att pröva idéer som kan ge ökade inkomster.

Utskottet har i det föregående redovisat de uppgifter som glesbygdsdelegationen har. Delegationen skall bl.a. arbeta med utvecklingsfrågor för att förbättra glesbygds- och landsbygdsbefolkningens levnadsförhållanden i olika delar av landet. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionen i här aktuell del.

I motion A496 föreslår Bengt Westerberg m.fl. (fp) att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om speciella *regionalpolitiska insatser i områden* där natur- skyddsbesluten är särskilt omfattande.

Våren 1990 avstyrkte utskottet ett motionsyrkande av samma innebörd som det här aktuella. Utskottet framhöll bl.a. följande. Kvantitativa faktorer som en hög arbetslöshet eller låg sysselsättningsgrad kan, men behöver inte vara, tecken på att regionen generellt sett har svåra problem. Det kan vara effekter av strukturomvandlingsproblem. En sådan region kan trots tillfälliga problem ha goda utvecklingsförutsättningar. I båda fallen är det en uppgift för regionalpolitiken att förbättra betingelserna för en positiv utveckling. Med det sagda vill utskottet betona att den permanenta stödområdesindelningen bara är en — om än viktig — del av regionalpolitiken. Vid sidan därav bör möjligheterna finnas t.ex. att placera en kommun med strukturomvandlingsproblem i tillfälligt stödområde eller att genomföra infrastrukturåtgärder i regioner där behoven är särskilt stora.

Utskottet finner inte skäl att med anledning av det nu aktuella motionsyrkandet ändra sin tidigare inställning. Utskottet avstyrker således motion A496 i nu behandlad del.

I motion A489 tar Karl-Erik Persson m.fl. (v) upp frågan om hur *äldres boende i glesbygd* bör utformas. Motionärerna anser att mindre institutioner nära hemmiljön är att föredra framför stora servicehem i tätorter.

Med anledning av ett motionsyrkande som helt överensstämmer med det här aktuella framhöll utskottet i betänkande 1989/90:AU13 när det gäller boendet på landsbygden att det är angeläget att underlätta boendet både för äldre och yngre. Enligt utskottets uppfattning är det arbete som bedrivs av arbetsgruppen för boende- och servicefrågor på landsbygden därför av stor betydelse för att lösa de speciella problem som hänger samman med dessa frågor. Utskottet avstyrkte därmed motionsyrkandet som avslogs av riksdagen.

Utskottet anser att motion A489 i här aktuell del inte påkallar någon riksdagens åtgärd.

I motion A414 föreslår Ragnhild Pohanka m.fl. (mp) att riksdagen skall göra ett uttalande om vikten av att *ta till vara äldres och invandrades kunskap och erfarenhet*. Motionärerna anser att pensionärs- och invandrades kunskaper bl.a. inom hantverksyrkena bör tas till vara. Härigenom skulle bl.a. glesbygdens infrastruktur kunna byggas upp.

Utskottet har i det föregående redovisat glesbygdsdelegationens uppgifter. Med hänvisning härtill utgår utskottet från att den fråga som motionärerna tagit upp beaktas av myndigheten. Något uttalande från riksdagens sida är inte påkallat. Utskottet avstyrker alltså motionen.

I motion A409 framhåller Britta Bjelle (fp) att det är viktigt att stärka förutsättningarna för kvinnor att leva och verka i Norrbottens inland. Det behövs enligt motionären ökade insatser i fråga om utbildning, fritid och kultur. Det är också viktigt med stimulanser till entreprenörskap inom vanliga kvinnoområden och även inom den offentliga sektorn. Motionären föreslår att glesbygdsdelegationen skall få i uppdrag att utarbeta program och initiera projekt med syfte att förbättra livsvillkoren för kvinnor i Norrbottens inland så att de motiveras att bli kvar i sin hembygd. Insatsen bör genomföras i samverkan med regionala och lokala myndigheter och intresseorganisationer.

Ulla Orring (fp) påpekar i motion A463 att avsaknaden av en varierad arbetsmarknad och bristen på fritidssysselsättning i Norrlands inland leder till att främst de unga kvinnorna flyttar ut. Motionären vill att olika åtgärder, bl.a. utbildningsmöjligheter på hemorten och ett ökat kulturutbud, skall vidtas för att förhindra denna utflyttning.

I motion A472 föreslår Karin Israelsson (c) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kvinnornas situation i södra Lappland. I den motivering till förslaget som lämnas i motion T246 erinras bl.a. om de problem som ofta uppstår vid chefsrekrytering både inom den statliga och den privata sektorn på grund av svårigheten att finna arbete till medföljande make resp. maka. Staten måste, säger motionären, ta sitt ansvar och förhindra ytterligare indragningar av statliga tjänster som kan innebära arbetstillfällen.

I motion A449 föreslår Eva Goës och Roy Ottosson (båda mp) satsningar på kultur, utbildning och goda kommunikationer för att motverka utflyttningen av kvinnor från Västernorrlands län.

I motion A501 anför Bengt Hurtig (v) att det regionalpolitiska stödet bör få en sådan inriktning att kvinnor kan stimuleras att bo i alla kommuner. Motionären vill att riksdagen skall göra ett uttalande av denna innebörd.

Med anledning av samtliga dessa motioner vill utskottet erinra om att utskottet för ett år sedan i betänkandet 1989/90:AU13 ingående behandlade frågan om åtgärder för att förbättra kvinnornas förutsättningar att bo och verka på landsbygden samt kvinnligt företagande i stödområdena. Utskottet delade regeringens uppfattning att det är viktigt att kvinnors tillgång till arbete, service, kultur och fritid skall bli likvärdig i landets olika delar. Utskottet uttryckte också sin tillfredsställelse över att länsanslagen liksom medel från det föreslagna anslaget för infrastrukturåtgärder skall få användas till insatser inom kulturområdet.

Utskottet vill även påpeka att könskvoteringsregeln i det regionalpolitiska stödet bidrar till att värna om kvinnors sysselsättning i stödområdet och till att bryta den traditionella könsuppdelningen på arbetsmarknaden. Länsstyrelserna har också möjligheter att stödja åtgärder för kvinnor i glesbygd via länsanslaget och infrastrukturanslaget.

Utskottet vill i detta sammanhang informera om att regeringen i november 1990 har anslagit 2 milj.kr. till glesbygdsdelegationen för genomförande av ett handlingsprogram för kvinnor på landsbygd. I detta handlingsprogram tas bl.a. upp strategier för att utveckla kvinnoperspektiv inom regional- och landsbygdspolitiken, projekt för småskalig livsmedelsproduktion, uppföljning och samordning av lokala textilprojekt, utveckling av telestugorna m.m.

Utskottet vill ånyo understryka att det är viktigt att kvinnors tillgång till arbete, service, kultur och fritid skall bli likvärdig i landets olika delar. En rad åtgärder har också — som framgår av redovisningen i det föregående — vidtagits i detta syfte. Det kan i sammanhanget nämnas att regeringen i proposition 1990/91:113 om en ny jämställdhetslag, m.m. bl.a. gör bedömningen att stödet för de personer som genomgått en för sitt kön otraditionell utbildning bör förstärkas inför övergången till arbete. I propositionen behandlas även den regionala utvecklingen, och det aviseras att SIND, glesbygdsdelegationen och länsstyrelserna under år 1991 kommer att få i uppdrag att följa upp och utvärdera utfallet av regionalpolitiska insatser för kvinnor. Regeringens förslag behandlas i utskottets betänkande 1990/91:AU17.

Med hänvisning till det anförda konstaterar utskottet att flera av de åtgärder som motionärerna föreslår har vidtagits eller planeras. Utskottet anser därför att motionerna i här aktuella delar inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Maud Björnemalm m.fl. (s) tar i motion A415 upp arbetsmarknadsläget för kvinnor i Bergslagen. Motionärerna anför att det är viktigt med särskilda kvinnosatsningar i Bergslagen om regionen skall utvecklas. De anser att ett särskilt resurscentrum för kvinnor i Örebro och Västmanlands län bör skapas. Detta centrum skall ha ett övergripande ansvar för att förbättra kvinnors ställning och utbildning i arbetslivet.

Utskottet vill framhålla att ett sådant *resurscentrum för kvinnor* kan skapas genom samverkan mellan olika länsorgan utan något initiativ från riksdag eller regering. Motionen behöver därför inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

I motion A489 vill Karl-Erik Persson m.fl. (v) att regeringen skall lägga fram förslag om *forskningsprojekt med särskild inriktning på kvinnor på landsbygden*. Motionärerna anser att inom ERU bör forskningsinsatserna till övervägande del inriktas på kvinnor under de kommande åren.

I propositionen om en ny jämställdhetslag framhåller regeringen (s. 18) att det på flera områden finns behov av förbättrad kunskap om hur ekonomisk-politiska åtgärder återverkar på olika grupper av kvinnor och män. Utökad forskning behövs om fördelningen av obetalt och betalt arbete i samhället och dess konsekvenser. Det gäller såväl inflytande, arbetskraftsförsörjning och arbetsdelning på arbetsmarknaden som fördelning av ansvar och ekonomiska resurser inom familjen. I propositionen påpekas också att kvinno- och jämställdhetsforskning inom högskolan har byggts ut genom inrättande av professurer i ämnet. I 1990 års forskningspolitiska proposition (prop. 1989/90:90,

UbU25, rskr. 328) påpekas det angelägna i att forskning med kvinno- och jämställdhetsperspektiv uppmärksammas och stöds av samtliga råd och sektorsorgan för forskning.

Med hänvisning till det anförda samt till vad utskottet anført i det föregående om glesbygdsdelegationens uppgifter avstyrker utskottet motionen i här aktuell del.

Karl-Erik Persson m.fl. (v) anför i motion A489 att om man vill utveckla *ungdomars livsmiljö på landsbygden* måste sådana fritidsaktiviteter som tillgodoser flickornas intressen prioriteras.

Utskottet avstyrkte våren 1990 ett motionsförslag med samma innebörd som det nu föreliggande. Utskottet anser inte att det här aktuella förslaget ger underlag för en annan bedömning än den som utskottet gjorde förra året. Motion A489 i nu behandlad del avstyrks alltså.

Anslagsfrågor

Lokaliseringsbidrag m.m.

1989/90	Utgift	605 164 349	Reservation	1 094 719 148
1990/91	Anslag	350 000 000		
1991/92	Prop.	350 000 000		

Den 1 juli 1990 var 159 milj.kr. av reservationsmedlen obundna av tidigare beslut.

Regeringen begär under punkten G 1 i budgetpropositionen (s. 103—104) för nästa budgetår ett reservationsanslag på ovan angivna 350 milj.kr. Vidare föreslår regeringen i proposition 1990/91:125, bilaga 9, att riksdagen på tilläggsbudget II för innevarande budgetår skall anvisa ytterligare 200 milj.kr.

Moderaterna föreslår i kommittémotion A492 att riksdagen skall avslå regeringens framställning om anslag för nästa budgetår med hänvisning till förslaget i samma motion att ersätta lokaliseringsbidragen med riskgarantilån. För dessa lån yrkar moderaterna att riksdagen skall anvisa ett nytt anslag på 250 milj.kr.

Centern yrkar i kommittémotion A491 — som en följd av motionens förslag att vidga länsstyrelsernas beslutsrätt i bidragsärendena — att förevarande anslag minskas med 250 milj.kr. och att anslaget till Regionala utvecklingsinsatser räknas upp med motsvarande belopp. För de projekt som enligt motionen i fortsättningen skall avgöras av regeringen, dvs. projekt med en kostnad överstigande 30 milj.kr., bör regeringen få disponera en beslutsram på 200 milj.kr. Vidare föreslår centern att statliga kreditgarantier införs och att härför anslås ett anslag på 1 000 kr.

Miljöpartiet de gröna förespråkar i motion A471 en ökad tonvikt vid generella insatser i regionalpolitiken, såsom regionalt differentierade arbetsgivaravgifter, överföring av medel från löntagarfonderna till kommunala närfonder, sänkt moms för kollektivtrafik och för hotell

och restauranger, särskilda skatterabatter för glesbygdsbor m.m. Med hänsyn härtill anser miljöpartiet att det riktade regionalpolitiska stödet kan minskas och föreslår att det här aktuella anslaget sänks med 175 milj.kr. I det följande redovisas att miljöpartiet vill minska också anslagen Regionala utvecklingsinsatser och Sysselsättningsbidrag.

Utskottet behandlar först frågan om *anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret 1991/92*. Avslutningsvis i denna punkt återkommer utskottet till regeringens förslag om medel på tilläggsbudget m.m.

I det föregående har utskottet avstyrkt moderaternas förslag om riskgarantilån liksom centerns förslag beträffande länsstyrelsernas beslutsrätt. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet dels moderaternas förslag att ersätta anslaget till lokaliseringsbidrag med ett nytt anslag till riskgarantilån, dels centerförslaget om anslagsminskning och det därtill knutna förslaget om en beslutsram för regeringen.

Utskottet konstaterar i det tidigare avsnittet Företagsstöd att miljöpartiets förslag till omläggning av skatte- och avgiftspolitik inte har vunnit anslutning från riksdagens sida. Dessa förslag kan därför inte läggas till grund för att minska tilldelningen av anslagsmedel till regionalpolitiken på det sätt miljöpartiet anser vara möjligt. I nu föreliggande sammanhang avstyrker utskottet yrkandet i mp-motionen A471 om sänkt anslag för lokaliseringsbidrag.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med avslag på motionerna A471, A491 och A492 i nu behandlade delar anvisar anslag till Lokaliseringsbidrag m.m. för budgetåret 1991/92 med det belopp regeringen har begärt, 350 milj.kr.

Som ovan refererats yrkar centern i kommittémotion A491 att stödssystemet kompletteras med *statliga kreditgarantier*.

Utskottet erinrar om att ett motsvarande centeryrkande avlogs av riksdagen förra året. Motionärerna anser att kreditgarantier behövs med hänsyn till att lokaliseringslånen har avskaffats. Utskottet delar inte den uppfattningen utan avstyrker det nu framställda motionsyrkandet.

Den av regeringen begärda förstärkningen av *anslaget för innevarande budgetår* med 200 milj.kr. tillstyrks av utskottet, som med tillfredsställelse tar fasta på vad som sägs i proposition 125 om att en betydande del av bidragsmedlen har lämnats för att flytta ut arbetsplatser inom den privata tjänste- och servicesektorn från Stockholmsregionen.

I föregående års regionalpolitiska beslut ingick att *Stiftelsen Industri-centras verksamhet* skulle avvecklas. I proposition 125 anmäls att stiftelsens fastigheter har sålts, och villkoren för överlåtelse redovisas. Propositionens redovisning ger inte utskottet anledning till särskilt uttalande, och utskottet föreslår att riksdagen lägger den till handlingarna.

1989/90	Utgift	754 847 573	Reservation	972 520 832
1990/91	Anslag	1 050 000 000		
1991/92	Prop.	972 000 000		

Den 1 juli 1990 var av reservationsmedlen ca 100 milj.kr. obundna av tidigare beslut.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen under punkt G 2 (s. 104–105) ett med 78 milj.kr. minskat anslag.

Börje Hörnlund m.fl. (c) föreslår i kommittémotion A491 att anslaget uppförs med 1 300 milj.kr. Av denna höjning med 328 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag utgör 250 milj.kr. det belopp centern vill föra över från anslaget Lokaliseringsbidrag m.m. Resterande 78 milj.kr. motsvarar den anslagsminskning som regeringen föreslår och centern motsätter sig.

Karl-Erik Persson m.fl. (v) yrkar i motion A489 att anslaget räknas upp med sammanlagt 96 milj.kr. jämfört med regeringens förslag, varav 10 milj.kr. är avsett att finansiera det utökade butiksstöd vänsterpartiet föreslår.

Inger Schörling m.fl. (mp) yrkar i motion A471 av skäl som redovisats i föregående anslagpunkt å andra sidan en anslagssänkning med 425 milj.kr. i förhållande till regeringsförslaget.

I sammanhanget bör antecknas att regeringen i proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt har föreslagit att ytterligare 3,5 milj.kr. anvisas på anslaget för insatser på Öland och Gotland. Beloppet motsvarar hittills utgående arealbidrag till betodlare. Denna del av proposition 87 har efter remiss till näringsutskottet överlämnats till arbetsmarknadsutskottet för beredning.

Utskottet godtar regeringens bedömning av medelsbehovet på anslaget för nästa budgetår och avstyrker de ovan redovisade motionsyrkandena. Anslag bör alltså anvisas av riksdagen med 975,5 milj.kr. Härvid förutsätts att regeringens förslag om avveckling av det nyssnämnda arealbidraget godtas av riksdagen. Visar det sig under kommande budgetåret behövt att förstärka anslaget för att tillgodose angelägna utvecklingsinsatser i länen, som inte kan rymmas inom anslagsramen, förutsätter utskottet att regeringen återkommer till riksdagen med framställning om anslag på tilläggsbudget.

I partimotion A496 begär folkpartiet liberalerna ett tillkännagivande till regeringen om *användning av odisponerade medel* inkl. outnyttjade reservationsmedel. Sådana medel bör enligt motionen inte behållas centralt utan bör ställas till länsstyrelsernas förfogande för ökade insatser i glesbygder utanför stödområdena.

På anslaget fanns den 1 juli 1990 som odisponerade medel dels från föregående budgetår den ovannämnda, obundna reservationen på ca 100 milj.kr., dels på det nya, för innevarande budgetår anvisade anslaget ett belopp om 101 milj.kr. som regeringen avvaktat med att dela ut till länsstyrelserna.

Reservationsmedlen utgörs av medel som regeringen tidigare budgetår har delat ut till länsstyrelserna och som dessa fram till den 1 juli 1990 inte tagit i anspråk. Hur mycket av dessa medel som förbrukats under den gångna delen av innevarande budgetår kommer att visa sig vid budgetårets slut. Utskottet ställer sig tveksamt till tanken att ålägga länsstyrelser, som vid ett budgetårs utgång har outnyttjade medel på sina anslag, att återleverera sådana medel för utbetalning till andra länsstyrelser. Det är en annan sak att regeringen självfallet kan ta hänsyn till förekomsten av medelsreservationer i visst eller vissa län vid fördelningen av det nya budgetårets anslag till dessa län.

Vad härefter gäller de 101 milj.kr. som regeringen har hållit inne har 45 milj.kr. delats ut och återstoden av beloppet kommer inom kort att delas ut till länsstyrelserna i enlighet med vad som förutskickades i regeringens regleringsbrev för innevarande budgetår.

På grund av det anförda anser utskottet att det inte är påkallat för riksdagen att göra det uttalande till regeringen som föreslås i motion A496. Denna avstyrks därför i denna del.

Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m) yrkar i motion A451 att riksdagen skall uttala sig för att *länsanslaget ges en ökad regionalpolitisk profil* och att länsstyrelserna får möjlighet att friare använda anslagsmedlen. Motionen utgår från problemen i Värmlands län.

Enligt utskottets mening har länsanslaget en utpräglad regionalpolitisk profil genom att medlen till den helt övervägande delen tilldelas Värmlands län och övriga skogslän. Av de vid budgetårets början utbetalade medlen (949 av 1 050 milj.kr.) har 77 % tilldelats dessa län. När det gäller dispositionsrätten vill utskottet påminna om att länsstyrelserna numera själva kan välja hur de vill använda anslaget för glesbygdsinsatser, projektverksamhet och i förekommande fall för lokaliserings- och utvecklingsbidrag. Mot denna bakgrund saknas anledning för riksdagen att göra ett uttalande av det slag som begärs i motionen, som alltså avstyrks i den här aktuella delen.

Gunilla André och Karin Starrin (båda c) yrkar i motion A812 att riksdagen skall besluta att 40 % av länsanslagens projektmedel skall specialdestineras till *projekt för kvinnor*.

Studier som redovisas i propositionen om en ny jämställdhetslag, m.m. (1990/91:113 s. 25—26) visar att så litet som 3 % av länsstyrelsernas projektmedel har gått till verksamheter som direkt rör kvinnor. En i samma avsnitt redovisad enkät om länsstyrelsernas arbete med utvecklingsprojekt för kvinnor hösten 1990 ger ett mer positivt intryck.

Regeringens slutsats är att det behövs en löpande uppföljning och utvärdering, som visar resurstilldelning liksom utfall av åtgärder för kvinnor resp. män. Behovet härav kommer att beaktas av regeringen bl.a. i samband med de uppdrag som under år 1991 skall lämnas SIND, glesbygdsdelegationen och länsstyrelserna.

Utskottet anser att det inte kan godtas att en så ringa andel av projektmedlen används för specifika kvinnoprojekt som de ovannämnda studierna tyder på. Man bör dock först pröva effekten av den utvidgade uppföljning och utvärdering som regeringen har utlovat och

se om utvecklingsprojekten och andra regionalpolitiska insatser inom det politikområde det här gäller bidrar till en utveckling, i vilken kvinnors kompetens och kapacitet bättre tas till vara. Utskottet är med hänsyn härtill inte berett att förorda ytterligare åtgärder av det slag motionärerna har angivit. Deras yrkande bör således inte leda till någon riksdagens åtgärd.

Göthe Knutson och Gullan Lindblad (båda m) yrkar i motion A505 ett tillkännagivande till regeringen om att 10 milj.kr. extra inom anslagets ram skall tilldelas de tre län som är engagerade i projektet *Laxfond Väner* samt att riksdagen skall föreläggas förslag till finansiering för ytterligare två år.

Regeringen har den 11 april i år av medel på länsanslaget anvisat 2 milj.kr. till laxfonden. Därutöver kan påpekas att fiskeristyrelsen för nästa budgetår begärt ett nytt anslag, Bidrag till Laxfond Väner, finansierat med en laxfiskeavgift. Regeringens ställningstagande till detta förslag redovisas i proposition 1990/91:87 (s. 249). Regeringens överväganden samt yrkanden om laxfonden i sju andra motioner behandlas för närvarande av jordbruksutskottet. Denna ärendehantering bör inte föregripas med anledning av här föreliggande motionsyrkande, som avstyrks med hänvisning till det anförda.

Yrkanden om *ökat länsanslag* framställs i motionerna A464 av Kersiti Johansson och Rune Backlund (båda c) beträffande *Jönköpings län*, A475 av Charlotte Branting (fp) och A486 av Stina Gustavsson (c) beträffande *Kronobergs län*, A479 av Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c) beträffande *Kalmar län* samt A494 av Gunnar Björk och Karin Starrin (båda c) beträffande *Gävleborgs län*.

Av anslagsmedlen skall 3,5 milj.kr. användas för att förstärka länsanslagen till Kalmar och Gotlands län enligt förslag i proposition 1990/91:87 (s. 209). I övrigt anser utskottet att det bör ankomma på regeringen att fördela anslaget mellan länen med beaktande av de olika förhållanden och de skilda problem som finns i resp. län. På grund härav avstyrks motionerna i föreliggande delar.

I anslutning till de nu redovisade motionsförslagen tar utskottet upp yrkandena i motionerna A491 av Börje Hörnlund m.fl. (c) och A455 av Inger Schörling m.fl. (mp) om *anslag till landsbygdsutveckling*.

I centermotionen föreslås ett nytt anslag för ändamålet på 390 milj.kr. Anslaget skall enligt motionen bl.a. bekosta stöd till skärgårds- trafik. I mp-motionen begärs ett anslag på 141 milj.kr.

Förslag om ett särskilt anslag till landsbygdsutveckling prövades i samband med förra årets behandling av regionalpolitiken. Förslagen vann inte riksdagens bifall. Utskottet anser inte att riksdagen har skäl att ändra ståndpunkt utan avstyrker de nu föreliggande motionsyrkandena.

Utskottet tar i detta sammanhang också upp förslaget i motion A479 av Agne Hansson och Marianne Jönsson (c) om *resurser till vuxenutbildningsinsatser i bl.a. Kalmar län*. I motionen föreslås att 50 milj.kr. avsätts för ändamålet. Samma förslag behandlades av riksdagen förra året och lämnades därvid utan bifall. Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla denna ståndpunkt och avstyrker motionen i nu berörd del.

1989/90	Utgift	14 411 044
1990/91	Anslag	1 000
1991/92	Prop.	1 000

I enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen under punkt G 3 (s. 105—106) bör riksdagen dels medge att den för innevarande budgetår fastställda s.k. engagemangsramen för kreditgivning om 190 milj.kr. utökas till 220 milj.kr., dels för nästa budgetår på nytt anvisa anslag med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Ersättning för nedsättning av socialavgifter

1989/90	Utgift	469 328 828
1990/91	Anslag	350 000 000
1991/92	Prop.	250 000 000

Regeringen förslår i budgetpropositionen under punkt G 4 (s. 106—107) ett anslag på 250 milj.kr.

Utifrån de i motionerna A491, A492 och A496 angivna förutsättningarna för avgiftsnedsättningen föreslår centern ett anslag på 280 milj.kr. och moderaterna och folkpartiet liberalerna ett anslag på 315 milj.kr. Anslagshöjningarna motiveras av centern med att avgiftsnedsättningen bör tillämpas i det geografiskt utvidgade område centern förordar, av moderaterna och folkpartiet med att nedsättningen bör omfatta all privat verksamhet.

Med hänvisning till sakbehandlingen i de föregående avsnitten om stödområdet resp. om företagsstöd avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena. Regeringens framställning om medel biträds av utskottet.

Sysselsättningsbidrag

1989/90	Utgift	236 409 916
1990/91	Anslag	250 000 000
1991/92	Prop.	250 000 000

Regeringen föreslår i budgetpropositionen under punkt G 5 (s. 107) ett oförändrat anslag på 250 milj.kr. Moderaterna föreslår i kommittémotion 492 ett anslag på 75 milj.kr. och miljöpartiet de gröna i motion A471 ett anslag på 150 milj.kr.

Moderaternas anslagssänkning bygger på de i motion A492 föreslagna inskränkningarna i bidragets användning. Eftersom utskottet avstyrkt bidragsändringarna avstyrker utskottet också anslagssänkningen. Av skäl som angivits i det föregående avsnittet om Lokaliseringsbidrag

m.m. avstyrker utskottet vidare miljöpartiets förslag till anslagsminskning. För nästa budgetår bör anslag anvisas i enlighet med regeringens framställning.

1990/91:AU13

Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder

1990/91	Anslag	330 000 000
1991/92	Prop.	186 000 000

Regeringen föreslår i budgetpropositionen under punkt G 6 (s. 107—108) att anslag anvisas med 186 milj.kr., en minskning med 144 milj.kr. i förhållande till innevarande budgetår.

Moderaterna yrkar i kommittémotion A492 att anslaget skall sänkas med ytterligare 86 milj.kr. till 100 milj.kr. Centern begär i kommittémotion A491 att anslaget uppförs med oförändrat belopp, 330 milj.kr. I motion A489 föreslår Karl-Erik Persson m.fl. (v) att anslag anvisas med 40 milj.kr. utöver regeringens förslag, dvs. med 226 milj.kr.

I motion A430 av Sten-Ove Sundström m.fl. (s) yrkas ett tillkännagivande till regeringen om att den i budgetpropositionen föreslagna anslagssänkningen inte får leda till att det saknas medel för att genomföra de med anslaget avsedda infrastruktursatsningarna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län.

Innan utskottet tar ställning till medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår bör redovisas ett yrkande i motion A489 (v) om införande av ett *anordningsbidrag till daghem och fritidshem i glesbygger*. Bidraget avses utgå med 25 000 kr. per plats inom en ram av 250 milj.kr. varav 40 milj.kr. finansieras från förevarande anslag.

Ett liknande förslag framfördes även föregående år (se 1989/90:AU13 s. 153—154) utan att vinna riksdagens bifall. Utskottet ser inte skäl för riksdagen att ändra sitt ställningstagande utan avstyrker motion A489 i denna del.

Vad sedan beträffar *medelsanvisningen på anslaget* följer av utskottets nu gjorda ställningstagande till yrkandet om anordningsbidrag att utskottet även avstyrker den i motion A489 begärda uppräkningsanvisningen av anslaget med 40 milj.kr. Utskottet kan inte heller biträda anslagsminskningen enligt moderatmotionen A492 eller kravet på oförändrat anslag i centermotionen A491. För sin del anser utskottet att anslaget bör anvisas med det belopp regeringen har begärt, 186 milj.kr.

För innevarande budgetår har avsatts 200 milj.kr. till särskilda infrastruktursatsningar enligt ett för de tre nordligaste länen gemensamt program. Genomförandet av programmet påverkas inte av anslagsminskningen nästa budgetår, såsom befaras i motion A430. Motions yrkande om tillkännagivande till regeringen avstyrks därför.

Härutöver har utskottet att ta ställning till förslag i motion A494 av Gunnar Björk och Karin Starrin (båda c) om anvisning av 10,2 milj.kr. till utbyggnad av högskolan Gävleborg och i motion A476 om stöd till Bergslagskommuner av Jan Hyttring m.fl. (c).

Vad först beträffar *högskolan Gävleborg* kan erinras om att innevarande budgetår har 35 milj.kr. av anslaget avsatts för en tillfällig förstärkning av forsknings- och utvecklingsverksamhet inom främst de

tekniska områdena vid tio högskolor, däribland den nu aktuella. Motionärerna avser med sitt förslag att tillskapa fasta utbildningsresurser. Detta är en sak som enligt utskottets mening bör prövas i den ordinarie budgetprocessen beträffande universitets- och högskoleväsendet. Därför avstyrker utskottet motionen på denna punkt.

I motion A476 anføres att en kommungrupp har bildats efter Bergslagsdelegationens upphörande. Denna grupp behöver statligt stöd. Detta kan finansieras via ökade länsanslag till Bergslagslänen, men motionärerna vill för sin del förorda direkta *statliga anslag till kommungruppen*.

Med de möjligheter till projektfinansiering som står till buds genom anslaget Regionala utvecklingsinsatser (länsanslaget) och förevarande anslag till särskilda infrastrukturåtgärder anser utskottet att det inte är behövligt med ytterligare anslag, som därtill av motionärerna inte preciserats beträffande medelsbehovet. Yrkandet avstyrks.

Glesbygdsdelegationen

1990/91	Anslag	15 000 000
1991/92	Prop.	16 200 000

Sonja Rembo m.fl. (m) yrkar i kommittémotion A492 att *glesbygdsdelegationen skall avvecklas*.

Moderaterna motsatte sig förra året att glesbygdsdelegationen skulle ombildas till en ny myndighet för glesbygds- och landsbygdsinsatser. Utskottet anser att det inte finns skäl för riksdagen att riva upp förra årets beslut om myndighetens inrättande utan avstyrker yrkandet.

I fråga om *anslag för nästa budgetår* till glesbygdsdelegationen föreslår regeringen i budgetpropositionen under punkt G 7 (s. 108–109) ett anslag på 16,2 milj.kr. Moderaterna beräknar i motion A492 med hänsyn till det ovan behandlade yrkandet ett medelsbehov av 7 milj.kr.

I sammanhanget redovisar utskottet också förslagen i motion A483 av Börje Hörnlund m.fl. (c, m, fp, v, mp) om att för budgetåret 1991/92 anvisa ett särskilt anslag på 2 milj.kr. till Folkhälsoinstitutet. Hela Sverige skall leva och i motion A455 av Inger Schörling m.fl. (mp) om anvisning av samma belopp för detta budgetår under delegationens anslag. I anslutning här till tar utskottet också upp yrkandet i partimotion A496 från folkpartiet liberalerna om att glesbygdsmedel bör ges till lokala utvecklingsgrupper till stöd för den kreativitet och det nyskapande som dessa grupper åstadkommer.

Med avstyrkande av moderaternas följdyrkande i motion A492 om anslaget för nästa budgetår godtar utskottet vad regeringen föreslagit som grund för anslagsberäkningen.

När det sedan gäller frågan om särskilda medel för bidrag till Folkhälsoinstitutet och till bygdekommittéer och utvecklingsgrupper som är lokalt verksamma för att fullfölja landsbygdskampanjen har utskottet inhämtat att Folkhälsoinstitutet för år 1991 beviljats bidrag med 0,5 milj.kr. av glesbygdsdelegationen. Det får ankomma på delegationen att pröva om och i så fall i vilken omfattning fortsatt stöd skall lämnas till

de aktiviteter det här gäller. Utskottet är för sin del inte berett att föreslå en särskild medelsanvisning för ändamålet utan avstyrker motionerna.

Britta Sundin och Ove Karlsson (båda s) föreslår i motion A444 en *namnändring för glesbygdsdelegationen*. Med erinran om att delegationen tidigare var verksam som en statlig kommitté uttalar motionärerna att den nya rollen som självständig myndighet bör markeras genom att delegationens namn ändras till myndigheten för glesbygdsutveckling.

Utskottet har förståelse för att man inom den nya myndigheten har uppfattningen att dess verksamhet i nya former bör avspeglas i en ny benämning. Utskottet är dock inte berett att på grundval av motionen ta ställning i den aktuella namnfrågan utan anser att den bör lösas vid överläggningar mellan myndigheten och regeringens kansli. Detta bör kunna ske utan hinder av de överväganden i fråga om myndighetens benämning, som var innefattade i fjolårets beslut att inrätta myndigheten. Med dessa uttalanden från utskottets sida får motionen anses besvarad, och den bör härutöver inte leda till någon riksdagens åtgärd.

Expertgruppen för forskning om regional utveckling (ERU)

1989/90	Utgift	4 385 000	Reservation	124
1990/91	Anslag	6 000 000		
1991/92	Prop.	6 480 000		

I enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen under punkt G 8 (s. 109) föreslår utskottet att riksdagen anvisar ett anslag med det av regeringen begärda beloppet, 6 480 000 kr.

Kapitaltillskott till en utvecklingsfond för Västnorden

1989/90	Utgift	2 371 650
1990/91	Anslag	3 000 000
1991/92	Prop.	3 050 000

Såsom regeringen har föreslagit i budgetpropositionen under punkt G 9 (s. 109–110) bör för det aktuella ändamålet anvisas ett anslag på 3 050 000 kr.

Regionalpolitiska insatser i regioner och län

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet ett stort antal motionsyrkanden som rör utvecklingen i olika delar av landet.

Motionärerna ställer därvid krav på insatser av skilda slag från statens sida för att stärka förutsättningarna för en framgångsrik utveckling. I förslag till åtgärdsprogram som presenteras av flera motionärer

ingår initiativ inom en rad områden. Vissa förslag är av långsiktig karaktär, medan andra förslag avser kortsiktiga insatser för sysselsättningen.

Utskottet har tidigare i framställningen understrukt att regionalpolitiken inte ensam kan lösa de regionala problemen. Skall utvecklingen kunna påverkas förutsätts samordnade insatser inom en rad politikområden.

Utskottet noterar att flera motionärer även tar upp regionalpolitiken utifrån ett internationellt perspektiv. Inledningsvis vill utskottet därför beröra dessa motioner.

I *propositionen* lämnas följande redogörelse för det internationella regionalpolitiska samarbetet.

Samarbetet inom *Norden* omfattar gränsregionalt och sektorsövergripande samarbete, gemensamma stödordningar, utrednings- och utvecklingsarbete, regionalpolitisk forskning, informations- och erfarenhetsutbyte samt analyser av nordisk regionalpolitik i ett europeiskt perspektiv.

Det regionalpolitiska samarbetet inom *OECD* är främst inriktat på erfarenhetsutbyte samt utredningsprojekt och andra aktiviteter som ibland utmynnar i rekommendationer från organisationen. I juni 1990 genomfördes ett seminarium i Kiruna om telekommunikationernas betydelse för att skapa förutsättningar för regional utveckling. Ett tjugotal länder deltog. Slutsatser m.m. från seminariet kommer att redovisas i en OECD-rapport i år. Inom OECD finns förslag om regionalpolitiskt samarbete med länder i Östeuropa.

Sverige deltar tillsammans med en rad andra västeuropeiska länder i ett samarbete kring frågor om regional utveckling som organiseras och drivs av *European Policies Research Centre (EPRC)*, knutet till ett universitet i Skottland. Samarbetet är inriktat på frågor som rör stöd till företag, infrastrukturfrågor, sektorssamordning, EGs regionalpolitik m.m.

Frågor om EGs regional- och strukturpolitik samt eventuella konsekvenser för Sverige behandlas inom regeringskansliet av en arbetsgrupp för närings- och regionalpolitik.

I flera motioner pekar *motionärerna* på de utvecklingsmöjligheter som olika regioner i Sverige har på grund av närheten till regioner på andra sidan om vår nationsgräns.

Det gäller motionerna A477 av Per Stenmarck och Rune Rydén (båda m), A478 av Kaj Larsson m.fl. (s), A495 av Margitta Edgren m.fl. (fp) och A498 av Håkan Hansson m.fl. (c), vilka pekar på Skånes möjligheter att utvecklas till en viktig region i Europa.

I motionerna A428 av Agne Hansson m.fl. (c), A475 av Charlotte Branting (fp) och A481 av Anders G Högmark m.fl. (m) framhåller motionärerna sydöstra Sveriges förutsättningar till samarbete med andra delar av norra Europa.

Elver Jonsson och Anders Castberger (båda fp) framhåller i motion A474 betydelsen för Älvsborgs län av ett närmande till Europa.

I motion A500 av Olof Johansson m.fl. (c) framhålls Stockholmsregionens betydelse i det samarbetsmönster som utvecklas i ett alleuro-

peiskt perspektiv. Charlotte Cederschiöld m.fl. (m) anser i motion A497 att Mälardalen har förutsättningar att bli en konkurrerande region i ett framtida Europa. Ylva Annerstedt m.fl. (fp) betonar i motion A504 vikten av en utvecklad huvudstadsregion för att Sverige skall kunna hävda sig med övriga utvecklade länder.

Hans Lindblad (fp) framhåller i motion A487 den svenska EG-politikens betydelse för Gävleborgs läns exportindustri.

Bruno Poromaa (s) vill i motion A431 stimulera utvecklingen på Nordkalotten.

Det internationella regionalpolitiska samarbete som pågår är enligt utskottets mening viktigt och synnerligen angeläget för att skapa balans mellan olika regioner.

Den utveckling av regionernas betydelse i framtiden som tas upp av motionärerna innebär som utskottet ser det både möjligheter och risker. Framgångsrika regioner med god tillgång på arbete och bostäder samt en utbyggd infrastruktur kommer att ha goda framtidsmöjligheter. Saknas dessa förutsättningar i en region kan konsekvenserna bli allvarliga. Det är därför viktigt att det förs en aktiv regionalpolitik så att man kan skapa såväl inomregional balans som balans mellan olika regioner.

Utskottet övergår nu till att behandla samtliga motionsyrkanden som föreligger beträffande enskilda län och regioner. Flera av dessa yrkanden överensstämmer med de yrkanden som utskottet behandlade förra året.

Regeringen föreslår i kompletteringspropositionen ytterligare arbetsmarknads- och utbildningspolitiska insatser. Utskottet noterar dessutom att utbildningsutskottet har tillstyrkt förslagen i budgetpropositionen (bil. 10), tillväxtpropositionen och miljöpropositionen om ytterligare satsningar på utbildningsområdet. Utbildningsutskottet har därvid också beslutat föreslå att högskolan tillförs ytterligare minst 5 000 utbildningsplatser, dvs. samma antal som nu föreslås i kompletteringspropositionen. Dessutom föreslår utbildningsutskottet att regeringen får i uppdrag att i nästa budgetproposition lägga fram förslag om åtminstone lika stor ökning budgetåret 1992/93.

Utskottet vill upplysa om att det i bilaga till detta betänkande för varje län och varje kommun finns uppgifter om befolkningsutveckling, sysselsättningsgrad och arbetslöshet. Uppgifterna har sammanställts av riksdagens utredningstjänst.

Skånelänen

Under denna rubrik behandlar utskottet motionsyrkanden som avser Kristianstads och Malmöhus län.

Som ovan anförts har flera motionärer pekat på Skåne-regionens betydelse i ett framtida Europa och för i särskilda yrkanden fram förslag till åtgärder för att stärka regionen.

Per Stenmarck och Rune Rydén (båda m) förordar i motion A477 satsningar på Skåne för att stimulera utvecklingen där. Samma synpunkter för även Håkan Hansson m.fl. (c) fram i motion A498. Motionärerna pekar särskilt på åtgärder för att främja näringslivet.

Margitta Edgren m.fl. (fp) efterlyser i motion A495 åtgärder för arbetslösa i Skåne. Dessutom framhåller motionärerna att ett lyckosamt resultat av en skånsk framtidsatsning förutsätter samverkan mellan regionens län. För detta ändamål behövs ett särskilt regionalt utvecklingsorgan.

I motion A19 av Bengt Harding Olson (fp) förordas en särskild satsning på Kristianstadsregionen, eftersom hela regionen är under kraftig omstrukturering. Motionären pekar särskilt på den stigande ungdomsarbetslösheten, som inom delar av länet är nio gånger så hög som för ett år sedan.

Gösta Lyngå m.fl. (mp) vill i motion A448 ha ett tillkännagivande om Sydsveriges utvecklingsmöjligheter. Därutöver begärs en begränsning av utbyggnaden av städerna i västra Skåne till förmån för flera mindre utbyggnader av mindre orter i östra Skåne.

I motion A418 av Gunnar Nilsson m.fl. (s) förordas olika åtgärder för att möta strukturproblemen i framför allt den sydöstra delen av Skåne. Behovet av en konsekvensanalys av omställningen inom jordbruks- och livsmedelssektorn framhålls.

Kaj Larsson m.fl. (s) vill i motion A478 ha satsningar på framför allt sydöstra Skåne och anser att det finns goda förhoppningar om att regionen skall kunna utvecklas till en expanderande region, trots de aviserade företagsnedläggningarna. Detta förutsätter emellertid satsningar på infrastrukturen. Dessutom vill motionärerna ha en förädlingsindustri för fisk till Simrishamn.

Insatser för utveckling av näringslivet i Malmöhus län efterlyses i motion A480 av Bo Nilsson m.fl. (s). Motionärerna vill dessutom ha en mer regionalpolitiskt balanserad utveckling av det statliga stödet till den industriella forskningen.

Lars-Erik Lövdén m.fl. (s) vill i motion A16 ha infrastrukturella satsningar i Malmöhus län och ytterligare åtgärder för att hålla arbetslösheten nere.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar att regeringen nyligen har träffat en överenskomst med Danmark om en broförbindelse över Öresund. Broförbindelsen kommer att innebära goda utvecklingsmöjligheter för Skåne-regionen.

Utskottet noterar också förslagen i kompletteringspropositionen om satsningar på arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att motverka den stigande arbetslösheten, och särskilt ungdomsarbetslösheten. Senare i vår kommer utskottet att ta ställning till dessa förslag.

I proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt föreslås bl.a. för Malmöregionens del att högst 700 milj.kr. får disponeras från den fond

för infrastrukturinvesteringar på 5,5 miljarder kronor som nämns i regeringens finansplan. Medlen kommer att få disponeras när klarhet vunnits om projektens utformning.

Utöver vad sålunda antecknats vill utskottet anföra följande. Länsstyrelserna i Kristianstads och Malmöhus län disponerar för innevarande budgetår 6 resp. 5 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser. Länsstyrelsen kan numera själv välja hur den vill använda länsanslaget och är t.ex. oförhindrad att avsätta medel för en sådan konsekvensanalys som några motionärer efterlyser. Detsamma gäller motionsönskemål om åtgärdsprogram. Vidare innebär den nu gällande ordningen att länsstyrelsen bör samråda med länsstyrelsen i ett annat län i frågor av betydelse för de båda länen. Inget hindrar heller att t.ex. två länsstyrelser inrättar lämpligt samarbetsorgan när så bedöms ändamålsenligt.

Vad angår det i motion A480 påtalade behovet om ökat statligt stöd till industriell forskning vill utskottet erinra om riksdagens beslut förra året med anledning av dels den näringspolitiska propositionen (prop. 1989/90:89, NU30, rskr. 326), dels propositionen om forskning (prop. 1989/90:90, UbU25, rskr. 328, NU40, rskr. 337). Besluten innebär betydande insatser för att främja tekniskt forsknings- och utvecklingsarbete.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts anser utskottet att motionerna A16, A19, A418, A448, A477, A478, A480, A495 och A498, i förekommande fall i berörda delar, inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Beträffande motionskravet om en begränsning av *byggandet i västra Skåne* hänvisar utskottet till att riksdagen på förslag av utskottet avlog ett motsvarande yrkande förra året. Några nya omständigheter som bör föranleda ett annat ställningstagande har inte tillkommit. Motion A448 i nu behandlad del avstyrks därför.

Sydöstra Sverige

I detta avsnitt behandlar utskottet motionsyrkanden som rör Kronobergs, Kalmar, Blekinge och Gotlands län.

I motion A481 av Anders G Högmark m.fl. (m) framhålls betydelsen av nationella satsningar i syfte att utveckla sydostregionen enligt riktlinjerna för regionalpolitiken. Det är en första rangens uppgift för den nationella politiken att ge småföretagarverksamheten, som i regionen är sällsynt väl utvecklad, goda utvecklingsbetingelser genom en framsynt och långsiktig ekonomisk politik, betonar motionärerna.

Charlotte Branting (fp) framhåller i motion A475 betydelsen av samverkan mellan Kronobergs, Kalmar och Blekinge län för att sydostlandet skall kunna hävda sig i det ökade samspelet med öststaterna och EG. För utvecklingen i *Kronobergs län* är det av avgörande betydelse att en näringsvänlig politik förs. Motionären anser det också viktigt för utvecklingen i länet om något statligt verk eller någon myndighet lokaliserades dit. Slutligen vill motionären ha vidgad högskoleutbildning i Växjö.

I motion A428 av Agne Hansson m.fl. (c) framhålls behovet av regionalpolitiska medel för ett vidgat sydostsamarbete med Europa och

främst med Baltikum. Satsningar bör bl.a. göras på forskning, produktutveckling, småföretagsamhet. Framtidssatsningar i hela landet skulle ge ändrade och mer rättvisa förutsättningar för sydöstra Sverige. En utlokalisering av statlig verksamhet skulle innebära en kraftfull injektion för länen.

Behovet av insatser för *Kalmar län* tas upp i motion A479 av Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c). I motionen betonas nödvändigheten av en politik för regional balans. Motionärerna vill ha ett femårigt investeringsprogram för statliga investeringar.

Samma motionärer tar i motion A403 upp behovet av arbetstillfällen och föreslår att i en första etapp 1 000 statliga arbetstillfällen lokaliseras till länet. I motion A435 av Ingrid Hasselström Nyvall (fp) föreslås att fler statliga arbetstillfällen skall förläggas till Västerviks kommun.

Bertil Måbrink m.fl. (v) tar i motion A437 upp situationen i *Blekinge* och vill ha åtgärder för att utveckla länet. Bl.a. anser motionärerna att det behövs satsningar på utbyggnad av högskolan, en datateknisk industri och havsbaserad vindkraftsproduktion. Hans Gustafsson m.fl. (s) vill i motion A460 ha åtgärder för att stärka sysselsättningen i länet.

I motionerna A450 av Annika Åhnberg m.fl. (v) och A482 av Ulla Pettersson och Bengt Kronblad (båda s) krävs regionalpolitiska insatser för *Gotland*. I den förra motionen framhålls särskilt behovet av stöd till jordbruksinriktad turism, medan det i motion A482 påtalas det bekymmersamma arbetsmarknadsläget mot bakgrund av omställningen av jordbruket.

Utskottets överväganden

Flera motionärer framhåller regionens goda framtidsutsikter i ett internationellt perspektiv. Utskottet anser att de satsningar som görs inom regionalpolitiken men också inom andra politikområden bör utgöra en bra grund för utvecklingsmöjligheterna i sydöstra Sverige. Motionsyrkandena kan därför i flera fall sägas ligga i linje med den förda politiken.

Vid utskottets behandling av regionalpolitiken förra året uttalade utskottet följande beträffande den ökning av länsanslaget som utskottet föreslog:

Det belopp utskottet nu föreslår utöver vad regeringen har förordat bör enligt utskottets mening i första hand användas för en ökad medelstildelning till länen i sydöstra Sverige och andra län, i vilka de regionala förutsättningarna ändras vid genomförandet av de i det föregående behandlade förslagen. Ett mindre belopp av anslaget bör, såsom regeringen har föreslagit, få avsättas för länsövergripande projekt.

För innevarande budgetår har Kronobergs, Kalmar, Blekinge och Gotlands län tilldelats 11, 15, 22 resp. 17 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser, en väsentlig höjning i förhållande till föregående budgetår. Utskottet bedömer att behovet av insatser kvarstår på denna nivå. Länsstyrelserna kan som tidigare framhållits fritt använda anslaget för

glesbygdsinsatser och regional projektverksamhet. Berörda länsstyrelser kan själva ta initiativ till sådan samverkan som efterlyses i motion A475. Redan nu pågår samarbete i en rad olika frågor.

Utskottet uttalade vidare vid föregående års behandling av regionalpolitiken att regeringen på grund av Blekinges speciella situation uppmärksammat bör följa utvecklingen där. Även denna uppfattning kvarstår. Utskottet har erfarit att det finns en framställning hos industridepartementet med begäran om temporär inplacering av länets kommuner i stödområde.

Utskottet uttalade beträffande Gotland vid förra årets behandling av regionalpolitiken att Gotlands läge är speciellt och att dess näringsliv förutses genomgå strukturförändringar. Mot bakgrund av dessa speciella förhållanden ansåg utskottet det angeläget att länet blir väl tillgodosett med medel för regionala utvecklings- och glesbygdsinsatser. Denna bedömning om behovet av insatser kvarstår.

Vad gäller frågan om långsiktiga investeringsprogram för statliga investeringar som efterlyses i motion A479 konstaterar utskottet att sådana program görs fortlöpande. Som exempel kan nämnas de långsiktiga investeringsplaner som nyligen har utarbetats för de olika kommunikationsgrenarna och som presenteras i proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt. De skall bl.a. ligga till grund för fördelningen av resurser mellan olika regioner. Regionalpolitiska hänsyn tas vid utarbetande av dessa planer.

Beträffande satsningar på högskolorna som efterlyses av några motionärer kan utskottet peka på ovan redovisade satsningar på högskoleområdet. Dessa innebär enligt kompletteringspropositionen för högskolorna i Växjö, Kalmar, Karlskrona/Ronneby och Gotland ytterligare 3,5, 2,7, 3,1 resp. 1,5 milj.kr.

Regeringen har som ovan sagts föreslagit ytterligare satsningar inom arbetsmarknadspolitik i kompletteringspropositionen.

Vad slutligen gäller utlokalisering av statlig verksamhet och principerna härför hänvisar utskottet till vad utskottet har anfört därom i avsnittet om utlokalisering/decentralisering av statlig verksamhet (s. 26 f.). Sydöstra Sverige anges därvid som ett område som bör komma i fråga vid omlokalisering av statlig verksamhet. En sådan åtgärd måste emellertid grundas på noggranna överväganden i skilda hänseenden. De förslag om omlokalisering av statlig verksamhet till sydöstra Sverige som förs fram i motionerna A403 och A428 ger inte underlag för något uttalande om omlokalisering till någon bestämd ort. Utskottet anser sig inte heller kunna biträda förslaget i motion A435.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts anser utskottet att motionerna A403, A428, A435, A437, A450, A460, A475, A479, A481 och A482, i förekommande fall i aktuella delar, inte påkallar någon riksdagens åtgärd.

I motion A474 av Elver Jonsson och Anders Castberger (båda fp) betonas vikten av satsningar på bl.a. arbetsmarknaden, näringslivet och högskolan. Även betydelsen av ett kapacitetsstarkt flygsystem för fyrstadsregionen understryks. I *Älvsborgs län* finns goda utvecklingsmöjligheter. Förutsättningen är emellertid att satsningar görs på infrastrukturen och att olika insatser för länet samordnas. Ett svenskt medlemskap i EG får mycket stor betydelse för länet.

Marianne Andersson och Ingvar Karlsson (båda c) vill i motion A499 ha insatser mot arbetslösheten i länet.

Lennart Brunander (c) pekar i motion A419 på behovet av ett åtgärds paket för Sjuhäradsbygden för att rädda tekoindustrin. Sysselsättningen i andra branscher bör öka och insatser göras för att få företag att etablera sig där. Lokalisering av statlig verksamhet bör också ske. En del av postgirot kan lämpligen lokaliseras till Borås, anser motionären. Ett åtgärdsprogram för Sjuhäradsbygden efterlyser också Arne Kjörnsberg och Berndt Ekholm (båda s) i motion A459.

Ingvar Johnsson m.fl. (s) vill i motion A411 ha insatser i norra Älvsborgs län, bl.a. kraftiga arbetsmarknadspolitiska satsningar.

I motion A466 av Sverre Palm m.fl. (s) framförs krav på insatser i norra *Bohuslän* för att kompensera förlorad industrisysselsättning.

Bengt Kindbom och Gunilla André (båda c) förordar i motion A447 ett selektivt regionalpolitiskt stöd till *Skaraborgs län* samt utlokalisering av statlig verksamhet dit.

Utskottets överväganden

För innevarande budgetår disponerar Göteborgs och Bohus län 13 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser, Älvsborgs län 17 milj.kr. och Skaraborgs län 9 milj.kr. Tre kommuner i Älvsborgs län är inplacerade i stödområde.

De frågor som aktualiserats i flera av motionerna ligger inom ramen för länsmyndigheternas ordinarie verksamhet vad gäller planering och genomförande av olika åtgärder. Därtill kommer att utvecklingsförutsättningarna i södra Sverige kan förbättras genom utvecklingen i Europa. Vad gäller utvecklingen i norra Bohuslän har industriministern i ett frågesvar den 4 december 1990 framhållit att industridepartementet noga följer utvecklingen i Strömstad. Han förklarade sig beredd att föreslå regeringen att välvilligt pröva frågor om stöd till större angelägna projekt som medför sysselsättningsökning.

Vad gäller frågan om satsning på utbildningsområdet vill utskottet peka på att regeringen i mars i år föreskrevit att STU efter beslut av regeringen disponerar 1,5 milj.kr. för tillfällig förstärkning av forsknings- och utvecklingsverksamhet inom främst det tekniska området vid högskolan i Borås. Dessutom finns som ovan nämnts förslag om ytterligare satsningar på högskoleområdet. Det innebär att högskolan i Borås får ytterligare 2,6 milj.kr. enligt förslagen i kompletteringspropositionen.

I proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt har regeringen bl.a. lämnat förslag till satsningar och vidareutveckling av kommunikationer och annan infrastruktur. I flera utskott pågår för närvarande beredningen av förslagen.

Älvsborgs län har utlovats 23 milj.kr. extra för olika arbetsmarknadsinsatser i länet. Den regionala utvecklingsfonden föreslås dessutom i samarbete med SIND få disponera mellan 10 och 15 milj.kr. av de industripolitiska medlen för tekoindustrin. Till detta kommer att regeringen i dagarna har beviljat ytterligare 10 milj.kr. för förstärkning av länsanslaget.

Utskottet vill också peka på de tidigare i framställningen omnämnda satsningarna på arbetsmarknadspolitiska åtgärder som kompletteringspropositionen innehåller.

Vad gäller yrkandena om omlokalisering av statlig verksamhet till Sjuhäradsbygden och till Skaraborgs län har utskottet tidigare redogjort för sin principiella ställning. Motionerna ger inte underlag för något ställningstagande därutöver.

Utskottet kan inte heller biträda yrkandet i motion A447 om att regionalpolitiskt stöd skall utgå i särskild ordning till Skaraborgs län.

Utskottet anser med det anförda att motionerna A411, A419, A447, A459, A466, A474 och A499, i förekommande fall i berörda delar, inte påkallar någon åtgärd från riksdagens sida.

Södermanlands och Stockholms län

I motion A432 av Larz Johansson (c) framhålls behovet av regionalpolitiska insatser i *Södermanlands län*. Satsningar bör ske bl.a. på kommunikationerna och utbildningsområdet. Motionären uttrycker också stark oro för den ökning i antalet varsel som kunnat iakttas. Liknande synpunkter förs fram av Olle Svensson m.fl. (s) i motion A413.

Olof Johansson m.fl. (c) betonar i motion A500 betydelsen av en lugn utvecklingstakt för *Stockholmsregionen*. Stockholm mår bäst av en politik som medverkar till att hela Sverige skall leva. Befolkningstillväxten skall vara dämpad, anser motionärerna. För att bevara allt det som är bra i regionen behövs en aktiv regionalpolitik för hela landet.

I motion A497 av Charlotte Cederschiöld m.fl. (m) framförs krav på insatser som innebär att ett vidgat Mälardalssamarbete prioriteras. Om Mälardalen kunde fungera som en gemensam bostads-, arbets- och utbildningsregion skulle den ha mycket goda förutsättningar att spela en avgörande roll i det nya Europa.

Ylva Annerstedt m.fl. (fp) anser i motion A504 att farhågor för obalans på arbetsmarknaden är obefogade. Det är bara inom vissa högspecialiserade områden som tillverkningsindustrin kan konkurrera om arbetskraften i regionen. Det finns därför ingen anledning att försöka hålla kvar sådan industri. Följden skulle bli att andra regioner berövades arbetstillfällen. Enligt motionärerna är en väl utvecklad huvudstadsregion en förutsättning för att Stockholm skall kunna hävda sig i konkurrensen med övriga storstäder.

I motion A422 av Anita Johansson m.fl (s) anser motionärerna däremot att åtgärder bör vidtas för att tillgodose behovet av tillverkningsindustri i Stockholmsområdet, eftersom antalet arbetsplatser nu minskar.

Utskottets överväganden

Södermanlands län har innevarande budgetår tilldelats 9 och Stockholms län 8 milj.kr. för regionalpolitiska utvecklingsinsatser.

Det ankommer i första hand på länsstyrelsen att bedöma behovet av de regionalpolitiska insatser som motionärerna efterlyser.

Beträffande sysselsättningssituationen i *Södermanlands län* som motionärerna berör får utskottet hänvisa till regeringens förslag om satsningar på arbetsmarknadspolitiska åtgärder i kompletteringspropositionen.

Utskottet vill därutöver peka på att högskolan i Eskilstuna/Västerås enligt det tidigare omnämnda förslaget om utbyggnad av högskoleutbildningen får ytterligare 5,1 milj.kr.

De olika högskolorna i *Stockholm* får sammanlagt ca 28 milj.kr. av de medel som föreslås utgå till högskoleutbildningen.

Utskottet har tidigare (1989/90:AU13) uttalat sig om de negativa konsekvenserna av en för stark expansion i storstäderna och framhållit att ansträngningar måste göras för att förhindra en alltför snabb och ohämmad tillväxt. Ett aktivt arbete bedrivs av regeringen i syfte att avlänka verksamheter från Stockholmsområdet inom service- och tjänstesektorn. Detta dämpar utvecklingstakten och skapar samtidigt sysselsättning i sysselsättningssvaga regioner.

Beträffande kravet på åtgärder för att behålla tillverkningsindustrin konstaterar utskottet att det är en allmän tendens att sysselsättningen inom tillverkningsindustrin minskar i landet. Sysselsättningsökningen i Stockholmsområdet har emellertid under hela 1980-talet ökat kraftigt framför allt inom service- och tjänstesektorn. Som nyss sagts pågår arbete med att avlänka sådan verksamhet från Stockholm.

Vad gäller kravet om ett särskilt uttalande till förmån för Mälarreregionen vill utskottet peka på att inget hindrar länen runt Mälaren att ta initiativ till ett samarbete över länsgränserna. Något särskilt uttalande i detta avseende är därför inte erforderligt.

Utskottet vill slutligen hänvisa till vad tidigare anförts om beredningen av regeringens förslag i proposition 1990/91:87 Näringspolitik och tillväxt.

Med det anförda anser utskottet att motionerna A413, A422, A432, A497, A500 och A504 i berörd del inte påkallar någon riksdagens åtgärd.

Bergslagslänen

Under denna rubrik behandlar utskottet motionsyrkanden som rör Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs och Gävleborgs län.

Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m) anser i motion A451 att utvecklingen på arbetsmarknaden i länet måste följas noga och åtgärder vid behov sättas in.

I motion A458 av Isa Halvarsson (fp) föreslås satsningar på bl.a. infrastruktur, småföretagsamhet, expansion av hantverket, forskning, utbildning och turism. Länet befinner sig i en situation som motionären beskriver som "alarmerande".

Även Kjell Ericsson (c) vill i motion A490 ha satsningar på infrastruktur, forskning och utbildning. Det är viktigt med framtidsinriktade satsningar som ger näringslivet framtidsstro, anser motionären.

Björn Samuelson (v) begär i motion A462 ett samlat åtgärds paket för Värmland med åtgärder liknande dem som vidtagits för bl.a. Norrlands inland. Samme motionär yrkar i motion A18 att en särskild delegation tillsätts för att utarbeta ett Värmlandspaket.

I motion A454 av Magnus Persson m.fl. (s) begärs satsningar av samma slag som de som återfinns i motionerna A458 och A490. Motionärerna pekar på att försämringarna av finansieringsmöjligheterna innebär hinder för satsningar på förnyelse och utveckling. Dessa frågor måste följas noga så att en förbättring av villkoren för lokaliseringsstödet kan genomföras i tid, framhåller motionärerna.

Utskottets överväganden

Värmlands län har innevarande budgetår tilldelats 75 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser. Nio kommuner är inplacerade i stödområde. Ytterligare två kommuner är tillfälligt inplacerade.

Vid förra årets behandling av regionalpolitiken beslöt riksdagen på förslag av utskottet att Årjäng, Säffle och Sunne alltså skulle ingå i det permanenta stödområdet liksom för övrigt större delen av länet i övrigt. Av detta ställningstagande framgår att riksdagen är av den uppfattningen att det behövs långsiktiga insatser i länet.

Vad gäller önskemål om åtgärdsprogram vill utskottet erinra om länsstyrelsernas ansvar att främja utvecklingen i länet och särskilt den regionala utvecklingen. Inom länsstyrelsens ansvarsområde ligger att samordna sådana regionalpolitiska insatser som bedöms angelägna utan att det krävs något initiativ från statsmakternas sida. Med förra årets regionalpolitiska beslut fick länsstyrelserna ökade befogenheter att använda länsanslaget för glesbygdsinsatser, regional projektverksamhet och i förekommande fall lokaliserings- och utvecklingsbidrag.

Vad härfter gäller förslagen om satsningar på forskning och utbildning konstaterar utskottet att av de 35 milj.kr. som avsattes i förra årets regionalpolitiska beslut för att förstärka forskning och utveckling vid de mindre högskolorna fick högskolan i Karlstad 4,5 milj.kr. Av de medel, 30 milj.kr., som står till förfogande till de mindre och medelstora högskolorna för forskningsstödande åtgärder har högskolan i Karlstad tilldelats 4,7 milj.kr. Dessutom får — enligt det förslag som tidigare redogjorts för angående utbyggnaden av högskoleutbildningen — högskolan i Karlstad ytterligare 3,7 milj.kr.

Även i detta avsnitt hänvisas till vad som i den tidigare framställningen har sagts om den pågående beredningen av proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt.

Utskottet vill slutligen peka på att ytterligare arbetsmarknadspolitiska åtgärder föreslås i kompletteringspropositionen för att möta den stigande arbetslösheten.

Med det anförda bör motionerna A18, A451, A454, A458, A462 och A490, i förekommande fall i behandlade delar, inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Örebro län

I motion A503 av Gudrun Norberg och Lars Ernestam (båda fp) pekar motionärerna på det bekymmersamma sysselsättningsläget på flera håll i Örebro län och framhåller därvid Karlskoga- och Hälleforsregionerna som särskilt utsatta. Det är därför nödvändigt att undersöka alla möjligheter till etableringar och stimulansstöd till dessa orter. Motionärerna framhåller vikten av satsningar på infrastrukturen för att näringslivet skall kunna utvecklas. Ett strategiskt mål för utvecklingen i Mellansverige är att skapa tillväxtalternativ i Örebroregionen.

Även Karl-Erik Persson (v) uttrycker i motion A436 stor oro för sysselsättningen i länet och framför synpunkter på behovet av konkret politik för att möta strukturproblemen i länet. Den allmänna politik som regeringen fört har inneburit eftergifter mot storkapitalets strukturplaner, anser motionären.

Ulla Berg m.fl. (s) tar i motionerna A20 och A423 särskilt upp situationen i Hällefors, där neddragningen inom Ovako Steel kommer att innebära att drygt 10 % av industrijobben försvinner. Totalt räknar man med en arbetslöshet på 15 % under andra halvåret 1991. Utbildning behövs för dem som blir arbetslösa och utbildning behövs för att skapa ett framtida näringsliv, framhåller motionärerna, som vill utnyttja tillgängliga resurser vid Bergsskolan i Filipstad och Metec i Hällefors för denna utbildning.

Helge Hagberg och Ulla Berg (båda s) vill i motion A440 ha erforderliga resurser till CESAM (centrum för samhällsarbete och mobilisering) i Örebro som bedriver metodutveckling, forskning och utbildning inom området lokalt utvecklingsarbete.

I motion A416 föreslår Rosa-Lill Wåhlstedt m.fl. (s) att ytterligare statliga stödåtgärder beslutas för att utveckla arbetsmarknaden i Karlskoga. Motionärerna vill dels att Karlskoga skall kunna få sysselsättningsbidrag, dels att undantag medges från regeln att stöd till kommunala industrilokaler inte får lämnas i orter med mer än 10 000 invånare.

För innevarande budgetår har 30 milj.kr. avsatts för regionalpolitiska utvecklingsåtgärder i Örebro län. Två kommuner är inplacerade i stödområde. Ytterligare två kommuner är tillfälligt inplacerade, den ena av dessa är Karlskoga. Utskottet kan dessutom notera att regeringen i maj 1990 anslog 30 milj.kr. till främst Karlskoga kommun för intensifierade insatser.

Utskottet vill erinra om sin tidigare uttalade mening att det i första hand ankommer på länsmyndigheterna att ta initiativ för att främja den regionala utvecklingen i länen. För situationen i Örebro län har länsmyndigheterna gjort bedömningen att det i rådande sysselsättningsläge i flera av länets kommuner, utöver vad myndigheterna kan bistå med, behövs ytterligare satsningar från statens sida. Länsstyrelsen har därför enligt vad utskottet erfarit gått in till regeringen med begäran om särskilda regionalpolitiska satsningar.

Vad gäller förslaget i motion A416 får utskottet anföra följande. Nuvarande stödsystem fastställdes av riksdagen för mindre än ett år sedan. Det finns enligt utskottet inte skäl att nu ändra dessa regler.

Frågan om resurser till CESAM bör enligt utskottets mening i första hand ankomma på resp. högskola att avgöra.

Även beträffande Örebro län och sysselsättningsvårigheterna där vill utskottet peka på de förslag till ytterligare arbetsmarknadspolitiska åtgärder som utskottet får ta ställning till i samband med behandlingen av kompletteringspropositionen.

Högskolan i Örebro får ytterligare 4,2 milj.kr. enligt det förslag som utskottet tidigare redogjort för.

Slutligen vill utskottet upplysa om att det finns en framställning hos regeringen om stöd till teknisk fortbildning och vidareutbildning i Bergslagen.

Med det anförda anser utskottet att motionerna A20, A416, A423, A436, A440 och A503, i förekommande fall i aktuella delar, inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Västmanlands län

I motion A469 av Birger Andersson (c) efterlyses utvecklingsåtgärder i länet med satsningar på breddning av sysselsättningsmöjligheterna, bättre kommunikationer och insatser för högskolan. Utlokalisering av statlig verksamhet bör också ske till länet.

Jan-Olof Ragnarsson (v) vill i motion A461 ha ett utvecklingsprogram för länet som bl.a. skall innehålla satsningar på en etanolfabrik i Köping, på kommunikationer, utbildning och arbetsmarknad för kvinnor. Motionären anser vidare att fler tjänsteföretag, t.ex. postgirot, skall kunna utlokaliseras.

Tre kommuner ingår i permanent stödområde. Länet har för innevarande budgetår tilldelats 20 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser.

Som utskottet vid upprepade tillfällen tidigare i denna framställning har anfört ankommer det i första hand på länsmyndigheterna att ta ställning till åtgärder som behöver vidtas inom länet. Länsstyrelserna kan i ökad utsträckning fritt använda länsanslaget för glesbygdsinsatser, regional projektverksamhet och i förekommande fall lokaliserings- och utvecklingsbidrag.

Beträffande högskolan i Eskilstuna/Västerås hänvisar utskottet till vad som anförts om satsningen på denna högskola under avsnittet om åtgärder för Södermanland.

Utskottet vill också hänvisa till vad som i den tidigare framställningen anförts om den pågående beredningen av proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt.

Vad slutligen angår om- eller utlokalisering av statlig verksamhet har utskottet tidigare i framställningen uttalat sin principiella uppfattning i denna fråga.

Motionerna A461 och A469 bör mot bakgrund av vad utskottet anfört inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Kopparbergs län

Ove Karlsson m.fl. (s) uppger i motion A421 att länet har haft en positiv utveckling men att det nu märks en avmattning. Det behövs därför bl.a. insatser på arbetsmarknadsområdet, satsningar på mindre företag och extra satsningar på de regionala högskolornas utbyggnad för att möta en väntad konjunkturnedgång och strukturförändring inom länet.

Utskottets överväganden

Länet har för innevarande budgetår tilldelats 70 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser. Fem kommuner och delar av en sjätte är inplacerade i stödområde.

Det ankommer i första hand på länsstyrelsen att bedöma frågan om utvecklingsåtgärder för länet. Länsstyrelsen har medel till sitt förfogande och kan fritt använda anslaget för olika insatser.

Härutöver vill utskottet peka på dels den beredning som pågår om förslagen i proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt, dels förslagen i kompletteringspropositionen beträffande arbetsmarknadsområdet och dels förslagen på utbildningsområdet, som tidigare redogjorts för.

Motion A421 bör därmed inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motion A452 av Rolf Dahlberg (m) föreslås insatser inom bl.a. arbetsmarknads-, kommunikations- och utbildningsområdena. Länet har den näst högsta arbetslösheten i landet, framhåller motionären.

Hans Lindblad (fp) understryker i motion A487 betydelsen av den ekonomiska politiken, energipolitiken och den svenska EG-politiken för länets exportindustri. Utsikterna för industrin har enligt motionären förbättrats genom skattereformen, beslutet att inte snabbavveckla kärnkraften och beslutet att ansöka om inträde i EG.

I motion A494 av Gunnar Björk och Karin Starrin (båda c) efterlyses en bättre infrastruktur med satsningar på bl.a. utbildning och kommunikationer. En gymnasieutbildning för lokalvårdare bör införas i någon av kommunerna. En utveckling av näringslivsstrukturen är också nödvändig, anser motionärerna.

Bertil Måbrink (v) vill i motion A420 ha ett åtgärdsprogram för länet. Nio grundkrav bör vara utgångspunkten för en offensiv och utvecklande näringspolitik. Några av dessa grundkrav är satsningar på ny teknik samt rättvis och lika fördelning av statliga insatser, såsom investeringar, statsbidrag, utbildning och kommunikationer ävensom decentralisering av statliga verk.

I motion A426 av Axel Andersson m.fl. (s) pekar motionärerna på framgångsrika projekt och anser att det krävs arbetsmarknadspolitiska insatser för att kunna förverkliga förslag, som kommit fram genom projektverksamheten.

Utskottets överväganden

Gävleborgs län har innevarande budgetår tilldelats 70 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser. Två kommuner är inplacerade i stödområde och ytterligare två är tillfälligt inplacerade.

Åtgärdsprogram av det slag som några av motionärerna efterlyser kan, som utskottet tidigare i framställningen har uttalat, komma till stånd utan något initiativ från statsmakternas sida. Det är länsstyrelsens ansvar att samordna regionalpolitiska insatser av detta slag.

Som utskottet tidigare har berört är emellertid politiken på andra områden av stor betydelse för att uppnå regional balans. De satsningar som nu föreslås på olika politikområden i proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt och som för närvarande bereds i flera utskott är därför ytterst viktiga i strävandena att åstadkomma regional balans. Även förslagen om satsningar på arbetsmarknads- och utbildningspolitiken får stor betydelse i detta hänseende. Högskolan i Gävle/Sandviken får 3,2 milj.kr. enligt förslagen inom högskoleområdet för vilka utskottet tidigare redogjort.

Vad slutligen angår yrkandet i motion A494 om införandet av en gymnasieutbildning för lokalvårdare ankommer det numera på kommunerna själva att besluta i sådana ärenden.

Med det anförda anser utskottet att motionerna A420, A426, A452, A487 och A494, i förekommande fall i berörda delar, inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Under denna rubrik behandlar utskottet motionsyrkanden som rör Västernorrlands och Norrbottens län.

Västernorrlands län

I motion A412 av Sigge Godin (fp) framhålls länets beroende av den starkt exportinriktade och tunga basindustrin. Samtidigt konstateras att det finns tydliga indikationer på försämrade konkurrenskraft. Insatser för länet bör därför ges en inriktning mot bl.a. långsiktig strukturuppbyggnad och teknikförnyelse. Även infrastruktursatsningar måste göras inom framför allt transport- och kommunikationssektorn.

Martin Olsson och Görel Thurdin (båda c) framhåller i motion A488 nödvändigheten av samlade insatser för Västernorrland för att länet skall få en utveckling likvärdig landet i övrigt. Här nämns bl.a. satsningar på infrastrukturen, främst kommunikationer och utbildning. Lokalisering av statlig verksamhet skulle kompensera länet för bortfall i sysselsättningen.

Bo Holmberg m.fl. (s) vill i motion A433 ha satsningar på kommunikationer, forskning och utveckling samt kultur för att få en bättre regional utveckling i länet. I motion 442 av Bo Holmberg m.fl. (s) framhålls dessutom att Härnösand är en bland de få residensstäder som inte fått del av statlig utlokalisering. Som exempel på lämpliga utlokaliseringsobjekt nämns SIPU och delar av riksförsäkringsverket.

Utskottets överväganden

För innevarande budgetår har Västernorrlands län tilldelats 115 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser. Fyra kommuner är inplacerade i stödområde. Ytterligare två kommuner är tillfälligt inplacerade.

Utskottet vill här erinra om riksdagens tillkännagivande förra året vid behandlingen av motioner beträffande kommundelarna Ramsele och Junsele. Utskottet ansåg att det var rimligt att regeringen, som en konsekvens av den ändrade stödområdesindelningen, borde göra en välvillig bedömning av ansökningar om företagsstöd från kommundelarna Ramsele och Junsele vid angelägna projekt så att högre stödprocent beviljas än vad som normalt gäller i stödområde 2. Därutöver uttalade utskottet att det kan finnas behov av intensifierade insatser för glesbygdsutveckling i området. Detta bör beaktas vid fördelning av länsanslaget.

Denna bedömning om behovet av insatser kvarstår enligt utskottets mening.

Via länsanslaget har länsstyrelsen stor frihet att arbeta med de utvecklingsprojekt som bedöms lämpliga. Länsstyrelsen har nyligen presenterat ett samlat program för insatser i länet. I regeringskansliet pågår beredningsarbetet av detta program i syfte att få underlag för bedömningen av om ytterligare medel skall tillföras länet.

I den tidigare omnämnda propositionen om näringspolitik för tillväxt lämnas förslag till åtgärder inom kommunikations- och utbildningsområdena. Satsningar på arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att

hejda den ökande arbetslösheten finns som ovan nämnts i kompletteringspropositionen liksom ytterligare satsningar på utbildningsområdet. För högskolan i Sundsvall/Härnösand innebär det en resursförstärkning med 3,2 milj.kr.

Vad slutligen angår frågan om lokalisering av statlig verksamhet till länet konstaterar utskottet att en enhet av det nya skolverket föreslås ligga i Härnösand.

Med det anförda anser utskottet att motionerna A412, A433, A442 och A488 i förekommande fall inte bör påkalla någon riksdagens åtgärd.

Norrbottnens län

I motion A406 anser Per-Ola Eriksson och Britta Bjelle (c, fp) att åtgärder bör vidtas för att skapa alternativ till gruvverksamheten i Arjeplogs kommun. De föreslår att regeringen tillsätter en särskild Arjeplogdelegation. Den föreslagna delegationen skall ha till uppgift att framlägga förslag till sysselsättningsskapande åtgärder i Arjeplog. Delegationen bör även få till uppgift att förhandla med större svenska industriföretag om lokalisering av statliga arbetstillfällen till Arjeplog. Förutsättningarna för utlokalisering av statliga administrativa tjänster bör undersökas. Även Bruno Poromaa och Leif Marklund (båda s) i motion A408 samt Bengt Hurtig (v) i motion A501 vill ha ett utvecklingsprogram för Arjeplog.

Bruno Poromaa m.fl. (s) anser i motion A429 att nordöstra Norrbotten bör ges högsta prioritet vid fördelning av ordinarie arbetsmarknads- och regionalpolitiska medel. Samme motionär vill i motion A431 ha åtgärder för att stimulera utvecklingen på Nordkalotten och föreslår att området blir ett försöksområde för en friare handels- och exportadministration.

I motion A468 begär Åke Selberg m.fl. (s) ett åtgärdspaket för Råneälvdal. Utvecklingsinsatser föreslås för bl.a. småföretagande i allmänhet, jord- och skogsbruk, fiske och turism. De investeringar som behövs kräver stora ekonomiska åtaganden, som kommunerna inte ensamma kan klara av. Samhället måste här bidra med resurser.

Utskottets överväganden

För innevarande budgetår har Norrbottens län tilldelats 145 milj.kr. för regionala utvecklingsinsatser. Tio kommuner är inplacerade i stödområde 1. En kommun och två kommundelar är inplacerade i stödområde 2.

Utskottet vill här erinra om riksdagens tillkännagivande förra året vid behandlingen av motioner beträffande Älvsbyn. Utskottet ansåg att det var rimligt att regeringen, som en konsekvens av den ändrade stödområdesindelningen, borde göra en välvillig bedömning av ansökningar om företagsstöd från Älvsbyn vid angelägna projekt så att högre stödprocent beviljas än vad som normalt gäller i stödområde 2. Vid

fördelning av de infrastrukturmedel om 130 milj.kr. som anslogs till kompletterande insatser i bl.a. stödområde 2 borde enligt utskottets mening Älvsbyns kommun beaktas särskilt.

Denna bedömning om behovet av insatser kvarstår enligt utskottets mening.

Utöver de medel som sålunda anvisats har nyligen ytterligare åtgärder vidtagits för att förbättra förutsättningarna för att bo och arbeta i Norrbotten.

Beträffande Arjeplogs kommun har regeringen utlovat att avsätta 100 milj.kr. under en femårsperiod. I dagarna har regeringen beslutat att dels tillföra länsstyrelsen 20 milj.kr. för det första året för insatser i Arjeplog, dels tillsatt en särskild arbetsgrupp som skall ta initiativ till och samordna de insatser som behöver göras.

Frågan om lokalisering av statlig verksamhet till området behandlades av utskottet förra året. Utskottet erinrade därvid om en rad av lokaliseringar som under det senaste året gjorts till Norrbotten (1989/90:AU13, s. 225).

I samband med behandlingen av regionalpolitiken förra året beslöt riksdagen att ställa 330 milj.kr. till förfogande för särskilda infrastrukturåtgärder. 200 milj.kr. av dessa medel avser stödområde 1. Resterande 130 milj.kr. disponeras av regeringen och avser kompletterande medel för bl.a. stödområde 1 och insatser i stödområde 2. Länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län har beträffande anslaget på 200 milj.kr. tillsammans utarbetat förslag till hur medlen skall användas. Förslagen innehåller satsningar på utbildning, forskning och utveckling, näringslivsutveckling, kommunikationer, turism, kultur och service. Samverkan kommer att ske med kommunerna, näringslivet och olika myndigheter. Det betyder att de samlade insatserna blir betydligt större än de 200 milj.kr. som avsatts. Regeringen har i dagarna fattat beslut om att ställa 180 milj.kr. till länsstyrelsernas disposition för genomförande av förslagen. 20 milj.kr. skall delas ut senare.

Utöver vad ovan noterats om insatser i Norrbotten vill utskottet erinra om att nordöstra Norrbotten ingår i stödområde 1 och därmed tillhör den region som är högst prioriterad när det gäller regionalpolitiska insatser. Beträffande insatser för såväl östra Norrbotten som Råneälvdal ankommer det på länsmyndigheterna att bedöma vilka medel som bör avsättas.

Vad angår utvecklingen på Nordkalotten hänvisar utskottet till att det inom Nordiska ministerrådet finns en Nordkalottkommitté som arbetar bl.a. med de frågor som tas upp i motion A431.

Utskottet vill slutligen peka på förslagen i tillväxtpropositionen som nu bereds i riksdagen samt i kompletteringspropositionen som innehåller förslag på ytterligare åtgärder inom det arbetsmarknadspolitiska området.

Med det anförda bör motionerna A406, A408, A429, A431, A468 och A501, i förekommande fall i berörda delar, inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

1. beträffande *regionalpolitikens allmänna inriktning*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A17 yrkandena 1–2,
1990/91:A410, 1990/91:A436 yrkandena 2–3, 1990/91:A443,
1990/91:A465, 1990/91:A485, 1990/91:A489 yrkandena 1 och 3,
1990/91:A491 yrkandena 1–4 och 10–11, 1990/91:A492 yrkan-
dena 1 och 3, 1990/91:A496 yrkandena 1–2 samt 1990/91:A502
yrkande 1,

res. 1 (m, fp)

res. 2 (c)

res. 3 (v)

res. 4 (mp)

Allmänna principer för omlokalisering

2. beträffande *allmänna principer för omlokalisering av statlig verksamhet*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A404, 1990/91:A467,
1990/91:A479 yrkande 8 och 1990/91:A491 yrkande 8,

res. 5 (c, mp)

3. beträffande *decentralisering och minskning av statliga myndig-
heter*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A491 yrkande 7,

res. 6 (c, mp)

4. beträffande *utlokalisering av statlig verksamhet från Stock-
holm*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A424 och 1990/91:A425,

Företagsstöd

5. beträffande *vidgning av begreppet stödberättigad verksamhet*
att riksdagen godkänner de i proposition 1990/91:87 föreslagna
riktlinjerna för regionalpolitiskt företagsstöd till vissa ideella
organisationer och intresseorganisationer,

6. beträffande *riskgarantilån m.m.*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A492 yrkandena 5–6,

res. 7 (m)

7. beträffande *investeringsbidrag*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A438, 1990/91:A439 och
1990/91:A453,

8. beträffande *branschmässig avgränsning av nedsättningen av
socialavgifter*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A446 yrkande 1,
1990/91:A451 yrkande 1, 1990/91:A463 yrkande 2, 1990/91:A491
yrkande 18, 1990/91:A492 yrkande 2 och 1990/91:A496 yrkande
3,

res. 8 (m, fp, c)

9. beträffande *avgiftsnedsättningen och EG-samarbetet*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A471 yrkande 1,

res. 9 (mp)

10. beträffande *utredning om kostnader för telekommunikation*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A17 yrkande 3,
res. 10 (mp)

11. beträffande *avskrivning på studielån m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A479 yrkande 10 och
1990/91:A491 yrkande 13,
res. 11 (c)

12. beträffande *regionalpolitiska medel till underleverantörer*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A22,
res. 12 (v)

13. beträffande *beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt*
att riksdagen med avslag på motionerna 1990/91:A491 yrkande
22 i motsvarande del och 1990/91:A496 yrkande 6 godkänner
vad som förordats i budgetpropositionen om länsstyrelsens be-
slutanderätt i ärenden om lokaliseringsbidrag,
res. 13 (fp, c)

14. beträffande *förhöjt lokaliseringsbidrag*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A463 yrkande 4 och
1990/91:A496 yrkande 5,
res. 14 (fp)

Stödområdesindelningen

15. beträffande *översyn av stödområdesindelningen*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A496 yrkande 8,
res. 15 (fp, c)

16. beträffande *begreppet resursområde*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A479 yrkande 4 och
1990/91:A491 yrkande 5,
res. 16 (c)

17. beträffande *resursområdesindelningen*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A479 yrkande 3,

18. beträffande *inplacering i resursområde C (stödområde 2) av
kommunerna Högsby, Torsås, Hultsfred, Mönsterås, Emmaboda,
Nybro, Oskarshamn, Västervik, Vimmerby, Borgholm och Mörby-
långa (utom församlingarna Glömminge, Algutsrum och Torslun-
da)*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A479 yrkande 5,

19. beträffande *inplacering i stödområde 2 av Gotland*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A502 yrkande 2,

20. beträffande *inplacering i stödområde 2 av Hallstahammars
kommun*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A401,
res. 17 (c) delvis

21. beträffande *inplacering i stödområde av Hallstahammars
kommun*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A484,

22. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Hällefors kom-
mun*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A423 yrkande 1,

23. beträffande *inplacering i stödområde 2 av Hedemora kommun*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A417 och 1990/91:A441,
res. 17 (c) delvis

24. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Ånge kommun*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A412 yrkande 3,

25. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Torsby kommun (övre delen)*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del,

res. 17 (c) delvis

26. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Örnsköldsviks kommun (Solbergs kyrkobokföringsdistrikt)*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del,

res. 17 (c) delvis

27. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Sollefteå kommun (Ramsele, Edsele, Ådalslidens och Junsele församlingar)*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del,

res. 17 (c) delvis

28. beträffande *inplacering i stödområde 1 av hela Jämtland (med undantag av Östersunds tätort)*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A470,

29. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Östersunds kommun (Häggenås och Näs församlingar)*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A446 yrkande 5,

30. beträffande *inplacering i stödområde 1 av hela Krokoms kommun*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A446 yrkande 4,

31. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Åre kommun*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A446 yrkande 3,

32. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Bräcke kommun*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A445, 1990/91:A446 yrkande 2, 1990/91:A456 och 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del,

res. 17 (c) delvis

33. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Bjurholm, Lycksele, Norsjö och Vindelns kommuner samt Skellefteå kommun (Fällfors, Jörn och Kalvträsk)*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A463 yrkande 3 och 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del,

res. 17 (c) delvis

34. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Piteå kommun (Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt)*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A405 i motsvarande del, 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del och 1990/91:A501 yrkande 1 i motsvarande del,

res. 17 (c) delvis

res. 18 (v) delvis

35. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Bodens kommun (Edefors, Gunnarsbyn)*

1990/91:AU13

att riksdagen avslår motion 1990/91:A501 yrkande 1 i motsvarande del,

res. 18 (v) delvis

36. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Älvsbyns kommun*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A405 i motsvarande del, 1990/91:A407, 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del och 1990/91:A501 yrkande 1 i motsvarande del,

res. 17 (c) delvis

res. 18 (v) delvis

Utvecklingsinsatser i glesbygd och på landsbygd

37. beträffande *högsta belopp för avskrivningslån och bidrag till uthyrningsstugor*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A491 yrkande 16,

res. 19 (c)

38. beträffande *högsta belopp för bidrag till kommersiell service*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A489 yrkande 4,

res. 20 (v)

39. beträffande *glesbygdsstöd till immateriella investeringar m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A427 och 1990/91:A434,

40. beträffande *utredning om lokala servicekontor*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A402,

41. beträffande *utredning om postverkets service i glesbygd*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A489 yrkande 10,

res. 21 (v)

42. beträffande *stöd till kommersiell service*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A473,

43. beträffande *nya former för service i glesbygd*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A496 yrkande 9,

res. 22 (fp)

44. beträffande *förslag om program för landsbygdspolitiken under 90-talet*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A455 yrkande 1,

res. 23 (mp)

45. beträffande *försök med decentraliserat glesbygdsstöd m.m.*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A457,

res. 24 (mp)

46. beträffande *insatser för landsbygdsutveckling*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A505 yrkande 1,

47. beträffande *regionalpolitiska insatser i vissa områden*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A496 yrkande 11,

res. 25 (fp)

48. beträffande *servicehus för äldre i glesbygd*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A489 yrkande 11,

res. 26 (v, mp)

49. beträffande *tillvaratagande av vissa grupper hantverkskuns-
skaper*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A414,
res. 27 (mp)

1990/91:AU13

Insatser för kvinnor i glesbygd och på landsbygd

50. beträffande *insatser för kvinnor i glesbygd*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A409, 1990/91:A449,
1990/91:A463 yrkande 1, 1990/91:A472 och 1990/91:A501 yrkan-
de 4,

res. 28 (fp, v, mp)

51. beträffande *inrättande av resurscentrum för kvinnor i Bergs-
lagen*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A415,

52. beträffande *kvinnoforskning*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A489 yrkande 6,
res. 29 (v)

53. beträffande *ungdomars livsmiljö på landsbygden*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A489 yrkande 9,
res. 30 (v, mp)

Anslagsfrågor

54. beträffande *anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret
1991/92*

att riksdagen med bifall till budgetpropositionen i motsvarande
del samt med avslag på motionerna 1990/91:A471 yrkande 2,
1990/91:A491 yrkandena 14 och 22 i motsvarande del och
1990/91:A492 yrkandena 8 och 13 till *Lokaliseringsbidrag
m.m.* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett
reservationsanslag på 350 000 000 kr.,

res. 31 (m) - villk. 7

res. 32 (c) - villk. 13

res. 33 (mp)

55. beträffande *statliga kreditgarantier*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A491 yrkande 12,
res. 34 (c)

56. beträffande *anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret
1990/91*

att riksdagen med bifall till proposition 1990/91:125 bilaga 9 i
motsvarande del till *Lokaliseringsbidrag m.m.* på tilläggsbudget II
till statsbudgeten för budgetåret 1990/91 anvisar ett reservations-
anslag på 200 000 000 kr.,

57. beträffande *Industricentra*
att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförts i proposi-
tion 1990/91:125 bilaga 9 om avvecklingen av Stiftelsen Industri-
centra m.m.,

58. beträffande *anslag till regionala utvecklingsinsatser*
att riksdagen med bifall till budgetpropositionen och proposition
1990/91:87 i motsvarande delar samt med avslag på motionerna
1990/91:A471 yrkande 3, 1990/91:A489 yrkandena 2 och 5 samt

1990/91:A491 yrkande 15 till *Regionala utvecklingsinsatser* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 975 500 000 kr.,

res. 35 (c) - villk. 13 och 32

res. 36 (v)

res. 37 (mp) - villk. 33

59. beträffande *användning av odisponerade medel på anslaget Regionala utvecklingsinsatser*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A496 yrkande 7,

res. 38 (fp)

60. beträffande *ökad regionalpolitisk profil åt länsanslagen m.m.*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A451 yrkande 3,

61. beträffande *kvotering av medel för kvinnoprojekt*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A812 yrkande 5,

res. 39 (c)

62. beträffande *Laxfond Väner*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A505 yrkande 2,

63. beträffande *länsanslaget till Jönköpings län*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A464,

res. 40 (c) delvis - villk. 35

64. beträffande *länsanslaget till Kronobergs län*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A475 yrkande 4 och 1990/91:A486,

res. 40 (c) delvis - villk. 35

65. beträffande *länsanslaget till Kalmar län*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A479 yrkande 6,

res. 40 (c) delvis - villk. 35

66. beträffande *länsanslaget till Gävleborgs län*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A494 yrkande 5,

res. 40 (c) delvis - villk. 35

67. beträffande *anslag till landsbygdsutveckling*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A455 yrkande 2 och 1990/91:A491 yrkandena 9, 20—21,

res. 41 (c)

res. 42 (mp)

68. beträffande *resurser till vuxenutbildningsinsatser*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A479 yrkande 9,

69. beträffande *anslag till kreditgarantier till glesbygdsföretag m.m.*

att riksdagen med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del

dels medger att statlig kreditgaranti för lån till företag i glesbygger och för lån till kommersiell service får beviljas i sådan omfattning att det sammanlagda beloppet för utestående garantier som beslutats efter den 1 juli 1985 uppgår till högst 220 000 000 kr.,

dels till *Täckande av förluster på grund av kreditgarantier till företag i glesbygger m.m.* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

1990/91:AU13

70. beträffande *anslag för nedsatta socialavgifter*
att riksdagen med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1990/91:A491 yrkande 17, 1990/91:A492 yrkande 10 och 1990/91:A496 yrkande 4 till *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 250 000 000 kr.,

res. 43 (m, fp) - villk. 8

res. 44 (c) - villk. 8

71. beträffande *anslag till sysselsättningsbidrag*
att riksdagen med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1990/91:A471 yrkande 4 och 1990/91:A492 yrkande 11 till *Sysselsättningsbidrag* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 250 000 000 kr.,

res. 45 (m) - villk. 7

res. 46 (mp) - villk. 33

72. beträffande *anordningsbidrag till daghem och fritidshem i glesbygder*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A489 yrkande 8 i motsvarande del,

res. 47 (v)

73. beträffande *anslag till infrastrukturåtgärder*
att riksdagen med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1990/91:A430, 1990/91:A489 yrkande 8 i motsvarande del, 1990/91:A491 yrkande 19 och 1990/91:A492 yrkande 9 till *Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder m.m.* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 186 000 000 kr.,

res. 48 (m)

res. 49 (v) - villk. 47

74. beträffande *utbyggnad av Högskolan Gävleborg*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A494 yrkande 1,

75. beträffande *statliga anslag till Bergslagskommuner*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A476,

76. beträffande *avveckling av glesbygdsdelegationen*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A492 yrkande 7,

res. 50 (m)

77. beträffande *anslag till glesbygdsdelegationen*
att riksdagen med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1990/91:A455 yrkande 3, 1990/91:A483, 1990/91:A492 yrkande 12 och 1990/91:A496 yrkande 10 till *Glesbygdsdelegationen* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 16 200 000 kr.,

res. 51 (m) - villk. 50

res. 52 (fp)

res. 53 (c)

78. beträffande *namnändring för glesbygdsdelegationen*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A444,

79. beträffande *anslag till ERU*

att riksdagen med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del till *Expertgruppen för forskning om regional utveckling (ERU)* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 6 480 000 kr.,

80. beträffande *anslag till Västnordenfonden*

att riksdagen med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del till *Kapitaltillskott till en utvecklingsfond för Västnorden* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 3 050 000 kr.,

*Regionalpolitiska insatser i regioner och län*81. beträffande *åtgärder i Skånelänet*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A16, 1990/91:A19, 1990/91:A418, 1990/91:A448 yrkande 1, 1990/91:A477, 1990/91:A478, 1990/91:A480, 1990/91:A495 yrkandena 1 och 3 samt 1990/91:A498,

82. beträffande *begränsning av byggandet i västra Skåne*

att riksdagen avslår motion 1990/91:A448 yrkande 2,

res. 54 (mp)

83. beträffande *åtgärder i sydöstra Sverige*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A403, 1990/91:A428, 1990/91:A435, 1990/91:A437, 1990/91:A450, 1990/91:A460, 1990/91:A475 yrkandena 1—3, 1990/91:A479 yrkandena 1, 2 och 7, 1990/91:A481 och 1990/91:A482,

res. 55 (c) - villk. 35 och 41

res. 56 (v)

84. beträffande *åtgärder i Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A411, 1990/91:A419, 1990/91:A447, 1990/91:A459, 1990/91:A466, 1990/91:A474 och 1990/91:A499 yrkande 1,

res. 57 (c) - villk. 35 och 41

85. beträffande *åtgärder i Södermanlands och Stockholms län*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A413, 1990/91:A422, 1990/91:A432, 1990/91:A497, 1990/91:A500 och 1990/91:A504,

86. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Värmlands län)*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A18, 1990/91:A451 yrkande 2, 1990/91:A454, 1990/91:A458, 1990/91:A462 och 1990/91:A490,

res. 58 (c) - villk. 35 och 41

res. 59 (v)

87. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Örebro län)*

att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A20, 1990/91:A416, 1990/91:A423 yrkande 2, 1990/91:A436 yrkande 1, 1990/91:A440 och 1990/91:A503,

res. 60 (v)

88. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Västmanlands län)*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A461 och 1990/91:A469,
res. 61 (c) - villk. 35 och 41
res. 62 (v)

89. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Kopparbergs län)*
att riksdagen avslår motion 1990/91:A421,

90. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Gävleborgs län)*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A420, 1990/91:A426,
1990/91:A452, 1990/91:A487 och 1990/91:A494 yrkandena 2—3
och 6,

res. 63 (c) - villk. 35 och 41
res. 64 (v)

91. beträffande *åtgärder i Västernorrlands län*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A412 yrkandena 1—2,
1990/91:A433, 1990/91:A442 och 1990/91:A488,
res. 65 (c) - villk. 35 och 41

92. beträffande *åtgärder i Norrbottens län*
att riksdagen avslår motionerna 1990/91:A406, 1990/91:A408,
1990/91:A429, 1990/91:A431, 1990/91:A468 och 1990/91:A501 yr-
kande 2.

res. 66 (v)

Stockholm den 25 april 1991

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Kjell Nilsson (s),
Lahja Exner (s), Gustav Persson (s), Anders G Högmark (m), Sten
Östlund (s), Bo Nilsson (s), Monica Öhman (s), Mona Saint Cyr (m),
Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c), Karl-Erik Persson (v),
Anna Horn af Rantzien (mp), Eivor Husing (s), Erik Holmkvist (m)
och Göran Engström (c).

1. Regionalpolitikens allmänna inriktning (mom. 1)

Elver Jonsson (fp), Anders G Högmark (m), Mona Saint Cyr (m), Charlotte Branting (fp) och Erik Holmkvist (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Utskottet vill" och på s. 26 slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Inledning

Regionalpolitiken skall öka den enskildes möjligheter att fritt kunna välja arbete och bostadsort. Den skall åstadkomma en mer likvärdig ekonomisk, social och kulturell standard för landets olika delar.

De regionalpolitiska problemen är komplicerade i dag. Problemen präglas av att man har svårt att såväl skapa och behålla arbetstillfällen som att attrahera arbetskraft till vissa av de arbetsuppgifter som finns.

Det faktum att de regionalpolitiska problemen nu är mer samman-
satta — att de innefattar både brist på arbetstillfällen och i viss mån
brist på arbetskraft — understryker behovet av en ändring av politiken
från att handla om "lokaliseringspolitik" till att handla om "mobilise-
ringspolitik". Målet för politiken måste vara att skapa miljöer som kan
stimulera kreativitet, enskilda initiativ och lokal mobilisering av resur-
ser.

Betydelsen av infrastruktur

Vissa forskare hävdar att det finns en "kritisk massa", en viss storlek,
som krävs för att en miljö skall vara kreativ. Detta är en av utgångs-
punkterna för dem som knyter kreativiteten till den stora staden.
Emellertid finns exempel på nyskapande och kreativa miljöer även
utanför de större städerna. Kreativiteten i dessa fall kan antas bygga
bl.a. på de normer som återfinns på den mindre orten. En viss "anda"
som stimulerar egna initiativ och eget företagande är förhärskande. En
sådan "anda" kan inte kommenderas fram; den måste växa fram
underifrån.

Staten och andra organ kan emellertid underlätta dess framväxt
genom att skapa gynnsamma förutsättningar för en sådan "anda". I det
sammanhanget blir bl.a. utbildningsväsendet och annan infrastruktur
av central betydelse. Viktiga grundelement i en kreativ miljö är
nämligen tillgång till kunskaper och goda kommunikationer.

Regionalpolitiken måste i högre grad än tidigare inrikta sig mot
mindre företag. Närheten till kunskapscentra är nödvändig för att
företagsamheten skall kunna rekrytera personal, vidareutbilda den och
följa den tekniska utvecklingen. Detta innebär att inte minst de regio-
nala högskolorna är viktiga. En närhet till kunskapscentra betyder
också att färre ungdomar tvingas flytta från hemlänet för att få utbild-

ning. Ett mångsidigt näringsliv medför både minskad känslighet för konjunktursvängningar och större möjligheter att lösa "medföljande-problematiken".

Den ekonomiska och tekniska utvecklingen kommer att ske i en allt snabbare takt och internationaliseras. Det är i ett sådant läge en styrka för ett litet land som Sverige, att upprätthålla mångfald och flexibilitet vad gäller miljöer för nytänkande. Alltför kraftig koncentration riskerar att leda till sårbarhet. Med den politik som utskottet förordar nås en "riskspridning" som kan vara till gagn för riket som helhet.

Det finns emellertid verksamheter som är beroende av de stora utbildningsinstitutioner och de speciella kontaktytor som hör städerna till. Regionalpolitiken måste därför innebära att vi slår vakt om den typ av utvecklingscentra som våra större städer utgör. Samtidigt bör understrykas att en överhettning i storstäderna inte är bra. Den leder till trängsel och miljöproblem. En politik som ökar möjligheterna att finna sysselsättning och bedriva verksamhet utanför storstäderna är därför till fördel också för storstadsområdena.

Det nu sagda innebär att det inte finns någon anledning att generellt utmåla en kraftig motsättning mellan de större städerna och andra delar av landet.

Betydelsen av andra politikområden

Utskottet vill i detta sammanhang understryka att regionalpolitiken i snäv bemärkelse inte ensam kan lösa regionala problem. Flera politikområden har stor betydelse för utvecklingen. Det innebär enligt utskottets mening att politiken på en rad områden måste ändras.

Det måste skapas bättre förutsättningar för en positiv utveckling i hela Sverige. En grundläggande betydelse för regional utveckling har marknadsekonomin. Om näringslivet skall kunna utvecklas positivt krävs ett gott näringslivsklimat. Villkoren för den fria företagsamheten måste därför förbättras. En tryggad energiförsörjning och ett minskat skattetryck är nödvändiga inslag i en politik för att hela Sverige skall leva. Som ovan sagts är infrastrukturen, såsom tillgång till god utbildning, viktiga inslag liksom bra kommunikationer. Ett medlemskap i EG kommer att få positiva effekter för hela landet.

Särskilda regionalpolitiska insatser

Utskottet anser emellertid att de regionala balansproblemen är sådana att det fortsättningsvis krävs särskilda satsningar av olika slag för att minska obalansen mellan olika regioner.

Vid sidan av insatser som syftar till att skapa sådana fysiska, sociala och kulturella miljöer att kreativitet och nyskapande stimuleras krävs enligt utskottets mening en politik för att möta snabbt uppdykande och lokala kriser. Den svenska näringsstrukturen och etableringsmönstren inom näringslivet har lett till att många orter domineras av ett eller ett fåtal företag. Detta medför en sårbarhet, som kan innebära att hela orters existens står på spel vid snabba förändringar. I sådana situationer måste staten vara beredd att snabbt ingripa. Mycket av den

"paketpolitik" som bedrivits under senare tid har emellertid inte avgränsats till akutåtgärder mot sådana plötsligt uppkomna problem. I fortsättningen bör regeringen söka former för det regionalpolitiska utvecklingsarbetet som medger att en större del av insatserna kan ske mer kontinuerligt. Därmed skapas bättre möjligheter för långsiktighet i arbetet.

Betydelsen av ett svenskt medlemskap i EG

I ett framtida Europa kommer det att finnas många kraftcentra. Vilka områden det blir avgörs av de olika förutsättningarna för utveckling i regionerna. Det kan gälla naturliga såväl som politiska förutsättningar. Det finns goda möjligheter för flera regioner i Sverige att tillsammans med regioner på andra sidan nationsgränsen bli sådana kraftcentra.

För Sverige kommer EG-länderna alltid att utgöra den helt dominerande handelspartnern. Sverige och svenska företag kommer därför att påverkas av utvecklingen i EG oavsett om Sverige kommer med eller ej. Det är av den anledningen givetvis en fördel om Sverige kommer med så att konkurrensen kan ske på lika villkor.

Vad utskottet anfört med anledning av motionerna A492 (m) och A496 (fp) i aktuella delar anfört bör ges till regeringen till känna. Övriga i sammanhanget behandlade motioner avstycks.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *regionalpolitikens allmänna inriktning*
att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A492 yrkandena 1 och 3 och 1990/91:A496 yrkandena 1 och 2 samt med avslag på motionerna 1990/91:A17 yrkandena 1 och 2, 1990/91:A410, 1990/91:A436 yrkandena 2—3, 1990/91:A443, 1990/91:A465, 1990/91:A485, 1990/91:A489 yrkandena 1 och 3, 1990/91:A491 yrkandena 1—4 och 10—11 samt 1990/91:A502 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Regionalpolitikens allmänna inriktning (mom. 1)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Utskottet vill" och på s. 26 slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Inledning

En god ekonomisk utveckling och förbättrad tillväxt kräver regional balans. Ett viktigt mål för den ekonomiska politiken är en god regional balans. För att nå målet att hela Sverige skall utvecklas krävs att flera politiska områden samordnas.

Den förda ekonomiska politiken och näringspolitiken har allvarligt försämrat den regionala och inomregionala balansen. Den förda kon-

centrationspolitiken orsakade arbetskraftsbrist och en stark löneglidning i framför allt storstadsregioner. Denna överhettning i ekonomin förbyts nu allt snabbare i en "hemlagad" lågkonjunktur med lågt kapacitetsutnyttjande.

Den regionala problembilden

Många kommuner har sedan 1960 förlorat en mycket stor del av sin befolkning genom utflyttning. Femton kommuner har minskat sin folkmängd med mellan 30 och 45 %. Utflyttningen har lett till starkt sjunkande ungdomsandelar medan andelen pensionerade i många fall nära nog har fördubblats.

I likhet med centern anser utskottet att denna negativa utveckling måste hejdas. Det krävs inte bara stopp för utflyttningen utan även en inflyttning till de områden som haft vikande befolkningssiffror. En förutsättning för en sådan utveckling är en breddning av arbetsmarknaden och fler jobb.

I de folkrika regionerna får de boende betala ett högt pris i form av trafikstockningar, hälsofarliga luftföroreningar, höga boendekostnader samt hotade grönområden. I utflyttningsområdena däremot hotas serviceunderlaget och basinvesteringarna utnyttjas dåligt.

Kapitalströmmarna går i riktning mot storstadsområdena. Därmed hämmas andra regioners möjligheter till en positiv utveckling. Politiken måste inriktas på en rättvisare ekonomisk fördelning av resurserna över landet.

Regional och inomregional balans, ett övergripande politiskt mål

Regional balans förutsätter att statsmakterna vid beslut inom alla samhällssektorer beaktar vad målet regional balans kräver. Samhällets insatser måste samordnas så att en positiv regional utveckling främjas. Den mest positiva utvecklingen av samhällsekonomin erhålls om mänskligt kunnande, samhällsinvesteringar och råvarutillgångar tas till vara i hela landet.

Det är med denna utgångspunkt nödvändigt med en helhetssyn på och samordning av alla politikområden. Samordnade åtgärder är avgörande för möjligheterna att få till stånd en levande landsbygd, fungerande mellanorter och en balanserad storstadsutveckling. Målet måste vara att skapa förutsättningar för fungerande regioner. Detta förutsätter en decentralistisk helhetssyn.

Geografiskt bör begreppet "region" vara liktydigt med de lokala arbetsmarknaderna. Den geografiska stödområdesavgränsningen måste utgöras av kommuner eller i vissa fall del av ytvida kommuner. Utformningen av det regionalpolitiska stödet måste anpassas därefter. Därutöver tillkommer över hela landet behovet av riktade insatser för landsbygdsutveckling.

Den genomdrivna finansieringen av skattereformen är på flera punkter klart negativ för den regionala balansen. Genom införande av 25-procentig moms på energi, kollektivtrafik och turism samt ca halverat värde av reseavdragen motverkas de regionalpolitiska målen.

Småföretagsutveckling

De mindre företagens utveckling och nyföretagande har en avgörande betydelse för möjligheterna att skapa en mer balanserad närings- och bebyggelsestruktur över hela landet och därmed för möjligheterna att skapa regional balans. De mindre och medelstora företagen är dessutom viktiga för att bredda arbetsmarknaden i flertalet av våra kommuner. I annat sammanhang har centern utvecklat dessa frågor närmare.

Utbildning och forskning

Kunskapens betydelse för samhällsutvecklingen kan inte nog betonas. En hög utbildningsnivå är en förutsättning för att Sverige skall kunna hävda sig i den internationella konkurrensen. Utbildningsväsendets struktur och lokalisering har stor betydelse för möjligheterna att uppnå en balanserad regional utveckling. I annat sammanhang har centern lagt förslag om förstärkning av de regionala högskolorna.

I den följande framställningen tar utskottet ställning till de konkreta förslagen i centerns motioner samt utvecklar närmare sin syn på frågan om resursområden, indelningen i resursområden, decentraliseringsfrågan, behovet av infrastruktursatsningar för regional balans och en levande landsbygd samt medelsbehovet mot bakgrund av centerns förslag.

Vad utskottet med tillstyrkande av centermotionerna i aktuella delar anfört bör ges regeringen till känna. Övriga i sammanhanget upptagna motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *regionalpolitikens allmänna inriktning*
att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A410, 1990/91:A491 yrkandena 1—4 och 10—11 och 1990/91:A502 yrkande 1 samt med avslag på motionerna 1990/91:A17 yrkandena 1—2, 1990/91:A436 yrkandena 2—3, 1990/91:A443, 1990/91:A465, 1990/91:A485 och 1990/91:A489 yrkandena 1 och 3, 1990/91:A492 yrkandena 1 och 3 samt 1990/91:A496 yrkandena 1—2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Utskottet vill" och på s. 26 slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Samhällsutvecklingen i de kapitalistiska länderna präglas alltmer av världskapitalismens ändrade villkor. Kapitalets transnationalisering skapar maktcentra som är oberoende av nations- och parlamentsgränser. Ekonomin präglas alltmer av privata jätteimperiers behov av nya marknader och större vinster. Denna utveckling sker i världen som helhet, i Europa och i Sverige.

Den regionalpolitik som har accepterats inom EG påverkar regionalpolitiken i Sverige och kommer i framtiden att än mer påverka den. Under den starkt exportinriktade tredje vägens politik har såväl storfinsansens resurser som samhällets infrastrukturella satsningar i hög grad inriktats mot att främja EG-anpassningen.

Regional balans

Inom landet har koncentrationen till storstäderna pågått under en följd av år. Denna koncentration har inneburit överhettning i ekonomin, spekulation i mark och bostäder, bostadsbrist och köer för vård och omsorg. Den sociala servicen blir inom vissa sektorer alltmer krisbetonad. Den ständiga biltrafiken i storstadsregionerna har skapat en dålig stadsmiljö och farlig livsmiljö.

Ett av de allvarigaste problemen är att det är kvinnorna och ungdomarna på landsbygden som flyttar därifrån och söker sig till städerna. Regionalpolitiken och andra politiska beslut har hittills varit otillräckliga för att skapa förutsättningar för kvinnor och ungdomar att stanna kvar i hembygden. Åtgärder måste sättas in för att motverka detta.

Regionalpolitikens mål och inriktning måste vara likställdhet och likvärdighet mellan landets regioner. Det är av betydelse att regionalpolitiken och övriga beslut som påverkar levnadsförhållandena i glesbygden också har ett ekologiskt perspektiv. Tekniken måste användas till att skapa mer slutna system och minska omsättningen av råvaror och energi.

Produktionen måste organiseras så att den befrämjar de arbetandes hälsa i fysiskt och psykiskt avseende. Arbetsmiljön måste förbättras i många branscher.

Kultur- och idrottsverksamheten är viktig ur regionalpolitisk synvinkel. En medveten satsning på dessa områden har betydelse för att kvinnor och ungdomar skall välja att bo i de utsatta områdena.

För att säkra de regionalpolitiska målen om likvärdighet och likställdhet mellan regionerna och ge alla människor rätt till arbete, service, bostad, kultur och god miljö oavsett var man bor krävs fler redskap för det allmänna att styra lokaliseringen av arbetsplatser. För

att korrigera marknadens negativa styrning måste de demokratiska instanserna i landet, kommun, landsting, län och riksdag, få ökade möjligheter att hävda de regionalpolitiska målen.

Vad utskottet med tillstyrkan till motionerna A436 (v) och A489 (v) i nu behandlade delar anfört bör ges regeringen till känna. Övriga i sammanhanget behandlade motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *regionalpolitikens allmänna inriktning*

att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A436 yrkandena 2—3 och 1990/91:A489 yrkandena 1 och 3 samt med avslag på motionerna 1990/91:A17 yrkandena 1—2, 1990/91:A410, 1990/91:A443, 1990/91:A465, 1990/91:A485, 1990/91:A491 yrkandena 1—4 och 10—11, 1990/91:A492 yrkandena 1 och 3, 1990/91:A496 yrkandena 1—2 samt 1990/91:A502 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Regionalpolitikens allmänna inriktning (mom. 1)

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Utskottet vill" och på s. 26 slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

I likhet med miljöpartiet de gröna anser utskottet att regionalpolitiken skall inriktas på att hela Sverige skall leva, varje region efter sina förutsättningar och efter sin bärkraft. Inom dessa ramar kan människor själva bestämma var de vill bo och arbeta. Regional balans skapar ett mer stabilt och mindre vardagssårbart Sverige, samtidigt som näringarnas omvandling fortsätter.

Regionalpolitiken måste inriktas på att skapa ett miljövänligt, resurssnålt och i längden ekologiskt hållbart samhälle. Staten bör i allt mindre utsträckning ge stöd och bidrag i former som kan uppfattas som nådegåvor. De riktade regionala insatser som gjorts har tyvärr ofta haft liten effekt i förhållande till vad de kostar. I stället bör de som verkar och bor inom områden, som för den regionala balansen behöver stöd, i större utsträckning förfoga över de egna tillgångarna, t.ex. vattenkraft, skog och malm.

Det behövs mer generell ekonomisk stimulans, begränsning av storstädernas tillväxt och en rejäl investering i miljövänlig kollektivtrafik och inhemsk energiproduktion.

Utskottet vill peka på de olika förslag som i skilda motioner har lagts fram av miljöpartiet de gröna för att förstärka de regionala insatserna. Förslagen ligger inom olika politikområden, bl.a. skatte-, trafik-, närings-, jordbruks- och energipolitiken.

Enligt utskottets uppfattning skulle en inriktning av politiken som förordats av miljöpartiet de gröna avsevärt förbättra förutsättningarna

för en framgångsrik politik och även kunna föra vårt land närmare ett samhälle i regional balans och mindre beroende av traditionella bi-dragsformer.

Vad utskottet har anfört med tillstyrkan av motionerna A17 i aktuella delar samt A465 och A485 bör ges regeringen till känna. Övriga i sammanhanget upptagna motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *regionalpolitikkens allmänna inriktning*
att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A17 yrkandena 1–2, 1990/91:A465 och 1990/91:A485 samt med avslag på motionerna 1990/91:A410, 1990/91:A436 yrkandena 2–3, 1990/91:A443, 1990/91:A489 yrkandena 1 och 3, 1990/91:A491 yrkandena 1–4 och 10–11, 1990/91:A492 yrkandena 1 och 3, 1990/91:A496 yrkandena 1–2 samt 1990/91:A502 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Allmänna principer för omlokalisering av statlig verksamhet (mom. 2)

Kersti Johansson (c), Anna Horn af Rantzien (mp) och Göran Engström (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 28 börjar med "Utskottet har" och slutar med "avstyrks alltså" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill liksom motionärerna understryka att de principer för omlokalisering av statlig och annan verksamhet som riksdagen slog fast våren 1990 bör följas. Målsättningen för regionalpolitiken måste vara att skapa förutsättningar för fungerande regioner, dvs. regioner som fungerar ekonomiskt, socialt, kulturellt och ekologiskt. Detta förutsätter en decentralistisk helhetssyn. Det är viktigt att lokalisering av statlig verksamhet förbereds väl och blir ett verksamt medel för att uppnå balans mellan landets olika delar vad gäller arbetsmarknaden. Vid riktad utlokalisering av statlig verksamhet bör — såsom föreslås i motion A491 — de län prioriteras som aktivt arbetat för inomregional balans.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *allmänna principer för omlokalisering av statlig verksamhet*
att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A404, 1990/91:A467, 1990/91:A479 yrkande 8 och 1990/91:A491 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Decentralisering och minskning av statliga myndigheter (mom. 3)

1990/91:AU13

Kersti Johansson (c), Anna Horn af Rantzien (mp) och Göran Engström (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 28 börjar med "Mot här" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är en betydelsefull del i utvecklingen mot ett decentraliserat och vitalt samhälle att beslut och befogenheter läggs så nära de berörda som möjligt. En omfattande decentralisering av funktioner från den centrala nivån till läns- och kommunnivå bör ske.

Utskottet noterar därför med tillfredsställelse de åtgärder i denna riktning som vidtagits. Det är dock angeläget att arbetet med att minska de centrala myndigheterna både vad avser storlek och inflytande bedrivs aktivt och systematiskt. En rimlig målsättning bör enligt utskottet vara att antalet tjänster på central nivå halveras. Förslag med denna inriktning bör snarast läggas fram.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. *beträffande decentralisering och minskning av statliga myndigheter*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

7. Riskgarantilån m.m. (mom. 6)

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 30 börjar med "Tanken att" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Det regionalpolitiska företagsstödet bör ha till uteslutande syfte att kompensera de högre risknivåer som av olika skäl är förenade med företagsetableringar i stödområdena. Särskilt gäller det om företagsengagemang i Norrlands inland. Det förslag till riskgarantilån som moderaterna lägger fram i motion A492 är enligt utskottets mening ägnat att skapa bättre villkor för företag i stödområdena än som kan uppnås med nuvarande lokaliseringsbidrag.

Riskgarantilånen förutsätts vara ränte- och amorteringsfria under ett antal år som fastställs i en plan för varje projekt. Härigenom uppnås för de enskilda projekten den reduktion av kapitalkostnaderna som kan behövas som riskkompensation. När det gäller den närmare utformningen av den nya stödformen hänvisas till motionen, som utskottet tillstyrker i nu redovisad del.

Vidare tillstyrker utskottet motionens förslag beträffande sysselsättningsbidraget. Detta bör i fortsättningen utges under tre år med ett sammanlagt belopp om 100 000 kr. Bidraget bör avses för stödområde

1.

Vad utskottet anfört om riskgarantilån och sysselsättningsbidrag bör bringas till regeringens kännedom.

1990/91:AU13

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *riskgarantilån m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A492 yrkandena 5—6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Branschmässig avgränsning av nedsättningen av socialavgifter (mom. 8)

Elver Jonsson (fp), Anders G Högmark (m), Mona Saint Cyr (m), Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c), Erik Holmkvist (m) och Göran Engström (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar med "Med hänvisning" och slutar med "redovisade yrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till uppfattningen i de föreliggande motionerna att avgiftsnedsättningen bör omfatta all privat verksamhet, dvs. samtliga näringsgrenar inkl. statens affärsdrivande verk. Annan statlig samt kommunal verksamhet förutsätts liksom hittills vara undantagen från avgiftsnedsättningen.

Utskottet lägger nedan i hemställan fram förslag till ändring i den aktuella lagbestämmelsen.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *branschmässig avgränsning av nedsättningen av socialavgifter*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A446 yrkande 1, 1990/91:A451 yrkande 1, 1990/91:A463 yrkande 2, 1990/91:A491 yrkande 18, 1990/91:A492 yrkande 2 och 1990/91:A496 yrkande 3 antar följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift skall ha följande lydelse:

2 §

Lagen gäller arbetsgivare och sådana försäkrade som avses i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter och tillämpas på avgifter som är huvudsakligen hänförliga till arbete inom

1. gruvor och mineralbrott, med undantag av malmgruvor,
2. tillverkning, med undantag av tillverkning inom massa- och pappersindustri samt järn-, stål- och ferrolegeringsverk,
3. produktionsvaruinriktad parti-handel,
4. uppdragsverksamhet,
5. hotell-, pensions- och campingverksamhet eller
6. restaurang- och kaféverksamhet som bedrivs i kombination med hotell-, pensions- eller campingverksamhet.

Första stycket gäller i den mån verksamheten bedrivs vid arbetsgivarens eller den försäkrades fasta driftställe i stödområde 1 eller i Bodens, Luleå, Piteå eller Älvsbyns kommun i Norrbottens län.

Lagen gäller dock inte kommuner eller andra statliga myndigheter än statens affärsdrivande verk.

Lagen gäller för arbetsgivare och sådana försäkrade som avses i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter som bedriver verksamhet vid fast driftställe i kommun eller församling som anges i 1 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

9. Avgiftsnedsättningen och EG-samarbetet (mom. 9)

Anna Horn af Rantzen (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar med "Yrkandet skall" och slutar med "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Regionalt differentierade arbetsgivaravgifter bör vara ett väsentligt inslag i en politik som syftar till att utveckla landsbygd och småorter utan den byråkratiska administration som är förenad med dagens regionalpolitiska stödsystem. Det kan befaras att man inom EG inte accepterar ett sådant system. Därför bör riksdagen, såsom föreslås i motion A471, uttala att ett blivande EG-samarbete inte får förhindra arbetsmarknadsåtgärder i form av differentierade arbetsgivaravgifter, vilket bör delges regeringen.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

1990/91:AU13

9. beträffande *avgiftsnedsättningen och EG-samarbetet*
att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A471 yrkande 1 som
sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Utredning om kostnader för telekommunikation (mom. 10)

Anna Horn af Rantzien (mp)

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar med "En parlamentariskt" och på s. 32 slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar miljöpartiets uppfattning om vikten av att kostnaderna för telekommunikationerna i hela landet utreds med hänsyn till deras betydelse för en regional utjämning. Motion A17 (mp) tillstyrks alltså i denna del.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *utredning om kostnader för telekommunikation*
att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A17 yrkande 3 som
sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Avskrivning av studielån m.m. (mom. 11)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar med "Utskottet gjorde" och slutar med "skull avstyrks" bort ha följande lydelse:

De infrastrukturella och företagsstimulerande insatserna behöver kompletteras med individinriktade åtgärder. Detta har stor betydelse för inlandet och för landsbygden och dess småorter. Det krävs speciella stimulanser för att åstadkomma inflyttning till kommuner som har utsatts för avfolkning. En god framtida utveckling inom dessa områden förutsätter bl.a. att ung och välutbildad arbetskraft kan rekryteras dit. En åtgärd med det syftet är att temporärt efterskänka studiemedelsavgiften. Åtgärden bör på försök prövas för den tid en arbetstagare är skriven inom resurs/stödområde 1. Det bör uppdras åt regeringen att för riksdagen lägga fram förslag till en sådan åtgärd.

Vad utskottet anfört med anledning av motionerna A479 (c) och A491 (c) bör delges regeringen.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *avskrivning av studielån m.m.*
att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A479 yrkande 10 och 1990/91:A491 yrkande 13 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

12. Regionalpolitiska medel till underleverantörer (mom. 12)

1990/91:AU13

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Med anledning" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Underleverantörernas situation har en oerhört stor betydelse för den framtida tillväxten i hela Sverige. Underleverantörerna har under det senaste decenniet förbättrat sina produkter både vad gäller kvalitet och leveranstid. Storindustrin har pressat sina underleverantörer hårt och jämfört med utländska leverantörer. Pressen från den svenska storindustrin måste minska så att underleverantörerna får utrymme för nödvändiga investeringar.

Mot denna bakgrund anser utskottet i likhet med motionärerna i motion A22 (v) att staten bör gå in med regionalpolitiska medel, speciellt för forskning och utbildning, för att stärka de underleverantörer som ligger i utsatta regioner. Detta bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande *regionalpolitiska medel till underleverantörer*
att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A22 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. Beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt (mom. 13)

Elver Jonsson (fp), Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c) och Göran Engström (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "den punkten" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med centern och folkpartiet liberalerna att regeringens åtgärder för att öka delegeringen av besluten om lokaliseringsbidrag är otillräckliga. Med anledning av vad de båda partierna föreslagit i sina motioner förordar utskottet för sin del att gränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt sätts vid 30 milj.kr.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt*
att riksdagen med anledning av *dels* vad som förordats i budgetpropositionen i motsvarande del, *dels* motionerna 1990/91:A491 yrkande 22 i motsvarande del och 1990/91:A496 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om länsstyrelsens beslutanderätt i ärenden om lokaliseringsbidrag,

Elver Jonsson och Charlotte Branting (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar med "Förhöjt lokaliseringsbidrag" och slutar med "deras yrkanden" bort ha följande lydelse:

Med nuvarande regler finns möjlighet att i undantagsfall höja högsta bidrag i stödområde 1, 35 %, och i stödområde 2, 20 %, till 50 %. Befogenhet att besluta om sådan höjning tillkommer regeringen. Utskottet delar folkpartiets uppfattning att denna befogenhet i fortsättningen bör kunna anförtros länsstyrelserna, som är de som bäst kan bedöma behoven och förhållandena inom länen. Utskottet tillstyrker med andra ord motion A496 (fp) på denna punkt.

dels att utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *förhöjt lokaliseringsbidrag*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A463 yrkande 4 och 1990/91:A496 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

15. Översyn av stödområdesindelningen (mom. 15)

Elver Jonsson (fp), Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c) och Göran Engström (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 35 som börjar med "Utskottet vill" och som slutar med "behandlad del" bort ha följande lydelse:

I samband med riksdagens regionalpolitiska beslut i juni förra året var det svårt att förutse och förebygga alla problem som kunde uppkomma med den beslutade stödområdesindelningen, inte minst mot bakgrund av att det förslag som förelades riksdagen inte var ordentligt genomtänkt. Utskottet delar därför uppfattningen i folkpartimotionen A496 att det är nödvändigt att regeringen snarast initierar en översyn av stödområdesindelningen.

Vad utskottet med tillstyrkan av motion A496 i aktuell del har anförts bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *översyn av stödområdesindelningen*

att riksdagen med bifall till motion A496 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

16. Begreppet resursområde (mom. 16)

1990/91:AU13

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 36 som börjar med "Förre året" och slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör i likhet med centerns förslag begreppet "stödområde" utmönstras och en ny benämning, "resursområde", införas. Därmed markeras att avsikten med att prioritera vissa områden i fråga om regionala stödinsatser är att deras resurser och inneboende möjligheter till en positiv utveckling skall tas till vara. En ändrad benämning skulle också understryka att dessa områden årligen till folkhushållet har bidragit med miljarder kronor i t.ex. vinster från vattenkraften och exportinkomster från skogs- och gruvnäringarna. Dessa områden har också utgjort en resurs för rekrytering av ung och välutbildad arbetskraft till de expansiva orterna i Syd- och Mellansverige. Områdena har med andra ord starkt bidragit till välfärdsutvecklingen och bör därför slippa beteckningen "stödområden". De är och har varit "resursområden" till gagn för hela landet. Med insatser som breddar dessa områdens arbetsmarknader och förbättrar deras infrastruktur blir de framöver till än större gagn för hela landet.

Vad utskottet med tillstyrkan av motionerna A479 (c) och A491 (c) i aktuella delar anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 16 bort ha följande lydelse:

16. beträffande begreppet resursområde

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A479 yrkande 4 och 1990/91:A491 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

17. Inplacering i stödområden av Hallstahammar m.fl. kommuner (mom. 19, 20, 23, 25, 26, 27, 32, 33, 34 och 36)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 37 som börjar med "Utskottet behandlade" och på s. 38 slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det beträffande följande kommuner och kommundelar föreligger sådana speciella omständigheter som gör det motiverat att i överensstämmelse med förslagen i centermotionerna A401, A405 (beträffande Älvsbyn och Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt i Piteå), A417, A445 och A446 (beträffande Bräcke) och A491 inplacera dem i högre resursområde (stödområde 1) resp. resursområde (stödområde 2):

Torsby (övre delen), Örnsköldsvik (Solbergs kyrkobokföringsdistrikt), Sollefteå (Ramsele, Edsele, Ådalslidens, Junsele församlingar),

Bräcke, Bjurholm, Lycksele, Norsjö, Vindelns, Skellefteå (Fällfors, Jörn, Kalvträsk), Älvsbyn och Piteå (Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt), alla till resursområde (stödområde) 1.

Hallstahammar och Hedemora till resursområde (stödområde) 2.

Med detta ställningstagande är motionerna A407 (s), A441 (s), A456 (s), A463 (fp) och A501 (v), den senare till en del, tillgodosedda. Övriga i sammanhanget upptagna motionsyrkanden avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 19, 20, 23, 25–27, 32–34 och 36 bort ha följande lydelse:

19. *Beträffande inplacering i stödområde 2 av Gotland*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A502 yrkande 2 beslutar om inplacering av Gotland i stödområde 2,

20. *beträffande inplacering i stödområde 2 av Hallstahammars kommun*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A401 beslutar om inplacering av Hallstahammars kommun i stödområde 2,

23. *beträffande inplacering i stödområde 2 av Hedemora kommun*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A417 och 1990/91:A441 beslutar om inplacering av Hedemora kommun i stödområde 2,

25. *beträffande inplacering i stödområde 1 av Torsby kommun (övre delen)*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del beslutar om inplacering av Torsby kommun (övre delen) i stödområde 1,

26. *beträffande inplacering i stödområde 1 av Örnsköldsviks kommun (Solbergs kyrkobokföringsdistrikt)*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del beslutar om inplacering av Örnsköldsviks kommun (Solbergs kyrkobokföringsdistrikt) i stödområde 1,

27. *beträffande inplacering i stödområde 1 av Sollefteå kommun (Ramsele, Edsele, Ådalslidens och Junsele församlingar)*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del beslutar om inplacering av Sollefteå kommun (Ramsele, Edsele, Ådalslidens och Junsele församlingar) i stödområde 1,

32. *beträffande inplacering i stödområde 1 av Bräcke kommun*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A445, 1990/91:A446 yrkande 2, 1990/91:A456 och 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del beslutar om inplacering av Bräcke kommun i stödområde 1,

33. *beträffande inplacering i stödområde 1 av Bjurholm, Lycksele, Norsjö och Vindelns kommuner samt Skellefteå kommun (Fällfors, Jörn och Kalvträsk)*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A463 yrkande 3 och 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del beslutar om inplacering av Bjurholm, Lycksele, Norsjö och Vindelns kommuner samt Skellefteå kommun (Fällfors, Jörn och Kalvträsk) i stödområde 1,

34. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Piteå kommun (Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt)*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A405 i motsvarande del, 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del och 1990/91:A501 yrkande 1 i motsvarande del beslutar om inplacering av Piteå kommun (Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt) i stödområde 1,

36. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Älvsbyns kommun*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A405 i motsvarande del, 1990/91:A407, 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del och 1990/91:A501 yrkande 1 i motsvarande del beslutar om inplacering av Älvsbyns kommun i stödområde 1,

18. Inplacering i stödområde 1 av Piteå m.fl. kommuner (mom. 34—36)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 37 som börjar med "Utskottet behandlade" och på s. 38 slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det beträffande Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt i Piteå kommun, delar av Bodens kommun, nämligen Edefors och Gunnarsbyn, samt Älvsbyns kommun föreligger sådana speciella förhållanden som gör det motiverat att, i överensstämmelse med förslaget i motion A501 (v), placera dem i stödområde 1.

Motionerna A405 (c), A407 (s) och A491 (c) i aktuella delar, dvs. såvitt gäller Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt i Piteå kommun samt Älvsbyns kommun, är därmed tillgodosedda.

dels att utskottets hemställan under 34—36 bort ha följande lydelse:

34. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Piteå kommun (Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt)*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A405 i motsvarande del, 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande del och 1990/91:A501 yrkande 1 i motsvarande del beslutar om inplacering av Piteå kommun, (Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt) i stödområde 1,

35. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Bodens kommun (Edefors, Gunnarsbyn)*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A501 yrkande 1 i motsvarande del beslutar om inplacering av Bodens kommun (Edefors, Gunnarsbyn) i stödområde 1,

36. beträffande *inplacering i stödområde 1 av Älvsbyns kommun*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A405 i motsvarande del, 1990/91:A407, 1990/91:A491 yrkande 6 i motsvarande

19. Högsta belopp för avskrivningslån och bidrag till uthyrningsstugor (mom. 37)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 38 börjar med "Motionsförslagen är" och slutar med "förevarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker centerförslaget i motion A491 att högsta beloppet för avskrivningslån inom glesbygdssstödet bör höjas från 350 000 kr. till 500 000 kr. Vidare bör högsta bidrag till uthyrningsstugor höjas från 80 000 till 100 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 37 bort ha följande lydelse:

37. *beträffande högsta belopp för avskrivningslån och bidrag till uthyrningsstugor*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkande 16 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

20. Högsta belopp för bidrag till kommersiell service (mom. 38)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 39 börjar med "Även yrkandet" och slutar med "avstyrks följaktligen" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder för sin del yrkandet i motion A489 (v) att högsta bidrag till kommersiell service i glesbygd höjs från 80 000 till 100 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 38 bort ha följande lydelse:

38. *beträffande högsta belopp för bidrag till kommersiell service*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A489 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

21. Utredning om postverkets service i glesbygd (mom. 41)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 40 börjar med "Mot här" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

En sådan service som är mycket uppskattad är lantbrevbärningen. Utskottet delar motionärernas uppfattning att denna verksamhet bör

utvidgas och kombineras med enklare tillsynsuppgifter. I enlighet med förslaget i motion A489 bör en utredning tillsättas med uppgift att lägga fram förslag till nya och utvidgade verksamhetsformer för postverket.

dels att utskottets hemställan under 41 bort ha följande lydelse:

41. beträffande *utredning om postverkets service i glesbygd*
att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A489 yrkande 10
som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

22. Nya former för service i glesbygd (mom. 43)

Elver Jonsson och Charlotte Branting (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 41 börjar med "Mot här" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att ytterligare ansträngningar måste göras för att hitta nya serviceformer. Statliga myndigheter bör pröva möjligheterna att köpa tjänster hos privata företagare och organisationer innan statlig verksamhet på olika serviceområden läggs ner.

dels att utskottets hemställan under 43 bort ha följande lydelse:

43. beträffande *nya former för service i glesbygd*
att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A496 yrkande 9
som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

23. Förslag om program för landsbygdspolitiken under 90-talet (mom. 44)

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 41 börjar med "Med anledning" och slutar med "behandlad del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att de förslag som glesbygdsdelegationen lagt fram i betänkandet (Ds 1990:10) Hela-Sverige skall-leva! ett landsbygdsprogram för 90-talet snarast bör genomföras. Regeringen bör lägga fram förslag om landsbygdspolitiken under 90-talet.

dels att utskottets hemställan under 44 bort ha följande lydelse:

44. beträffande *förslag om program för landsbygdspolitiken under 90-talet*
att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A455 yrkande 1 som
sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

24. Försök med decentraliserat glesbygdstöd m.m. (mom. 45)

1990/91:AU13

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 41 börjar med "Med hänvisning" och slutar med "motion A457" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det krävs en rad olika åtgärder för att söka utveckla företagandet i glesbygden. Samarbetet mellan kommuner och mellan tätorter och landsbygd måste förbättras. Vidare bör så som föreslås i motion A457 en försöksverksamhet med stöd till företagande i vissa glesbygdsområden komma till stand.

dels att utskottets hemställan under 45 bort ha följande lydelse:

45. beträffande *försök med decentraliserat glesbygdstöd m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A457 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

25. Regionalpolitiska insatser i vissa områden (mom. 47)

Elver Jonsson och Charlotte Branting (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 42 börjar med "Våren 1990" och slutar med "behandlad del" bort ha följande lydelse:

Viktiga förutsättningar för att glesbygden skall kunna fortleva är att kommunikationer och service kan fungera. En framgångsrik regionalpolitik förutsätter också ett väl fungerande jordbruk och skogsbruk. När det gäller skogsbruket är det enligt utskottets mening angeläget att slå vakt om skogens andra värden, inte minst dess betydelse för naturvärden.

Utskottet vill därför i likhet med motionärerna understryka att speciella regionalpolitiska insatser, t.ex. inom ramen för infrastruktur-satsningarna, bör göras i områden där naturskyddsbesluten är särskilt omfattande — inte minst för att stimulera kombinationsverksamheter.

dels att utskottets hemställan under 47 bort ha följande lydelse:

47. beträffande *regionalpolitiska insatser i vissa områden*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A496 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

26. Servicehus för äldre i glesbygd (mom. 48)

Karl-Erik Persson (v) och Anna Horn av Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 42 börjar med "Med anledning" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att åtgärder bör vidtas för att åstadkomma en bra bostadsstandard i glesbygd. Det gäller i första hand för ungdom och äldre som inte alltid vill bo i enfamiljshus.

När det gäller boendeformer för äldre anser utskottet att stora servicehem i tätorter inte är en lyckad lösning utan bör undvikas. I stället bör små institutioner som ligger nära de äldres hemort vara att föredra.

dels att utskottets hemställan under 48 bort ha följande lydelse:

48. beträffande *servicehus för äldre i glesbygd*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A489 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

27. Tillvaratagande av vissa gruppers hantverkskunskaper (mom. 49)

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 42 börjar med "Utskottet har" och slutar med "alltså motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser liksom motionärerna att det är viktigt att ta till vara de kunskaper och erfarenheter på olika områden som finns hos både pensionärer och bland dem som invandrat till Sverige. Åtgärder i detta syfte skulle kunna ge underlag för en bättre samhällsservice samt även bidra till en positiv utveckling på landsbygden.

dels att utskottets hemställan under 49 bort ha följande lydelse:

49. beträffande *tillvaratagande av vissa gruppers hantverkskunskaper*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A414 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

28. Insatser för kvinnor i glesbygd (mom. 50)

Elver Jonsson (fp), Charlotte Branting (fp), Karl-Erik Persson (v) och Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 43 börjar med "Med anledning " och på s. 44 slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser liksom motionärerna att det är nödvändigt med aktiva insatser för att förbättra kvinnornas förutsättningar att bo och verka på landsbygden samt kvinnligt företagande i stödområdena. För att motverka den utflyttning av främst unga kvinnor som nu sker i Norrlands inland måste olika åtgärder vidtas. Motionärerna erinrar om de projekt för kvinnor som bedrivs bl.a. i Västernorrland och som syftar till att skapa arbetstillfällen och utbildning på hemorten. Enligt utskottets mening är det viktigt att dessa projekt får tillräckliga resurser så att varaktiga arbetstillfällen för kvinnor i första hand i Norrlands inland kan skapas. Det är också angeläget med en samordning av de statliga verksamheterna i inlandet.

dels att utskottets hemställan under 50 bort ha följande lydelse:

1990/91:AU13

50. beträffande *insatser för kvinnor i glesbygd*

att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A409, 1990/91:A449, 1990/91:A463 yrkande 1, 1990/91:A472 och 1990/91:A501 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

29. Kvinnoforskning (mom. 52)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 45 börjar med "Med hänvisning" och slutar med "aktuell del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att ett forskningsområde som bör prioriteras är forskning om kvinnor på landsbygden, deras levnadsvillkor och behov av regionala satsningar på kvinnor. Det är alltså angeläget att den forskning som bedrivs inom ERU i högre grad än vad som hittills varit fallet inriktas på kvinnofrågor.

dels att utskottets hemställan under 52 bort ha följande lydelse:

52. beträffande *kvinnoforskning*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A489 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

30. Ungdomars livsmiljö på landsbygden (mom. 53)

Karl-Erik Persson (v) och Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 45 börjar med "Utskottet avstyrkte" och slutar med "avstyrks alltså" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att i de satsningar som görs för att utveckla ungdomens livsmiljö på landsbygden bör en prioritering ske till förmån för de fritidsaktiviteter som flickor ägnar sig åt.

dels att utskottets hemställan under 53 bort ha följande lydelse:

53. beträffande *ungdomars livsmiljö på landsbygden*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A489 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

31. Anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret
1991/92 (mom. 54)

1990/91:AU13

Under förutsättning av bifall till reservation 7

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m)
anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 46 börjar med "I det"
och slutar med "350 milj.kr." bort ha följande lydelse:

Eftersom utskottet har tillstyrkt moderaternas förslag att ersätta
lokaliseringsbidragen med riskgarantilån bör riksdagen avslå regering-
ens begäran om anslag under denna punkt och i stället anvisa ett för
den nya stödformen avsett anslag. Moderaternas medelsberäkning i
motion A492 godtas. Ett nytt anslag till Riskgarantilån bör alltså
uppföras på statsbudgeten med 250 milj.kr.

Det nya anslaget bör övergångsvis bekosta beviljade men inte utbeta-
lade lokaliseringsbidrag enligt nu gällande bestämmelser om inte reser-
vationsmedel på det nuvarande anslaget Lokaliseringsbidrag m.m. för-
slår. Anslaget bör också få användas för centralt beviljade utvecklings-
bidrag.

Av ställningstagandet ovan följer att utskottet avstyrker förslagen i
motionerna A471 (mp) och A491 (c) om fortsatt anslag till Lokalise-
ringsbidrag m.m. med lägre belopp än regeringen begärt.

dels att utskottets hemställan under 54 bort ha följande lydelse:

54. beträffande *anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret
1991/92*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A492 yrkandena 8
och 13 samt med avslag på dels budgetpropositionen i motsva-
rande del, dels motionerna 1990/91:A471 yrkande 2 och
1990/91:A491 yrkandena 14 och 22 i motsvarande del till *Riskga-
ranlån* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar
ett reservationsanslag på 250 000 000 kr.,

32. Anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret
1991/92 (mom. 54)

Under förutsättning av bifall till reservation 13

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 46 börjar med "I det"
och slutar med "350 milj.kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt centerförslaget i motion
A491 att höja beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt till 30
milj.kr. Vid bifall här till minskar medelsbehovet under detta anslag
med 250 milj.kr. och ökar i motsvarande mån under anslaget Regiona-
la utvecklingsinsatser. Förevarande anslag bör i enlighet härmed för

nästa budgetår anvisas med 100 milj.kr. Regeringen bör bemyndigas att utan hinder av medelsanvisningen meddela beslut i lokaliseringsärenden inom en ram av 200 milj.kr.

Moderatförslaget i motion A492 om att ersätta lokaliseringsbidrag med riskgarantilån har avstyrkts i föregående avsnitt. Därför avstyrks även förslaget i samma motion om anslag för ändamålet. Yrkandet i mp-motionen A471 om en anslagssänkning har andra utgångspunkter och kan inte heller tillstyrkas.

dels att utskottets hemställan under 54 bort ha följande lydelse:

54. beträffande *anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret 1991/92*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkandena 14 och 22 i motsvarande del, med anledning av budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1990/91:A471 yrkande 2 och 1990/91:A492 yrkandena 8 och 13 till *Lokaliseringsbidrag m.m.* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 100 000 000 kr.,

33. Anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret 1991/92 (mom. 54)

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 46 börjar med "I det" och slutar med "350 milj.kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser liksom miljöpartiet de gröna i motion A471 att man bör lägga en ökad tonvikt vid generella insatser i regionalpolitiken såsom regionalt differentierade arbetsgivaravgifter, överföring av medel från löntagarfonderna till kommunala närfonder, sänkt moms för kollektivtrafik och för hotell och restauranger, skatterabatter för glesbygdsbor m.m. Stora satsningar bör också göras på inhemsk förnybar energi, särskilt biobränslen, vilket är ägnat att skapa arbeten i glesbygderna. I det följande kommer också att föreslås ett särskilt anslag till landsbygdsutveckling.

Mot denna bakgrund delar utskottet miljöpartiets uppfattning att det bör vara möjligt att minska de riktade stöd i form av lokaliseringsbidrag, sysselsättningsbidrag m.m. som utbetalas antingen centralt av regeringen och SIND eller regionalt av länsstyrelserna. De generella metoder som här förordas kommer i det långa loppet att visa sig effektivare.

Med hänvisning till det anförda föreslås under denna punkt att anslaget Lokaliseringsbidrag m.m. uppförs med 175 milj.kr. Yrkandet i motion A491 (c) om anslagssänkning har andra utgångspunkter och kan inte tillstyrkas liksom yrkandet i motion A492 (m) om att ersätta förevarande anslag med ett anslag till riskgarantilån.

dels att utskottets hemställan under 54 bort ha följande lydelse:

54. beträffande *anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret 1991/92*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A471 yrkande 2, med anledning av budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1990/91:A491 yrkandena 14 och 22 i motsvarande del och 1990/91:A492 yrkandena 8 och 13 till *Lokaliseringsbidrag m.m.* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 175 000 000 kr.,

34. Statliga kreditgarantier (mom. 55)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 46 börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "framställda motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

I likhet med centern anser utskottet att det efter lokaliseringsslåns avskaffande bör finnas möjlighet att vid behov komplettera bidrag till investeringar m.m. med statliga kreditgarantier. Det får ankomma på regeringen att utforma de närmare bestämmelserna om dessa garantier. Detta kan ske med ledning av den regionalpolitiska kommitténs förslag i betänkandet SOU 1989:55. Utskottet tillstyrker sålunda motion A491 på denna punkt.

För att täcka kostnaderna för att infria utfärdade garantier bör, såsom föreslås i samma motion, uppföras ett nytt anslag på statsbudgeten. Anslaget bör anvisas med endast ett formellt belopp av 1 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 55 bort ha följande lydelse:

55. beträffande *statliga kreditgarantier*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkande 12 till *Kreditgarantier för lokaliseringsslån* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.,

35. Anslag till regionala utvecklingsinsatser (mom. 58)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 13 och 32

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 47 börjar med "Utskottet godtar" och slutar med "på tilläggsbudget" bort ha följande lydelse:

I enlighet med vad som förutsatts i föregående anslagspunkt om en omfördelning av medlen för centralt resp. regionalt beslutade bidrag bör förevarande anslag räknas upp med 250 milj.kr. Den anslagssänkning med 78 milj.kr. som regeringen föreslagit kan inte godtas. Med centerns ställningstagande till frågan om fortsatt drift av sockerbruken på Öland och Gotland är det inte aktuellt att överföra medel motsvarande arealbidraget till förevarande anslag. Regeringens förslag i proposition 87 att detta anslag skall räknas upp med 3,5 milj.kr. avstyrks

sålunda. Slutsatsen av det anförda är att anslaget i enlighet med yrkandet i motion A491 (c) bör räknas upp med sammanlagt 328 milj.kr. jämfört med regeringens anslagsframställning och för nästa budgetår uppföras med 1 300 milj.kr.

Med detta ställningstagande tillgodoses önskemålet om höjt anslag i motion A489 (v). Yrkandet om anslagsminskning i motion A471 (mp) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 58 bort ha följande lydelse:

58. beträffande *anslag till regionala utvecklingsinsatser*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkande 15, med anledning av budgetpropositionen i motsvarande del och motion 1990/91:A489 yrkandena 2 och 5 samt med avslag på proposition 1990/91:87 i motsvarande del och motion 1990/91:A471 yrkande 3 till *Regionala utvecklingsinsatser* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 1 300 000 000 kr.,

36. Anslag till regionala utvecklingsinsatser (mom. 58)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 47 börjar med "Utskottet godtar" och slutar med "på tilläggsbudget" bort ha följande lydelse:

Anslaget bör i enlighet med yrkandena i motion A489 räknas upp med sammanlagt 96 milj.kr. jämfört med regeringens förslag och alltså uppföras med 1 068 milj.kr.

Med ställningstagandet tillgodoses till en del önskemålet om anslagsuppräknings i motion A491 (c). Föreslagen anslagssänkning i motion A471 (mp) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 58 bort ha följande lydelse:

58. beträffande *anslag till regionala utvecklingsinsatser*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A489 yrkandena 2 och 5, med anledning av budgetpropositionen och proposition 1990/91:87 i motsvarande delar och motion 1990/91:A491 yrkande 15 samt med avslag på motion 1990/91:A471 yrkande 3 till *Regionala utvecklingsinsatser* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 1 068 000 000 kr.,

37. Anslag till regionala utvecklingsinsatser (mom. 58)

1990/91:AU13

Under förutsättning av bifall till reservation 33

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 47 börjar med "Utskottet godtar" och slutar med "på tilläggsbudget" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till motiveringen i föregående anslagspunkt om möjligheterna att ersätta riktade åtgärder med generella regionalpolitiska insatser föreslår utskottet att förevarande anslag anvisas med 547 milj.kr. I följd härav avstyrks yrkandena i motionerna A489 (v) och A491 (c) om anslagshöjningar jämfört med regeringens förslag.

dels att utskottets hemställan under 58 bort ha följande lydelse:

58. *beträffande anslag till regionala utvecklingsinsatser*
att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A471 yrkande 3, med anledning av budgetpropositionen och proposition 1990/91:87 i motsvarande delar samt med avslag på motionerna 1990/91:A489 yrkandena 2 och 5 och 1990/91:A491 yrkande 15 till *Regionala utvecklingsinsatser* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 547 000 000 kr.,

38. Användning av odisponerade medel på anslaget Regionala utvecklingsinsatser (mom. 59)

Elver Jonsson och Charlotte Branting (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 48 börjar med "Reservationsmedlen utgörs" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Förra årets regionalpolitiska beslut innebar en ytterligare prioritering av de mest utsatta delarna av landet. Samtidigt uttalade utskottet att detta inte fick undanskymma att det finns behov av utvecklingsinsatser i hela landet. Mot den bakgrunden förordade utskottet att den anslagsförstärkning utskottet vid det tillfället tog initiativ till borde användas för ökad medelstilleddning till länen i sydöstra Sverige och till andra län, i vilka de regionala förutsättningarna ändrades vid genomförandet av det nämnda beslutet.

Utskottet har ovan godtagit regeringens förslag om en viss minskning av nästa budgetårs anslag jämfört med de för innevarande budgetår anslagna medlen. Av olika skäl kan förutses att det vid budgetårsskiftet kommer att finnas medelsbehållningar på anslaget. Om man såsom rekommenderas i partimotionen A496 (fp) tar i anspråk dessa medelsbehållningar eller delar av dem, bör det vara möjligt att stödja glesbygdsinsatser i oförändrad omfattning även utanför stödområdena.

Vad utskottet med tillstyrkan av motion A496 anfört bör delges regeringen.

1990/91:AU13

dels att utskottets hemställan under 59 bort ha följande lydelse:

59. beträffande *användning av odisponerade medel på anslaget Regionala utvecklingsinsatser*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A496 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

39. Kvotering av medel för kvinnoprojekt (mom. 61)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 48 som börjar med "Regeringens slutsats" och på s. 49 slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Undersökningar visar att det finns stora skillnader mellan pojkars och flickors förutsättningar att leva, arbeta och trivas på landsbygden. Pojkars förutsättningar att stanna kvar i hembygden är bättre än flickors.

Det krävs därför som påpekas i motion A812 (c) insatser för att kvinnorna skall stanna kvar i på landsbygden, insatser i form av en breddad arbetsmarknad och utökade utbildningsmöjligheter. Utskottet vill också peka på redogörelsen för motion A472 (c) i den tidigare framställningen. Där berörs den viktiga frågan om medflyttandes möjligheter till arbete.

Data- och kommunikationstekniken ger möjligheter att sprida kvalificerade arbetsuppgifter över hela landet. Kvinnors nyföretagande måste få ökad betydelse. Utvecklingsfonderna måste aktivt initiera och stödja kvinnors företagande.

Utskottet delar bedömningen i motion A812 (c) att en stor del av länsanslagens projektmedel måste riktas till projekt för kvinnor. Målsättningen måste vara att på alla lokala arbetsmarknader försöka uppnå en bättre balans mellan kvinnor och män.

dels att utskottets hemställan under 61 bort ha följande lydelse:

61. beträffande *kvotering av medel för kvinnoprojekt*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A812 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

40. Länsanslaget till Jönköpings m.fl. län (mom. 63—66)

Under förutsättning av bifall till reservation 35

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 49 börjar med "Av anslagsmedlen" och slutar med "föreliggande delar" bort ha följande lydelse:

Vid bifall till centerens förslag att anslaget skall uppföras med 1 300 milj.kr. föreligger ett avsevärt förbättrat utrymme att tillgodose länsstyrelsernas behov av medel. Utskottet anser liksom motionärerna att Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gävleborgs län bör prioriteras inom den vidgade medelsramen. Detta bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 63—66 bort ha följande lydelse:

63. beträffande *länsanslaget till Jönköpings län*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A464 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

64. beträffande *länsanslaget till Kronobergs län*

att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A475 yrkande 4 och 1990/91:A486 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

65. beträffande *länsanslaget till Kalmar län*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A479 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

66. beträffande *länsanslaget till Gävleborgs län*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A494 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

41. Anslag till landsbygdsutveckling (mom. 67)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 49 börjar med "Förslag om" och slutar med "föreliggande motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

För att kraftfullt stödja utvecklingen på landsbygden i hela landet bör i enlighet med förslagen i motionerna A455 (mp) och A491 (c) anvisas ett särskilt anslag. Detta bör få användas med stor frihet för att stödja projekt som syftar till att bredda landsbygdens närings- och kulturliv. Ett av de särskilda ändamål som kan tillgodoses från anslaget är stöd till skärgårdstrafik. Anslaget bör bestämmas till 390 milj.kr.

dels att utskottets hemställan under 67 bort ha följande lydelse:

67. beträffande *anslag till landsbygdsutveckling*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkandena 9, 20 och 21 samt med anledning av motion 1990/91:A455 yrkande 2 till *Landsbygdsutveckling* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 390 000 000 kr.,

42. Anslag till landsbygdsutveckling (mom. 67)

Anna Horn af Rantzen (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 49 börjar med "Förslag om" och slutar med "föreliggande motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Det är angeläget att fullfölja den mobiliseringsprocess som startats genom landsbygdskampanjen och att förbättra den grundläggande servicen, exempelvis byskolor, samlingslokaler och småvägar. Därför tillstyrks förslaget i motion A455 (mp) om ett anslag på 141 milj.kr. till insatser för att stödja landsbygds- och glesbygdsutveckling. Därmed tillgodoses samtidigt till en del motsvarande yrkanden i motion A491 (c).

dels att utskottets hemställan under 67 bort ha följande lydelse:

67. beträffande *anslag till landsbygdsutveckling*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A455 yrkande 2 samt med anledning av motion 1990/91:A491 yrkandena 9, 20 och 21 till *Landsbygdsutveckling* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 141 000 000 kr.,

43. Anslag för nedsatta socialavgifter (mom. 70)

Under förutsättning av bifall till reservation 8

Elver Jonsson (fp), Anders G Högmark (m), Mona Saint Cyr (m), Charlotte Branting (fp) och Erik Holmkvist (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar med "Med hänvisning" och slutar med "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till sakbehandlingen i det föregående avsnittet om företagsstöd tillstyrker utskottet att anslaget räknas upp med 65 milj.kr. i förhållande till vad regeringen har begärt och sålunda anvisas med 315 milj.kr. Därmed tillgodoses även den begärda anslagsuppräknings i motion A491 (c).

dels att utskottets hemställan under 70 bort ha följande lydelse:

70. beträffande *anslag för nedsatta socialavgifter*

att riksdagen med bifall till motionerna 1990/91:A492 yrkande 10 och 1990/91:A496 yrkande 4 samt med anledning av budgetpropositionen i motsvarande del och motion 1990/91:A491 yrkande 17 till *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 315 000 000 kr.,

44. Anslag för nedsatta socialavgifter (mom. 70)

Under förutsättning av bifall till reservation 8

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar med "Med hänvisning" och slutar med "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till ställningstagandet i det föregående tillstyrker utskottet förslaget i motion A491 (c) att anslaget räknas upp med 30

milj.kr. i förhållande till vad regeringen har begärt och sålunda anvisas med 280 milj.kr. Därmed tillgodoses till en del även den begärda anslagsuppräknigen i motionerna A492 (m) och A496 (fp).

1990/91:AU13

dels att utskottets hemställan under 70 bort ha följande lydelse:

70. beträffande *anslag för nedsatta socialavgifter*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A491 yrkande 17 samt med anledning av budgetpropositionen i motsvarande del och motionerna 1990/91:A492 yrkande 10 och 1990/91:A496 yrkande 4 till *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 280 000 000 kr.,

45. Anslag till sysselsättningsbidrag (mom. 71)

Under förutsättning av bifall till reservation 7

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar med "Moderaternas anslagssänkning" och på s. 51 slutar med "regeringens framställning" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till den i motion A492 (m) föreslagna utformningen av sysselsättningsbidraget som utskottet anslutit sig till kan medelsåtgången nästa budgetår beräknas minska till 75 milj.kr. Riksdagen föreslås anvisa ett anslag med detta belopp. Anslagsframställningen i motion A471 (mp) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 71 bort ha följande lydelse:

71. beträffande *anslag till sysselsättningsbidrag*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A492 yrkande 11 samt med avslag på budgetpropositionen i motsvarande del och motion 1990/91:A471 yrkande 4 till *Sysselsättningsbidrag* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 75 000 000 kr.,

46. Anslag till sysselsättningsbidrag (mom. 71)

Under förutsättning av bifall till reservation 33

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar med "Moderaternas anslagssänkning" och på s. 51 slutar med "regeringens framställning" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till den motivering som anförts i anslagspunkten Lokaliseringsbidrag m.m. bedömer utskottet det som möjligt att beräk-

na medelsåtgången under nästa budgetår till 150 milj.kr. i enlighet med förslaget i motion A471 (mp). Riksdagen föreslås anvisa ett anslag med detta belopp.

1990/91:AU13

Anslagsframställningen i motion A492 (m) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 71 bort ha följande lydelse:

71. beträffande *anslag till sysselsättningsbidrag* att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A471 yrkande 4 samt med avslag på budgetpropositionen i motsvarande del och motion 1990/91:A492 yrkande 11 till *Sysselsättningsbidrag* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 150 000 000 kr.,

47. Anordningsbidrag till daghem och fritidshem i glesbygder (mom. 72)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 51 börjar med "Ett liknande" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Såsom framhålls i motion A489 (v) är det önskvärt att utveckla nya och flexibla daghemsformer i glesbygd. Detta bör stimuleras genom ett initialstöd med 25 000 kr. per plats i daghem och fritidshem inom en totalram av 250 milj.kr. Vad utskottet anfört med anledning av motionen bör regeringen underrättas om.

dels att utskottets hemställan under 72 bort ha följande lydelse:

72. beträffande *anordningsbidrag till daghem och fritidshem i glesbygder* att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A489 yrkande 8 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

48. Anslag till infrastrukturåtgärder (mom. 73)

Ander G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 51 börjar med "Vad sedan" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Den typ av åtgärder som är avsedda att finansieras med detta anslag bör i huvudsak kunna tillgodoses genom medel från anslaget Regionala utvecklingsinsatser. För åtgärder som lämpligen inte bör bekostas på det sättet beräknar utskottet medelsbehovet till 100 milj.kr. Med tillstyrkan av motion A492 i motsvarande del föreslår utskottet att riksdagen anvisar ett anslag med det nu angivna beloppet.

De i motionerna A489 (v) och A491 (c) föreslagna anvisningarna av medel utöver vad regeringen har begärt avstyrks liksom det i motion A430 (s) begärda tillkännagivandet till regeringen.

dels att utskottets hemställan under 73 bort ha följande lydelse:

1990/91:AU13

73. beträffande *anslag till infrastrukturåtgärder*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A492 yrkande 9 samt med avslag på budgetpropositionen i motsvarande del och motionerna 1990/91:A430, 1990/91:A489 yrkande 8 i motsvarande del och 1990/91:A491 yrkande 19 till *Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder m.m.* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 100 000 000 kr.,

49. Anslag till infrastrukturåtgärder (mom. 73)

Under förutsättning av bifall till reservation 47

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 51 börjar med "Vad sedan" och slutar med "186 milj.kr." bort ha följande lydelse:

För att bekosta det nya anordningsbidrag till daghem och fritidshem i glesbygd som utskottet ovan tillstyrkt bör i enlighet med förslaget i motion A489 (v) beräknas 40 milj.kr. I övrigt godtas regeringens anslagsberäkning. Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med 226 milj.kr.

De anslagsanvisningar som föreslås i motionerna A491 (c) och A492 (m) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 73 bort ha följande lydelse:

73. beträffande *anslag till infrastrukturåtgärder*

att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A489 yrkande 8 i motsvarande del, med anledning av budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1990/91:A430, 1990/91:A491 yrkande 19 och 1990/91:A492 yrkande 9 till *Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder m.m.* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 226 000 000 kr.,

50. Avveckling av glesbygdsdelegationen (mom. 76)

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 52 börjar med "Moderaterna motsatte" och slutar med "avstyrker yrkandet" bort ha följande lydelse:

Såsom anförs i motion A492 (m) är glesbygdsdelegationen en myndighet utan reella myndighetsuppgifter. Den bör avvecklas. Den del av verksamheten som inte andra myndighetsorgan svarar för bör fullföljas inom ramen för industridepartementets verksamhet. Utskottet tillstyrker följaktligen motionen i denna del.

dels att utskottets hemställan under 76 bort ha följande lydelse:

1990/91:AU13

76. beträffande *avveckling av glesbygdsdelegationen*
att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A492 yrkande 7 som
sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

51. Anslag till glesbygdsdelegationen (mom. 77)

Under förutsättning av bifall till reservation 50

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m)
anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 52 börjar med "Med
avstyrkande" och på s. 53 slutar med "avstyrker motionerna" bort ha
följande lydelse:

För nästa budgetår bör i enlighet med förslaget i motion A492 (m)
beräknas ett belopp av 7 milj.kr. Med anledning av yrkandena i
motionerna A455 (m), A483 (c, m, fp, v, mp) och A496 (fp) vill
utskottet tillägga att det inom denna ram får prövas i vad mån det
liksom innevarande budgetår kan lämnas stöd till fullföljandet av
landsbygdskampanjen.

dels att utskottets hemställan under 77 bort ha följande lydelse:

77. beträffande *anslag till glesbygdsdelegationen*
att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A492 yrkande 12,
med anledning av motionerna 1990/91:A455 yrkande 3,
1990/91:A483 och 1990/91:A496 yrkande 10 samt med avslag på
budgetpropositionen i motsvarande del till *Glesbygdsdele-*
gationen för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar
ett reservationsanslag på 7 000 000 kr.,

52. Anslag till glesbygdsdelegationen (mom. 77)

Elver Jonsson och Charlotte Branting (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 52 börjar med "När
det" och på s. 53 slutar med "avstyrker motionerna" bort ha följande
lydelse:

När det gäller motionsyrkandena om bidrag till Folkhälsoinstitutet har
utskottet inhämtat att rådet fått ett bidrag på 0,5 milj.kr. till verksam-
heten under år 1991. Utskottet anser att former och finansiering
beträffande den fortsatta stödgivningen till rådet samt till bygdekom-
mittéer och andra lokalt verksamma utvecklingsgrupper bör övervägas
av regeringen, som bör återkomma till riksdagen med förslag i ämnet.
Utskottet föreslår att riksdagen ansluter sig till detta uttalande från
utskottets sida och underrättar regeringen härom.

dels att utskottets hemställan under 77 bort ha följande lydelse:

77. beträffande *anslag till glesbygdsdelegationen*
att riksdagen

113

dels med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motion 1990/91:A492 yrkande 12 till *Glesbygdsdelegationen* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 16 200 000 kr.,

dels med anledning av motionerna 1990/91:A455 yrkande 3, 1990/91:A483 och 1990/91:A496 yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om fortsatt stöd till Folkhälsoinstitutet m.m.,

53. Anslag till glesbygdsdelegationen (mom. 77)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 52 börjar med "När det" och på s. 53 slutar med "avstyrker motionerna" bort ha följande lydelse:

När det gäller frågan om bidrag till Folkhälsoinstitutet tillstyrker utskottet förslaget i motion A483 (c, m, fp, v, mp) om ett särskilt anslag på 2 milj.kr. för nästa budgetår. Anslaget bör ges benämningen Folkhälsoinstitutet och med hänsyn till ändamålet uppföras som s.k. obetecknat anslag.

dels att utskottets hemställan under 77 bort ha följande lydelse:

77. beträffande *anslag till glesbygdsdelegationen*

att riksdagen

dels med bifall till budgetpropositionen i motsvarande del samt med avslag på motion 1990/91:A492 yrkande 12 till *Glesbygdsdelegationen* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 16 200 000 kr.,

dels med bifall till motion 1990/91:A483 samt anledning av motionerna 1990/91:A455 yrkande 3 och 1990/91:A496 yrkande 10 till *Folkhälsoinstitutet* för budgetåret 1991/92 under tolfte huvudtiteln anvisar ett anslag på 2 000 000 kr.,

54. Begränsning av byggandet i västra Skåne (mom. 82)

Anna Horn af Rantzien (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 57 som börjar med "Beträffande motionskravet" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion A448 (mp) att en begränsning bör ske av städerna i västra Skåne till förmån för flera mindre utbyggnader av mindre orter i östra Skåne. Detta är att se som ett led i den allmänna decentraliseringspolitiken som borde genomsyra hela regionalpolitiken.

Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 82 bort ha följande lydelse:

1990/91:AU13

82. beträffande *begränsning av byggandet i västra Skåne*
att riksdagen med bifall till motion 1990/91:A448 yrkande 2 som
sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

55. Åtgärder i sydöstra Sverige (mom. 83)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 35 och 41

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att det efter den del av utskottets yttrande på s. 59 som slutar med
"motion A435" bort tillkomma följande text:

Utskottet har i den föregående framställningen tillstyrkt att belopps-
gränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt höjs. Utskottet har även till-
styrkt att anslaget till regionala utvecklingsinsatser höjs med 328
milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Sammanlagt innebär
utskottets förslag att anslaget till regionala utvecklingsinsatser uppförs
med tillhoppa 1 300 milj.kr.

Utskottet har vidare tillstyrkt centerpartiets förslag om ett särskilt
landsbygdsutvecklingsanslag på 390 milj.kr. Detta anslag betyder att
väsentliga insatser kan göras i Kalmar län.

Utskottet anser i likhet med motionärerna i motion A479 (c) att
särskilda insatser bör vidtas i Kalmar län för att vända den negativa
utvecklingen i länet, stärka infrastruktur, sysselsättning och service
samt behålla ungdomen.

dels att utskottets yttrande på s. 59 som börjar med "Mot bakgrund"
och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Mot bakgrund av det anförda bör regeringen ges till känna vad
utskottet med tillstyrkan till motion A479 i aktuell del anför om
Kalmar län. Motion A428 (c) får med anledning av det anförda till viss
del anses tillgodosedd. Övriga i sammanhanget upptagna motioner bör
inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 83 bort ha följande lydelse:

83. beträffande *åtgärder i sydöstra Sverige*
att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A479 yrkandena
1—2 och 7 samt med avslag på motionerna 1990/91:A403,
1990/91:A428, 1990/91:A435, 1990/91:A437, 1990/91:A450,
1990/91:A460, 1990/91:A475 yrkandena 1—3, 1990/91:A481 och
1990/91:A482 som sin mening ger regeringen till känna vad
utskottet anför,

56. Åtgärder i sydöstra Sverige (mom. 83)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 59 som börjar med
"Utskottet uttalade" och som slutar med "i stödområde" bort ha
följande lydelse:

Blekinges utveckling visar att de regionalpolitiska insatserna hittills har varit otillräckliga. Utskottet anser därför i likhet med motion A437 (v) att en utvecklingsplan bör utarbetas enligt de riktlinjer som anges i motionen.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 59 som börjar med "Mot bakgrund" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Vad utskottet sålunda anför bör ges regeringen till känna. Övriga i sammanhanget behandlade motioner avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 83 bort ha följande lydelse:

83. *beträffande åtgärder i sydöstra Sverige*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A437 samt med avslag på motionerna 1990/91:A403, 1990/91:A428, 1990/91:A435, 1990/91:A450, 1990/91:A460, 1990/91:A475 yrkandena 1—3, 1990/91:A479 yrkandena 1—2 och 7, 1990/91:A481 och 1990/91:A482 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

57. Åtgärder i Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län (mom. 84)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 35 och 41

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att det efter den del av utskottets yttrande på s. 61 som slutar med "i kompletteringspropositionen" bort tillkomma följande text:

Utskottet har i den föregående framställningen tillstyrkt att beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt höjs. Utskottet har även tillstyrkt att anslaget till regionala utvecklingsinsatser höjs med 328 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Sammanlagt innebär utskottets förslag att anslaget till regionala utvecklingsinsatser uppförs med tillhoppa 1 300 milj.kr.

Utskottet har vidare tillstyrkt centerpartiets förslag om ett särskilt landsbygdsutvecklingsanslag på 390 milj.kr. Detta anslag betyder att väsentliga insatser kan göras i Sjuhäradsbygden i Älvsborgs län.

Utskottet anser i likhet med motion A419 (c) att särskilda insatser bör vidtas i Sjuhäradsbygden för att hjälpa tekoindustrin, öka sysselsättningen inom andra branscher och förbättra förutsättningarna för företag att etablera sig i Sjuhäradsbygden.

dels att utskottets yttrande på s. 61 som börjar med "Vad gäller" och slutar med "ställningstagande därutöver" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående uttalat sin uppfattning om utlokalisering och decentralisering av statlig verksamhet. Denna principiella uppfattning borde leda till att man undersöker förutsättningarna för utlokalisering av statlig verksamhet till Sjuhäradsbygden.

dels att utskottets yttrande på s. 61 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Mot bakgrund av det anförda bör regeringen ges till känna vad utskottet med tillstyrkan till motion A419 i aktuell del anför om Sjuhäradsbygden. Motion A459 (s) får med anledning av det anförda anses i huvudsak tillgodosedd. Övriga i sammanhanget upptagna motioner bör inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 84 bort ha följande lydelse:

84. *beträffande åtgärder i Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A419 samt med avslag på motionerna 1990/91:A411, 1990/91:A447, 1990/91:A459, 1990/91:A466, 1990/91:A474 och 1990/91:A499 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

58. Åtgärder i Bergslagslän (Värmlands län) (mom. 86)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 35 och 41

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 63 som börjar med "Vad gäller" och på s. 64 slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i den föregående framställningen tillstyrkt att beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt höjs. Utskottet har även tillstyrkt att anslaget till regionala utvecklingsinsatser höjs med 328 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Sammanlagt innebär utskottets förslag att anslaget till regionala utvecklingsinsatser uppförs med tillhoppa 1 300 milj.kr.

Utskottet har vidare tillstyrkt centerpartiets förslag om ett särskilt landsbygdsutvecklingsanslag på 390 milj.kr. Detta anslag betyder att väsentliga insatser kan göras i Värmlands län.

Utskottet anser i likhet med motion A490 (c) att särskilda satsningar på infrastruktur, forskning och utbildning bör ske i Värmlands län. Vad utskottet anför bör ges regeringen till känna. Motion A458 (fp) får med anledning av det anförda till viss del anses tillgodosedd. Övriga i sammanhanget upptagna motioner bör inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 86 bort ha följande lydelse:

86. *beträffande åtgärder i Bergslagslän (Värmlands län)*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A490 samt med avslag på motionerna 1990/91:A18, 1990/91:A451 yrkande 2, 1990/91:A454, 1990/91:A458 och 1990/91:A462 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

59. Åtgärder i Bergslagslänen (Värmlands län) (mom. 86)

1990/91:AU13

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 63 som börjar med "Vad gäller" och på s. 64 slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionerna A18 (v) och A462 (v) att situationen i Värmland kräver särskilda insatser i form av ett speciellt "Värmlandspaket" med förslag till åtgärder liknande dem som vidtagits för bl.a. Norrlands inland och Bergslagen. En särskild delegation bör tillsättas för att utarbeta ett sådant "paket". Detta bör ges regeringen till känna. Övriga i sammanhanget upptagna motioner bör inte påkalla någon riksdagens åtgärd.

dels att utskottets hemställan under 86 bort ha följande lydelse:

86. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Värmlands län)*
att riksdagen med anledning av motionerna 1990/91:A18 och 1990/91:A462 samt med avslag på motionerna 1990/91:A451 yrkande 2, 1990/91:A454, 1990/91:A458 och 1990/91:A490 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

60. Åtgärder i Bergslagslänen (Örebro län) (mom. 87)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 65 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Örebro län har drabbats hårt av den stora strukturomvandling som skett inom stål- och gruvindustrin. Problem har också uppstått inom verkstadsindustrin och andra industrier i skilda branscher.

Man kan se att förändringarna har varit följande:

- Grundläggande strukturella, främst inom basindustrin.
- Ägarrelaterade. Spekulation i att köpa och sälja företag.
- Transnationalisering/utlandsägande. Ett led i kapitalets internationella arbetsdelning och strävan till marknadsherravälde.

Utskottet anser i likhet med motion A436 (v) i aktuell del att det krävs en konkret politik för att möta framtida strukturproblem i Örebro län. Detta bör ges regeringen till känna. Övriga i sammanhanget behandlade motioner bör inte påkalla någon riksdagens åtgärd.

dels att utskottets hemställan under 87 bort ha följande lydelse:

87. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Örebro län)*
att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A436 yrkande 1 samt med avslag på motionerna 1990/91:A20, 1990/91:A416, 1990/91:A423 yrkande 2, 1990/91:A440 och 1990/91:A503 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

61. Åtgärder i Bergslagslänen (Västmanlands län) (mom. 88)

1990/91:AU13

Under förutsättning av bifall till reservationerna 35 och 41

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 66 som börjar med "Som utskottet" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i den föregående framställningen tillstyrkt att beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt höjs. Utskottet har även tillstyrkt att anslaget till regionala utvecklingsinsatser höjs med 328 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Sammanlagt innebär utskottets förslag att anslaget till regionala utvecklingsinsatser uppförs med tillhoppa 1 300 milj.kr.

Utskottet har vidare tillstyrkt centerpartiets förslag om ett särskilt landsbygdsutvecklingsanslag på 390 milj.kr. Detta anslag betyder att väsentliga insatser kan göras i Västmanlands län.

Utskottet anser i likhet med motionärerna i motion A469 (c) att särskilda insatser bör vidtas i Västmanlands län för att bredda sysselsättningsmöjligheterna, ge bättre kommunikationer och stärka högskolan. Regeringen bör ges till känna vad utskottet anfört. Motion A461 bör inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 88 bort ha följande lydelse:

88. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Västmanlands län)*
att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A469 och med avslag på motion 1990/91:A461 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

62. Åtgärder i Bergslagslänen (Västmanlands län) (mom. 88)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 66 som börjar med "Som utskottet" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motion A461 (v) att det behövs ett särskilt utvecklingsprogram för Västmanlands län. Detta bör innehålla satsningar på bl.a. kommunikationer, industriföretag, energiskogsodling, utbildning, den offentliga sektorn. Detta bör ges regeringen till känna. Motion A469 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 88 bort ha följande lydelse:

88. beträffande *åtgärder för Bergslagslänen (Västmanlands län)*
att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A461 och med avslag på motion 1990/91:A469 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

63. Åtgärder i Bergslagslänen (Gävleborgs län)
(mom. 90)

1990/91:AU13

Under förutsättning av bifall till reservationerna 35 och 41

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 67 som börjar med "Åtgärdsprogram av" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i den föregående framställningen tillstyrkt att beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt höjs. Utskottet har även tillstyrkt att anslaget till regionala utvecklingsinsatser höjs med 328 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Sammanlagt innebär utskottets förslag att anslaget till regionala utvecklingsinsatser uppförs med tillhopa 1 300 milj.kr.

Utskottet har vidare tillstyrkt centerpartiets förslag om ett särskilt landsbygdsutvecklingsanslag på 390 milj.kr. Detta anslag betyder att väsentliga insatser kan göras i Gävleborgs län.

Utskottet anser i likhet med motionärerna i motion A494 (c) att särskilda insatser bör vidtas i Gävleborgs län med satsningar på utbildning och kommunikationer. En bättre näringslivsstruktur är också nödvändig. Regeringen bör ges till känna vad utskottet anfört. Övriga i sammanhanget upptagna motioner bör inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 90 bort ha följande lydelse:

90. beträffande *åtgärder i Bergslagslänen (Gävleborgs län)*
att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A494 yrkandena 2—3 och 6 samt med avslag på motionerna 1990/91:A420, 1990/91:A426, 1990/91:A452 och 1990/91:A487 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

64. Åtgärder i Bergslagslänen (Gävleborgs län)
(mom. 90)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 67 som börjar med "Åtgärdsprogram av" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motion A420 (v) att ett särskilt åtgärdsprogram bör utarbetas för Gävleborgs län. Ett sådant program bör bl.a. innehålla förslag till satsningar på bl.a. utbildning och kultur, ny teknik inom data och kommunikation, utbyggnad av energiteknik, fortsatt utbyggnad av samhällsservice, åtgärder mot ungdoms- och kvinnoarbetslöshet, fiske- och trädgårdsnäringarna. Övriga i sammanhanget behandlade motionsyrkanden bör inte påkalla någon riksdagens åtgärd.

dels att utskottets hemställan under 90 bort ha följande lydelse:

90. beträffande *åtgärder i Bergslagslän (Gävleborgs län)*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A420 samt med avslag på motionerna 1990/91:A426, 1990/91:A452, 1990/91:A487 och 1990/91:A494 yrkandena 2—3 och 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

65. Åtgärder i Västernorrlands län (mom. 91)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 35 och 41

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 68 som börjar med "Via länsanslaget" och på s. 69 slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i den föregående framställningen tillstyrkt att beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt höjs. Utskottet har även tillstyrkt att anslaget till regionala utvecklingsinsatser höjs med 328 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Sammanlagt innebär utskottets förslag att anslaget till regionala utvecklingsinsatser uppförs med tillhopa 1 300 milj.kr.

Utskottet har vidare tillstyrkt centerpartiets förslag om ett särskilt landsbygdsutvecklingsanslag på 390 milj.kr. Detta anslag betyder att väsentliga insatser kan göras i Västernorrlands län.

Utskottet anser i likhet med motionärerna i motion A488 (c) att kraftfulla satsningar bör göras på bl.a. infrastrukturen, främst kommunikationer och utbildning. Regeringen bör ges till känna vad utskottet anför. Övriga i sammanhanget upptagna motioner bör inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 91 bort ha följande lydelse:

91. beträffande *åtgärder i Västernorrlands län*

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A488 samt med avslag på motionerna 1990/91:A412 yrkandena 1—2, 1990/91:A433 och 1990/91:A442 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

66. Åtgärder i Norrbottens län (mom. 92)

Karl-Erik Persson (v) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 70 som börjar med "Beträffande Arjeplogs" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion A501 (v) att det behövs ett utvecklingsprogram för Arjeplogs kommun. De 100 milj.kr. som utlovats är en bra början. Förhandlingar med större företag i landet bör föras för att ta fram idéer hur Arjeplogs fördelar kan utnyttjas.

Möjligheterna att utlokalisera verksamhet som bedrivs av statlig myndighet eller länsmyndighet måste prövas. Satsningar på utbildningsverksamhet bör göras. Vad utskottet sålunda anför bör ges regeringen till känna. Övriga i sammanhanget behandlade motionsyrkanden bör inte påkalla någon riksdagens åtgärd.

1990/91:AU13

dels att utskottets hemställan under 92 bort ha följande lydelse:

92. beträffande åtgärder i Norrbottens län

att riksdagen med anledning av motion 1990/91:A501 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1990/91:A406, 1990/91:A408, 1990/91:A429, 1990/91:A431 och 1990/91:A468 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

Särskilda yttranden

1. Utlokalisering av statlig verksamhet från Stockholm (mom. 4)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anför:

Regional balans förutsätter att samhällets insatser måste samordnas så att hela landet främjas. Det är därför viktigt att de försök som på olika områden görs för att dämpa tillväxten i storstäderna fullföljs. Vi vill understryka att samordnade åtgärder är avgörande för möjligheterna att få till stånd såväl en levande landsbygd/landsort som en balanserad miljöriktig storstadsutveckling. Målet om bättre ekonomisk tillväxt kräver en balanserad storstadsutveckling och en utveckling i hela landet.

2. Utredning om kostnader för telekommunikation (mom. 10)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anför:

Kostnaderna för telekommunikationerna har stor betydelse för den utjämning av näringslivs- och levnadsbetingelserna i hela landet som är regionalpolitikens mål. Överväganden på hithörande område pågår i trafikutskottet med anledning av proposition 1990/91:87 Näringspolitik för tillväxt och motioner i ämnet. Beroende på det kommande riksdagsbeslutet kan det bli anledning för centern att i regionalpolitiska sammanhang återkomma i denna fråga.

3. Avskrivning av studielån m.m. (mom. 11)

1990/91:AU13

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m) anför:

Vi har sympati för tanken att i exempelvis inlandet arbeta med ett system som medger avskrivning av studieskulder. Villkoren för detta får närmare övervägas.

4. Regionalpolitiska medel till underleverantörer (mom. 12)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anför:

Underleverantörsindustrin finns på en mängd orter i Sverige och har därför stor betydelse för den regionala balansen. Vi anser det därför viktigt att underlätta för underleverantörerna att fortsätta sin verksamhet ute i landets olika regioner. Erforderliga investeringar i ny teknik är nödvändiga så att de kan bli konkurrenskraftiga i förhållande till utländska underleverantörer.

5. Nya former för service i glesbygd (mom. 43)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anför:

Vi vill understryka att det är viktigt att länsstyrelserna i första hand i glesbygdsområdena tar upp överläggningar för att samordna offentlig service med annan på orten existerande verksamhet innan statlig service får läggas ned. Det är angeläget att alternativa lösningar verkligen provas.

6. Förslag om program för landsbygdspolitiken under 90-talet (mom. 44)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anför:

Vi anser det viktigt att de förslag och idéer som kom fram under landsbygdskampanjen och landsbygdsriksdagarna kommer till utförande. Många förslag kan realiseras genom centerpartiets förslag om ett särskilt landsbygdsutvecklingsanslag på 390 milj.kr.

7. Insatser för landsbygdsutveckling (mom. 46)

Anders G Högmark, Mona Saint Cyr och Erik Holmkvist (alla m) anför:

Vi vill peka på de synpunkter om landsbygdens utveckling som finns upptagna i moderata samlingspartiets motion 1989/90:Jo268, En levande landsbygd. Där framhålls bl.a. att landsbygdens utvecklingsmöjlighe-

ter tas bäst till vara genom att de hinder som finns i dag och som bromsar denna utveckling undanröjs. Det gäller att sänka skatterna, ta bort detaljregleringar och minska statsbidragsstyrningen. Landsbygdens utvecklingsmöjligheter ligger med andra ord i ökad frihet och sänkta skatter.

1990/91:AU13

8. Anslag för nedsatta socialavgifter (mom. 70)

Anna Horn af Rantzien (mp) anför:

Miljöpartiet de gröna förespråkar generella åtgärder, såsom regionalt differentierade nedsättningar av arbetsgivaravgifterna, i stället för huvudsakligen riktade insatser med nu använda bidragstyper. Med den utgångspunkten har jag inte ansett det som meningsfullt att stödja de skilda förslagen till anslagsanvisning med deras syfte att finansiera endast en begränsad användning av avgiftsnedsättningen.

9. Anslag till infrastrukturåtgärder (mom. 73)

Anna Horn af Rantzien (mp) anför:

Miljöpartiet de gröna är, som tidigare sagts, kritiskt till nuvarande stödsystem, som är onödigt byråkratiskt och vars effekter i enskilda fall många gånger är diskutabla. När det nu gäller förevarande anslag kommer detta att ställas till regeringens förfogande utan något angivande av tilltänkta, konkreta åtgärder. Det ger mig anledning att peka på möjligheterna att utnyttja medlen för nya projekt av det slag miljöpartiet har exemplifierat i motion A457 och som syftar till att inleda en nyorientering inom regionalpolitiken.

10. Namnändring för glesbygdsdelegationen (mom. 78)

Elver Jonsson (fp), Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c) och Göran Engström (c) anför:

Utskottet har förutsatt förnyade överväganden i namnfrågan. Det finns enligt vår mening goda skäl för det. En namnändring kommer att markera att det är fråga om en verksamhet med ny inriktning. Vi anser vidare att det är lämpligt att det av själva benämningen framgår att det gäller en statlig styrelse med uppgift att verka för glesbygdsutveckling.

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anför:

Beträffande frågan om en fast förbindelse över Öresund har centern i sin motion med anledning av proposition 1990/91:158 föreslagit att riksdagen av miljöskäl och ekonomiska skäl avslår propositionen. Centern har i andra hand förordat att en miljökonsekvensanalys görs innan beslut om en fast förbindelse över Öresund fattas.

Ärendet är under beredning i trafikutskottet, och riksdagen kommer senare i vår att ta ställning till såväl regeringens förslag som förslagen i motionen.

Statistiska uppgifter om den regionala utvecklingen sammanställda av riksdagens utredningstjänst

1990/91:AU13
Bilaga

Innehållsförteckning

Definitioner och källor	127
Länen och riket	128
Stockholms län	132
Uppsala län	134
Södermanlands län	136
Östergötlands län	138
Jönköpings län	140
Kronobergs län	142
Kalmar län	144
Gotlands län	146
Blekinge län	148
Kristianstads län	150
Malmöhus län	152
Hallands län	154
Göteborgs och Bohus län	156
Älvsborgs län	158
Skaraborgs län	160
Värmlands län	162
Örebro län	164
Västmanlands län	166
Kopparbergs län	168
Gävleborgs län	170
Västernorrlands län	172
Jämtlands län	174
Västerbottens län	176
Norrbottnens län	178

Befolkning

Redovisade uppgifter rörande befolkningens storlek 1980—1984 och 1985—1989 avser ett genomsnitt av befolkningstalen den 31 december resp. år. Beteckningen "1980 = 100" i tabellen beskriver befolkningsutvecklingen sedan år 1980 i form av en index.

Statistiken över flyttningar 1980—1984 och 1985—1989 avser på samma sätt ett genomsnitt av flyttningsdata för åren. Flyttningsöverskottet avser den inrikes och utrikes inflyttningen efter avdrag för den inrikes och utrikes utflyttningen.

Uppgifterna kommer från SCBs officiella statistik och har tagits fram av UMDAC.

Arbetslöshet

Redovisade uppgifter rörande den procentuella arbetslösheten baseras på det genomsnittliga antalet kvarstående arbetslösa arbetssökande utan arbete aktuella för omedelbar placering.

Den procentuella arbetslösheten har räknats fram i relation till den aktuella befolkningsgruppens storlek. Det totala antalet arbetslösa och arbetslösa kvinnor har ställts i relation till befolkningen i åldersgruppen 16—64 år resp. kvinnor 16—64 år. Antalet arbetslösa ungdomar har ställts i relation till hela åldersgruppen 16—24 år.

Uppgifterna redovisas för perioden juni—december 1989 och 1990 samt för hela 1990. Valet av tidsperiod förklaras av AMS omläggning av statistiken fr.o.m. juni 1989.

Arbetsmarknadsläget

Uppgifterna om kvarstående arbetslösa arbetssökande och lediga platser är hämtade från AMS register.

Antalet sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats har beräknats genom att dividera antalet lediga platser med antalet kvarstående arbetslösa vid månadens slut.

Uppgifter om personer i beredskapsarbete, i övriga sysselsättningskapande åtgärder samt i olika typer av arbetsmarknadsutbildning har hämtats ur AMS statistik.

Uppgifter rörande antalet personer med förtidspension är hämtade från riksförsäkringsverket och avser december 1990.

Sysselsättning

Uppgifterna om statligt sysselsatta har hämtats från SCBs årliga sysselsättningsstatistik (ÅRSYS) 1989 och avser förvärvsarbete såväl i affärsverk som i övrig statlig verksamhet.

Uppgifterna om förvärvsarbete nattbefolkning per bransch och län kommer också från ÅRSYS 1989.

Länen och riket

Kvarstående arbetssökande utan arbete, placerade i arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt förtidspensionerade. Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)

År 1990

I Kvarstående arbetslösa arbetssökande

II I beredskapsarbete

III I arbetsmarknadsutbildning

IV I inskolningsplatser

V I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag

VI Förtidspensionerade, december 1990

Län	I	II	III	IV	V	VI
Stockholms län	0,8	0,1	0,4	0,0	0,8	5,3
Uppsala län	1,2	0,0	0,6	0,1	1,3	5,0
Södermanlands län	1,0	0,1	0,8	0,1	1,5	8,0
Östergötlands län	1,2	0,1	0,7	0,1	1,4	6,5
Jönköpings län	1,1	0,1	0,5	0,1	1,9	6,0
Kronobergs län	1,1	0,1	0,5	0,2	1,7	6,0
Kalmar län	1,2	0,2	0,6	0,1	2,0	6,6
Gotlands län	1,6	0,2	1,0	0,3	3,1	5,8
Blekinge län	1,8	0,2	1,1	0,3	2,3	7,8
Kristianstads län	1,3	0,1	0,6	0,1	1,6	6,8
Malmöhus län	1,4	0,2	0,7	0,1	1,5	6,6
Hallands län	1,0	0,1	0,5	0,1	1,3	5,8
Göteborgs och Bohus län	1,4	0,1	0,6	0,1	1,5	7,2
Älvsborgs län	1,2	0,1	0,6	0,1	1,7	6,3
Skaraborgs län	1,1	0,1	0,7	0,2	1,6	5,1
Värmlands län	1,9	0,3	0,9	0,3	1,9	7,8
Örebro län	1,8	0,3	1,0	0,2	1,6	6,9
Västmanlands län	1,2	0,2	0,8	0,2	1,5	7,9
Kopparbergs län	1,7	0,2	0,9	0,1	1,9	8,3
Gävleborgs län	2,0	0,4	0,9	0,3	2,1	8,5
Västernorrlands län	1,7	0,2	0,7	0,2	2,1	8,0
Jämtlands län	1,7	0,2	0,7	0,2	2,8	7,2
Västerbottens län	1,7	0,2	0,9	0,2	2,5	7,9
Norrbottnens län	3,1	0,4	1,8	0,3	3,0	9,0
Riket	1,3	0,2	0,7	0,1	1,6	6,7

Länen och riket

Befolkning

Län	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Stockholms län	1544370	1604892	1641669	101,1	105,0	107,4	15,4	16,5
Uppsala län	246773	257949	268835	101,3	105,9	110,4	15,5	15,7
Södermanlands län	251570	250808	255636	99,6	99,3	101,2	17,2	19,0
Östergötlands län	392579	396069	403011	99,9	100,8	102,6	17,8	19,2
Jönköpings län	301817	303050	308290	99,6	100,0	101,7	18,1	20,0
Kronobergs län	174093	174791	177882	100,2	100,6	102,4	18,5	19,3
Kalmar län	240603	238059	241102	99,6	98,5	99,8	20,1	21,1
Gotlands län	55811	56362	57108	100,8	101,8	103,2	18,1	18,6
Blekinge län	152359	150064	150564	99,2	97,7	98,1	18,9	20,2
Kristianstads län	280371	282668	289278	100,1	100,9	103,2	19,1	20,5
Malmöhus län	744635	759114	779309	100,2	102,1	104,8	17,8	19,0
Hallands län	234529	245013	254725	101,6	106,1	110,3	17,1	18,4
Göteborgs och Bohus län	710577	725781	739945	99,9	102,1	104,0	17,4	18,7
Älvsborgs län	425594	431080	441391	100,0	101,3	103,7	17,7	18,7
Skaraborgs län	270255	271620	276830	100,2	100,7	102,6	18,3	19,4
Värmlands län	282213	280103	283110	99,3	98,6	99,7	19,6	21,0
Örebro län	272859	270145	272513	99,5	98,5	99,3	19,0	20,7
Västmanlands län	257711	254959	258487	99,3	98,2	99,6	15,8	18,3
Kopparbergs län	286090	284295	289067	99,7	99,1	100,7	19,3	20,8
Gävleborgs län	292486	287796	289294	99,5	97,9	98,4	19,2	20,7
Västernorrlands län	265898	260837	261155	99,2	97,4	97,5	19,0	20,7
Jämtlands län	134884	134005	135726	100,0	99,3	100,6	20,3	21,5
Västerbottens län	244827	246763	251968	100,4	101,2	103,3	16,3	17,9
Norrbottnens län	265426	261709	263735	99,4	98,0	98,8	14,6	16,8
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Arbetslöshet (%)

Län	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Stockholms län	0,68	0,65	0,91	0,85	0,81	1,13	0,76	0,72	0,97
Uppsala län	1,17	1,21	1,88	1,37	1,35	2,20	1,23	1,16	1,93
Södermanlands län	0,95	1,01	1,84	1,19	1,21	2,41	1,03	1,01	2,01
Östergötlands län	0,97	0,93	2,02	1,30	1,22	2,36	1,16	1,08	2,06
Jönköpings län	0,77	0,88	1,37	1,33	1,41	2,35	1,10	1,16	1,84
Kronobergs län	0,72	0,84	1,45	1,36	1,53	2,62	1,14	1,27	2,18
Kalmar län	0,89	1,03	1,76	1,37	1,46	2,77	1,20	1,25	2,30
Gotlands län	1,11	0,97	3,03	1,82	1,80	4,34	1,57	1,49	3,68
Blekinge län	1,43	1,63	3,04	2,05	2,19	4,23	1,81	1,93	3,54
Kristianstads län	0,87	1,00	1,58	1,45	1,57	2,63	1,27	1,35	2,21
Malmöhus län	1,28	1,29	2,11	1,57	1,50	2,74	1,39	1,32	2,31
Hallands län	0,97	1,10	1,70	1,10	1,20	1,90	0,97	1,03	1,58
Göteborgs och Bohus län	1,23	1,22	1,84	1,62	1,58	2,49	1,40	1,35	2,06
Älvsborgs län	0,95	0,97	1,75	1,37	1,43	2,67	1,15	1,15	2,12
Skaraborgs län	0,86	1,00	1,61	1,27	1,42	2,41	1,08	1,19	1,96
Värmlands län	1,55	1,54	2,82	2,03	1,97	3,76	1,86	1,75	3,30
Örebro län	1,39	1,33	2,48	2,04	1,88	3,86	1,76	1,57	3,26
Västmanlands län	1,27	1,27	2,34	1,39	1,28	2,95	1,24	1,12	2,44
Kopparbergs län	1,17	1,23	2,19	1,79	1,73	3,38	1,66	1,54	3,03
Gävleborgs län	1,62	1,59	3,59	2,17	2,13	4,32	1,98	1,84	3,83
Västernorrlands län	1,49	1,44	3,00	1,79	1,67	3,44	1,69	1,50	3,15
Jämtlands län	1,54	1,31	2,79	1,80	1,43	2,96	1,68	1,28	2,67
Västerbottens län	1,57	1,48	2,69	1,89	1,68	3,39	1,71	1,44	2,90
Norrbottnens län	2,99	2,69	5,21	3,18	2,85	5,52	3,08	2,60	5,15
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Länen och riket

Flytning. Genomsnitt per år

Län	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Stockholms län	4019	7093	2828	2,6	4,4	1,7
Uppsala län	821	1703	2367	3,3	6,6	8,8
Södermanlands län	-223	444	1516	-0,9	1,8	5,9
Östergötlands län	158	718	2090	0,4	1,8	5,2
Jönköpings län	-438	700	667	-1,4	2,3	2,2
Kronobergs län	280	304	865	1,6	1,7	4,9
Kalmar län	23	342	1279	0,1	1,4	5,3
Gotlands län	104	67	31	1,9	1,2	0,5
Blekinge län	-334	-219	445	-2,2	-1,5	3,0
Kristianstads län	379	1173	1972	1,4	4,1	6,8
Malmöhus län	789	3961	5869	1,1	5,2	7,5
Hallands län	1497	1912	2630	6,4	7,8	10,3
Göteborgs och Bohus län	-819	2897	1230	-1,2	4,0	1,7
Älvsborgs län	294	1556	2034	0,7	3,6	4,6
Skaraborgs län	131	455	1361	0,5	1,7	4,9
Värmlands län	-40	818	564	-0,1	2,9	2,0
Örebro län	-336	273	547	-1,2	1,0	2,0
Västmanlands län	-900	-197	1141	-3,5	-0,8	4,4
Kopparbergs län	310	486	1921	1,1	1,7	6,6
Gävleborgs län	52	-21	940	0,2	-0,1	3,2
Västernorrlands län	-317	-254	738	-1,2	-1,0	2,8
Jämtlands län	357	142	797	2,6	1,1	5,9
Västerbottens län	270	446	1065	1,1	1,8	4,2
Norrbottnens län	-1154	-737	-91	-4,3	-2,8	-0,3
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Förvärvsarbetande i statlig sektor 1989. Antal och per 100 invånare

Län	Affärs- drivande verk	Övrig statlig sektor	Summa	Per 100 invånare
Stockholms län	41136	59785	100921	6,2
Uppsala län	5410	14629	20039	7,5
Södermanlands län	3359	5846	9305	3,7
Östergötlands län	7752	11809	19561	4,9
Jönköpings län	4305	5677	9982	3,3
Kronobergs län	2218	3628	5846	3,3
Kalmar län	3020	3958	6978	2,9
Gotlands län	632	2561	3193	5,6
Blekinge län	1403	4894	6297	4,2
Kristianstads län	3270	7454	10724	3,8
Malmöhus län	12982	19967	32949	4,3
Hallands län	3844	5163	9007	3,6
Göteborgs och Bohus län	12716	17320	30036	4,1
Älvsborgs län	6973	7572	14545	3,3
Skaraborgs län	2995	6780	9775	3,6
Värmlands län	4720	6729	11449	4,1
Örebro län	4748	6542	11290	4,2
Västmanlands län	5349	4351	9700	3,8
Kopparbergs län	4161	6378	10539	3,7
Gävleborgs län	4376	6701	11077	3,9
Västernorrlands län	6038	7785	13823	5,3
Jämtlands län	2945	4726	7671	5,7
Västerbottens län	5114	8534	13648	5,5
Norrbottnens län	7264	11508	18772	7,2
Riket	156730	240297	397127	4,7

Förvärvsarbetsande nattbefolkning 1989 efter näringsgren och län. 1000-tal och procent

	Jordbruk, skogsbruk mm	Gruvor, tillverk- nings- industri m m	Byggnads- verksamhet	Varuhandel, restaurang och hotell	Samfärdsel, post- och telekommu- nikation	Bank-, för- säkrings- och fastighets- verksamhet	Offentlig förvaltning och andra tjänster	Totalt								
	§	§	§	§	§	§	§	§								
Stockholms län	6,3	0,7	120,1	13,3	52,9	5,8	161,5	17,8	80,8	8,9	129,5	14,3	338,5	37,3	907,3	100,0
Uppsala län	5,7	4,0	23,1	16,4	10,8	7,6	18,7	13,2	9,4	6,6	11,8	8,3	60,7	42,8	141,7	100,0
Södermanlands län	5,2	4,0	34,4	26,4	9,2	7,1	16,6	12,7	6,7	5,1	9,2	7,1	47,2	36,1	130,6	100,0
Östergötlands län	9,0	4,3	54,1	26,2	12,6	6,1	24,9	12,0	12,3	5,9	12,3	5,9	79,4	38,3	207,1	100,0
Jönköpings län	8,4	5,3	51,0	31,8	8,6	5,4	19,8	12,3	9,3	5,8	8,8	5,5	51,7	32,2	160,7	100,0
Kronobergs län	6,2	6,6	25,7	27,8	5,3	5,8	12,8	13,8	4,7	5,1	6,1	6,6	31,0	33,4	92,6	100,0
Kalmar län	9,1	7,4	35,9	29,5	7,1	5,8	13,6	11,2	6,8	5,6	6,3	5,1	40,9	33,6	121,9	100,0
Gotlands län	3,7	12,5	4,3	14,7	1,8	6,2	3,5	12,0	1,9	6,6	1,4	4,8	12,4	42,0	29,5	100,0
Blekinge län	3,8	4,9	22,4	29,5	4,5	5,9	7,8	10,3	3,7	4,9	4,1	5,4	28,6	37,7	75,9	100,0
Kristianstads län	11,0	7,5	37,5	25,8	9,9	6,8	19,0	13,1	8,6	5,9	7,6	5,2	49,9	34,3	145,6	100,0
Malmöhus län	13,3	3,4	83,5	21,1	24,3	6,1	60,7	15,3	31,0	7,8	32,9	8,3	143,1	36,1	396,4	100,0
Hallands län	8,8	6,6	29,6	22,4	9,4	7,1	20,4	15,4	8,0	6,1	8,8	6,6	45,2	34,2	132,2	100,0
Göteborgs och Bohus län	5,3	1,4	77,8	20,1	24,9	6,4	60,9	15,7	36,3	9,3	37,8	9,8	137,7	35,5	387,8	100,0
Älvsborgs län	10,4	4,4	65,5	28,2	16,4	7,0	31,4	13,5	13,6	5,9	14,6	6,3	78,4	33,7	232,9	100,0
Skaraborgs län	10,9	7,5	42,9	29,6	8,8	6,1	16,0	11,0	7,0	4,9	7,0	4,8	51,0	35,2	144,9	100,0
Värmlands län	7,5	5,2	35,0	24,4	9,6	6,7	18,3	12,7	8,5	5,9	9,3	6,5	53,9	37,5	143,6	100,0
Örebro län	5,3	3,8	36,7	26,4	9,3	6,7	16,6	12,0	7,7	5,5	8,8	6,4	53,0	38,2	138,9	100,0
Västmanlands län	4,6	3,4	38,6	28,8	9,9	7,4	16,5	12,3	6,6	4,9	11,0	8,2	45,9	34,2	134,3	100,0
Kopparbergs län	7,5	5,2	35,3	24,7	11,1	7,7	18,5	12,9	8,3	5,8	8,6	6,0	52,8	36,8	143,6	100,0
Gävleborgs län	6,8	4,7	37,1	25,4	10,4	7,1	17,6	12,0	8,8	6,0	9,8	6,7	54,0	36,9	146,3	100,0
Västernorrlands län	6,1	4,6	28,7	21,5	10,4	7,8	16,4	12,3	10,6	7,9	8,7	6,5	51,4	38,5	133,5	100,0
Jämtlands län	6,1	8,9	10,4	15,3	5,0	5,2	8,8	12,7	5,2	7,6	3,9	5,6	28,4	41,4	68,7	100,0
Västerbottens län	7,5	5,8	25,4	19,6	8,7	6,7	15,7	12,1	8,4	6,5	8,5	6,6	54,1	41,8	129,5	100,0
Norrbottens län	6,1	4,4	25,1	18,6	9,6	7,1	16,7	12,3	10,7	7,9	8,6	6,3	56,8	42,0	135,3	100,0
Riket	174,4	3,9	980,2	21,9	290,7	6,5	632,7	14,1	315,1	7,0	375,4	8,4	1 646,0	36,7	4 480,7	100,0

Stockholms län

Befolkning

1990/91:AU13

Bilaga

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Upplands Väsby	32432	34885	35963	101,5	109,1	112,5	5,9	8,5
Vallentuna	18560	20441	22186	105,4	116,1	126,0	8,5	9,5
Österåker	25304	27672	30230	98,7	108,0	117,9	6,7	7,9
Värmdö	18285	20159	22067	102,5	113,0	123,7	10,4	11,2
Järfälla	54708	56355	56359	102,6	105,7	105,7	6,1	10,0
Ekerö	16212	17424	18785	101,8	109,4	117,9	8,5	10,0
Huddinge	68339	71743	73829	102,7	107,8	110,9	8,4	10,2
Botkyrka	65618	67448	68542	100,6	103,4	105,1	5,6	8,3
Salem	12687	12343	12478	98,5	95,8	96,9	5,7	7,6
Haninge	59562	61474	62797	101,7	105,0	107,3	6,0	8,3
Tyresö	31477	33044	33973	101,3	106,4	109,4	5,2	8,4
Upplands-Bro	19210	19975	20191	103,9	108,0	109,2	5,7	8,1
Täby	49518	55566	56714	105,1	118,0	120,4	9,2	11,4
Danderyd	28090	28577	27915	100,9	102,6	100,3	15,6	19,6
Sollentuna	46585	49648	51377	101,6	108,2	112,0	9,8	12,3
Stockholm	649684	666146	674452	100,4	102,9	104,2	22,5	22,2
Södertälje	79831	80430	81786	99,7	100,5	102,2	11,3	13,7
Nacka	58259	61226	64056	101,8	107,0	111,9	10,9	13,3
Sundbyberg	26355	30260	31308	102,5	117,7	121,7	19,1	19,4
Solna	49570	50519	51841	98,3	100,2	102,8	17,5	22,2
Lidingö	37639	38641	38399	100,7	103,3	102,7	14,1	19,7
Vaxholm	4866	6482	6779	120,9	133,6	139,7	13,3	15,3
Norrtälje	41477	43280	46165	101,6	106,0	113,0	19,8	19,9
Sigtuna	28462	29969	31485	100,7	106,3	111,3	8,4	10,2
Nynäshamn	20635	21185	21992	101,5	104,2	108,2	13,2	15,4
Stockholms län	1544370	1604892	1641669	101,1	105,0	107,4	15,4	16,5
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Upplands Väsby	53	47	-26	1,6	1,3	-0,7
Vallentuna	261	315	331	14,1	15,4	14,9
Österåker	118	430	735	4,6	15,5	24,3
Värmdö	119	341	608	6,5	16,9	27,6
Järfälla	199	-328	-534	3,6	-5,8	-9,5
Ekerö	23	249	256	1,4	14,3	13,6
Huddinge	99	-44	-110	1,4	-0,6	-1,5
Botkyrka	-452	-310	-552	-6,9	-4,6	-8,1
Salem	-209	-91	-22	-16,5	-7,4	-1,8
Haninge	-60	-286	-192	-1,0	-4,7	-3,1
Tyresö	-108	14	-221	-3,4	0,4	-6,5
Upplands-Bro	82	-149	-122	4,3	-7,5	-6,0
Täby	985	341	-302	19,9	6,1	-5,3
Danderyd	100	-158	-378	3,6	-5,5	-13,5
Sollentuna	-13	218	322	-0,3	4,4	6,3
Stockholm	2995	4235	1745	4,6	6,4	2,6
Södertälje	-487	-130	-386	-6,1	-1,6	-4,7
Nacka	98	449	404	1,7	7,3	6,3
Sundbyberg	369	663	-325	14,0	21,9	-10,4
Solna	-489	440	247	-9,9	8,7	4,8
Lidingö	-8	10	-323	-0,2	0,3	-8,4
Vaxholm	49	62	69	8,3	9,6	10,2
Norrtälje	374	548	1201	9,0	12,7	26,0
Sigtuna	-140	124	272	-4,9	4,1	8,6
Nynäshamn	61	104	131	2,9	4,9	6,0
Stockholms län	4019	7093	2828	2,6	4,4	1,7
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar
Upplands Väsby	0,43	0,38	0,55	0,69	0,64	0,94	0,63	0,58	0,83
Vallentuna	0,51	0,63	0,74	0,73	0,78	1,11	0,59	0,64	0,89
Österåker	0,50	0,50	0,84	0,54	0,63	0,86	0,48	0,55	0,80
Värmdö	0,40	0,46	0,58	0,68	0,78	0,90	0,60	0,69	0,79
Järfälla	0,55	0,49	0,76	0,79	0,75	1,20	0,69	0,62	0,94
Ekerö	0,18	0,21	0,18	0,35	0,36	0,45	0,28	0,29	0,34
Huddinge	0,49	0,46	0,69	0,62	0,60	0,89	0,58	0,54	0,78
Botkyrka	0,67	0,66	1,02	0,85	0,74	1,25	0,74	0,64	1,06
Salem	0,44	0,47	0,76	0,58	0,58	0,60	0,53	0,56	0,56
Haninge	0,50	0,53	0,79	0,62	0,65	1,05	0,55	0,55	0,90
Tyresö	0,42	0,41	0,70	0,55	0,55	0,82	0,45	0,44	0,68
Upplands-Bro	0,70	0,74	1,07	0,94	1,05	1,37	0,80	0,84	1,15
Täby	0,39	0,41	0,71	0,46	0,47	0,65	0,42	0,44	0,57
Danderyd	0,20	0,19	0,23	0,27	0,27	0,32	0,23	0,25	0,21
Sollentuna	0,45	0,44	0,55	0,40	0,38	0,44	0,40	0,37	0,36
Stockholm	0,84	0,77	0,90	1,07	0,98	1,18	0,96	0,88	1,03
Södertälje	1,31	1,20	2,05	1,26	1,26	1,96	1,13	1,08	1,70
Nacka	0,56	0,50	1,02	0,67	0,62	1,30	0,61	0,57	1,15
Sundbyberg	0,66	0,56	0,95	0,94	0,80	1,50	0,84	0,71	1,22
Solna	0,59	0,53	0,83	0,86	0,73	1,07	0,76	0,64	0,87
Lidingö	0,46	0,50	0,80	0,49	0,49	0,79	0,47	0,44	3,70
Vaxholm	0,58	0,66	0,59	0,46	0,46	0,59	0,41	0,41	3,47
Norrstälje	0,54	0,59	1,26	0,83	0,96	1,71	0,72	0,81	1,36
Sigtuna	0,46	0,47	0,64	0,63	0,63	0,96	0,56	0,54	3,80
Nynäshamn	0,71	0,78	0,89	0,75	0,75	1,21	0,84	0,84	1,28
Stockholms län	0,68	0,65	0,91	0,85	0,81	1,13	0,76	0,72	0,97
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	8256	0,8	1,3
Kvarstående lediga platser	10243	1,0	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		0,8	1,7
I beredskapsarbete	927	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	4176	0,4	0,7
I inskolningsplatser	174	0,0	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	8483	0,8	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	57040	5,3	6,7

Uppsala län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Håbo	13598	14474	15209	102,2	108,8	114,3	4,9	6,5
Älvkarleby	9560	9168	9263	98,2	94,2	95,1	20,2	21,9
Tierp	20291	19722	20052	98,5	95,7	97,3	22,0	23,5
Uppsala	149284	159816	167508	102,1	109,3	114,6	14,6	14,5
Enköping	32839	33446	34862	100,4	102,2	106,5	16,8	17,9
Östhammar	21201	21322	21941	100,8	101,4	104,3	18,3	17,9
Uppsala län	246773	257949	268835	101,3	105,9	110,4	15,5	15,7
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Håbo	32	119	37	2,3	8,2	2,4
Älvkarleby	-56	7	75	-5,8	0,8	8,1
Tierp	-56	32	293	-2,8	1,6	14,6
Uppsala	737	1285	1383	4,9	8,0	8,3
Enköping	95	199	417	2,9	5,9	12,0
Östhammar	69	71	162	3,3	3,3	7,4
Uppsala län	821	1703	2367	3,3	6,6	8,8
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Uppsala län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar
Håbo	0,60	0,81	0,98	0,76	1,02	1,40	0,68	0,90	1,20
Älvkarleby	1,65	1,62	2,96	1,78	1,59	3,73	1,65	1,29	3,34
Tierp	0,94	0,99	1,68	1,33	1,29	2,50	1,14	1,05	2,02
Uppsala	1,27	1,27	1,99	1,50	1,42	2,21	1,35	1,24	1,99
Enköping	1,19	1,32	1,95	1,23	1,31	2,32	1,13	1,12	1,96
Östhammar	0,71	0,80	1,19	0,91	0,95	1,68	0,74	0,75	1,30
Uppsala län	1,17	1,21	1,88	1,37	1,35	2,20	1,23	1,16	1,93
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2101	1,2	1,3
Kvarstående lediga platser	917	0,5	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		2,3	1,7
I beredskapsarbete	55	0,0	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1096	0,6	0,7
I inskolningsplatser	111	0,1	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2100	1,3	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	8652	5,0	6,7

Södermanlands län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Vingåker	9764	9765	9937	100,1	100,1	101,9	19,4	19,6
Nyköping	64462	64581	65908	100,6	100,8	102,8	16,7	18,7
Oxelösund	13674	13070	13035	96,8	92,6	92,3	11,4	15,6
Flen	17781	17083	17392	97,5	93,7	95,4	18,9	19,9
Katrineholm	32107	32048	32764	99,5	99,3	101,5	19,6	20,9
Eskilstuna	89506	88759	89765	99,1	98,2	99,3	17,0	18,9
Strängnäs	24278	25503	26835	102,4	107,6	113,2	17,5	18,5
Södermanlands län	251570	250808	255636	99,6	99,3	101,2	17,2	19,0
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Vingåker	17	14	86	1,7	1,5	8,7
Nyköping	118	17	635	1,8	0,3	9,6
Oxelösund	-219	-60	-155	-16,0	-4,6	-11,9
Flen	-81	-29	128	-4,5	-1,7	7,4
Katrineholm	-20	126	245	-0,6	3,9	7,5
Eskilstuna	-303	102	20	-3,4	1,2	0,2
Strängnäs	265	274	557	10,9	10,7	20,8
Södermanlands län	-223	444	1516	-0,9	1,8	5,9
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Södermanlands län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Vingåker	0,55	0,48	0,94	0,65	0,59	1,03	0,59	0,45	0,95
Nyköping	0,68	0,80	1,35	0,84	0,87	1,71	0,70	0,73	1,40
Oxelösund	1,26	1,28	2,17	1,16	1,14	2,63	0,97	0,93	2,00
Flen	0,78	0,78	1,37	1,19	1,20	2,66	0,88	0,88	1,77
Katrinholm	0,74	0,76	1,40	1,11	1,16	2,13	0,98	1,01	1,83
Eskilstuna	1,24	1,24	2,45	1,55	1,48	3,11	1,38	1,24	2,67
Strängnäs	0,91	1,23	1,60	1,13	1,42	2,06	0,98	1,21	1,63
Södermanlands län	0,95	1,01	1,84	1,19	1,21	2,41	1,03	1,01	2,01
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	1639	1,0	1,3
Kvarstående lediga platser	1264	0,8	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,3	1,7
I beredskapsarbete	225	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1214	0,8	0,7
I inskolningsplatser	119	0,1	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2367	1,5	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	12671	8,0	6,7

Östergötlands län

1990/91:AU13

Bilaga

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Ödeshög	6172	5983	5991	99,1	96,1	96,2	21,3	22,8
Ydre	4381	4288	4333	100,4	98,3	99,3	23,6	23,2
Kinda	10405	10100	10274	98,2	95,3	97,0	22,6	22,8
Boxholm	5754	5593	5675	99,3	96,5	97,9	22,1	21,9
Åtvidaberg	12918	12656	12732	99,9	97,9	98,5	18,6	19,9
Finspång	24283	23497	23291	98,7	95,5	94,6	16,7	18,9
Valdemarsvik	9062	8738	8804	97,4	93,9	94,6	20,8	22,2
Linköping	114041	118601	122268	101,3	105,3	108,6	15,7	17,6
Norrköping	118523	119132	120522	99,4	99,9	101,1	18,3	19,5
Söderköping	11897	12676	13351	103,7	110,5	116,4	16,2	16,7
Motala	41613	41472	41994	99,2	98,8	100,1	18,5	20,1
Vadstena	7599	7473	7557	99,3	97,6	98,7	20,8	22,5
Mjölby	25930	25861	26219	99,6	99,3	100,7	17,9	19,6
Östergötlands län	392579	396069	403011	99,9	100,8	102,6	17,8	19,2
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Ödeshög	1	-19	54	0,2	-3,2	9,0
Ydre	22	-9	52	5,0	-2,2	12,0
Kinda	-36	14	20	-3,5	1,3	1,9
Boxholm	-14	9	46	-2,4	1,5	8,1
Åtvidaberg	11	-25	-25	0,9	-2,0	-2,0
Finspång	-187	-154	-9	-7,7	-6,5	-0,4
Valdemarsvik	-47	-7	15	-5,1	-0,8	1,7
Linköping	516	485	1036	4,5	4,1	8,5
Norrköping	-167	223	197	-1,4	1,9	1,6
Söderköping	155	133	273	13,0	10,5	20,4
Motala	-99	15	213	-2,4	0,4	5,1
Vadstena	6	8	148	0,8	1,0	19,6
Mjölby	-3	46	70	-0,1	1,8	2,7
Östergötlands län	158	718	2090	0,4	1,8	5,2
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Östergötlands län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Ödeshög	0,53	0,61	0,85	0,94	1,02	1,86	0,77	0,78	1,43
Ydre	0,95	1,23	1,96	0,99	1,12	1,78	0,86	1,12	1,33
Kinda	1,05	1,11	2,03	1,04	1,11	1,48	1,00	1,01	1,40
Boxholm	0,71	0,95	2,88	0,56	0,57	0,91	0,50	0,57	0,76
Åtvidaberg	0,61	0,65	1,20	0,61	0,67	1,17	0,52	0,57	0,97
Finspång	0,78	0,75	1,48	0,91	0,85	1,74	0,75	0,67	1,40
Valdemarsvik	1,31	1,87	2,37	1,72	1,84	2,05	1,41	1,60	1,64
Linköping	1,16	1,09	2,48	1,54	1,43	2,78	1,39	1,28	2,46
Norrköping	0,90	0,78	1,74	1,24	1,07	2,09	1,15	0,98	1,95
Söderköping	0,62	0,62	1,03	1,04	1,03	1,97	0,87	0,87	1,56
Motala	1,17	1,03	2,52	1,46	1,35	3,18	1,27	1,13	2,58
Vadstena	0,28	0,26	0,31	0,64	0,35	0,98	0,46	0,26	0,65
Mjölby	0,80	0,95	1,67	1,44	1,62	2,47	1,19	1,33	1,94
Östergötlands län	0,97	0,93	2,02	1,30	1,22	2,36	1,16	1,08	2,06
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2915	1,2	1,3
Kvarstående lediga platser	1891	0,8	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,5	1,7
I beredskapsarbete	193	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1735	0,7	0,7
I inskolningsplatser	173	0,1	0,1
I AML, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	3392	1,4	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	16269	6,5	6,7

Jönköpings län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Aneby	6904	6947	7159	100,5	101,1	104,2	20,5	19,8
Gnosjö	9011	9371	9855	99,5	103,5	108,8	12,9	14,4
Gislaved	28359	28690	29238	99,6	100,7	102,7	15,2	16,7
Vaggeryd	12122	12142	12431	100,0	100,2	102,6	18,2	19,3
Jönköping	107208	109062	111486	99,7	101,4	103,6	17,5	19,5
Nässjö	31327	30742	30767	98,8	97,0	97,1	19,7	22,7
Värnamo	30413	30923	31315	100,2	101,9	103,2	16,5	18,6
Sävsjö	11749	11658	12086	99,2	98,5	102,1	20,6	22,3
Vetlanda	28434	27857	28023	98,9	96,9	97,5	20,1	21,4
Eksjö	18065	17878	18124	100,0	98,9	100,3	20,8	22,4
Tranås	18226	17780	17806	99,2	96,7	96,9	20,5	23,6
Jönköpings län	301817	303050	308290	99,6	100,0	101,7	18,1	20,0
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Aneby	27	4	107	3,9	0,5	14,9
Gnosjö	3	58	114	0,4	6,2	11,6
Gislaved	-56	10	39	-2,0	0,3	1,3
Vaggeryd	1	18	92	0,0	1,5	7,4
Jönköping	-239	537	182	-2,2	4,9	1,6
Nässjö	-127	-35	-19	-4,1	-1,1	-0,6
Värnamo	22	79	-49	0,7	2,6	-1,6
Sävsjö	-12	39	173	-1,0	3,3	14,3
Vetlanda	-68	-7	27	-2,4	-0,3	1,0
Eksjö	30	0	54	1,7	0,0	3,0
Tranås	-18	-3	-53	-1,0	-0,2	-3,0
Jönköpings län	-438	700	667	-1,4	2,3	2,2
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Jönköpings län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar
Aneby	0,55	0,76	0,57	0,77	0,87	0,96	0,65	0,72	0,60
Gnosjö	0,20	0,24	0,14	0,47	0,61	0,62	0,31	0,40	0,34
Gislaved	0,27	0,38	0,39	0,92	1,14	1,44	0,65	0,80	1,00
Vaggeryd	0,43	0,55	0,74	0,92	1,14	1,65	0,74	0,91	1,32
Jönköping	1,09	1,12	1,95	1,88	1,86	3,46	1,58	1,55	2,76
Nässjö	0,64	0,70	1,23	1,05	1,08	2,00	0,87	0,88	1,45
Värnamo	0,38	0,36	0,55	0,65	0,65	0,91	0,54	0,52	0,76
Sävsjö	0,58	0,85	0,86	0,69	0,75	0,76	0,65	0,75	0,69
Vetlanda	0,55	0,74	1,13	0,94	1,18	1,48	0,73	0,94	1,12
Eksjö	0,67	0,74	1,20	1,15	1,19	2,40	0,92	0,96	1,69
Tranås	1,59	2,24	2,73	2,45	2,66	3,98	2,08	2,37	3,17
Jönköpings län	0,77	0,88	1,37	1,33	1,41	2,35	1,10	1,16	1,84
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2073	1,1	1,3
Kvarstående lediga platser	1695	0,9	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,2	1,7
I beredskapsarbete	112	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	881	0,5	0,7
I inskolningsplatser	147	0,1	0,1
I AML, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	3436	1,9	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	11252	6,0	6,7

Kronobergs län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Uppvidinge	10818	10465	10613	98,0	94,8	96,1	24,4	25,1
Lessebo	8989	8816	8933	99,8	97,9	99,2	20,8	21,7
Tingsryd	14634	14323	14507	99,1	97,0	98,2	24,0	24,8
Älvesta	19712	19586	19754	101,4	100,7	101,6	19,4	20,0
Älmhult	15607	15667	15945	100,3	100,7	102,5	19,7	20,3
Markaryd	11525	11083	11093	97,7	93,9	94,0	19,4	21,5
Växjö	65443	67635	69547	101,2	104,6	107,6	15,1	16,2
Ljungby	27364	27216	27490	99,8	99,3	100,3	18,5	19,3
Kronobergs län	174093	174791	177882	100,2	100,6	102,4	18,5	19,3
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Uppvidinge	-43	18	119	-3,9	1,7	11,2
Lessebo	-25	9	93	-2,8	1,1	10,4
Tingsryd	2	38	166	0,1	2,6	11,4
Älvesta	75	-27	-45	3,8	-1,4	-2,3
Älmhult	36	26	108	2,3	1,7	6,8
Markaryd	-93	-36	22	-8,1	-3,2	2,0
Växjö	286	303	319	4,4	4,5	4,6
Ljungby	42	-27	83	1,5	-1,0	3,0
Kronobergs län	280	304	865	1,6	1,7	4,9
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Kronobergs län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Uppvidinge	0,38	0,52	0,77	0,73	0,90	1,66	0,56	0,69	1,16
Lessebo	0,75	0,96	1,32	1,64	1,84	2,70	1,41	1,64	2,30
Tingsryd	0,74	0,88	1,27	1,07	1,28	2,00	0,97	1,18	1,67
Alvesta	0,56	0,77	0,83	0,94	1,10	1,82	0,77	0,94	1,43
Älmhult	0,40	0,48	0,81	0,59	0,56	1,17	0,54	0,49	0,96
Markaryd	0,67	0,97	1,41	1,10	1,22	1,59	0,89	1,03	1,38
Växjö	0,96	1,00	1,93	1,95	2,12	3,71	1,64	1,74	3,15
Ljungby	0,49	0,64	1,00	0,92	1,09	1,58	0,68	0,80	1,17
Kronobergs län	0,72	0,84	1,45	1,36	1,53	2,62	1,14	1,27	2,18
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	1245	1,1	1,3
Kvarstående lediga platser	994	0,9	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,3	1,7
I beredskapsarbete	109	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	583	0,5	0,7
I inskolningsplatser	137	0,2	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	1786	1,7	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	6537	6,0	6,7

Kalmar län

Befolkning

1990/91:AU13

Bilaga

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Högsby	7729	7254	7177	99,1	93,0	92,0	26,1	26,0
Torsås	7917	7826	7873	99,9	98,8	99,4	24,4	24,4
Mörbylånga	2729	12888	13447	100,9	102,2	106,6	18,4	19,5
Hultsfred	7466	16810	17020	98,2	94,5	95,7	21,9	23,0
Mönsterås	13179	12943	13182	100,3	98,5	100,4	18,6	20,2
Emmaboda	11152	10737	10689	98,5	94,8	94,4	20,0	21,9
Kalmar	53340	54913	56206	100,9	103,9	106,4	18,7	19,1
Nybro	21293	20771	20978	98,4	96,0	97,0	20,5	21,8
Oskarshamn	27872	27380	27271	99,4	97,7	97,3	18,0	19,8
Västervik	40843	39682	39908	99,0	96,2	96,7	20,4	21,9
Vimmerby	15979	15691	15867	98,8	97,0	98,1	19,4	21,2
Borgholm	11105	11164	11484	100,7	101,2	104,1	24,9	24,9
Kalmar län	240603	238059	241102	99,6	98,5	99,8	20,1	21,1
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Högsby	-24	-26	13	-3,1	-3,6	1,8
Torsås	44	25	26	5,6	3,2	3,3
Mörbylånga	41	76	156	3,2	5,9	11,6
Hultsfred	-85	1	96	-4,9	0,1	5,6
Mönsterås	3	-10	168	0,2	-0,8	12,7
Emmaboda	-46	-24	20	-4,1	-2,3	1,9
Kalmar	206	333	240	3,9	6,1	4,3
Nybro	-66	11	115	-3,1	0,5	5,5
Oskarshamn	-29	-67	37	-1,0	-2,4	1,4
Västervik	-75	-70	231	-1,8	-1,8	5,8
Vimmerby	-33	13	10	-2,1	0,9	0,6
Borgholm	87	79	167	7,8	7,0	14,5
Kalmar län	23	342	1279	0,1	1,4	5,3
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Kalmar län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar
Högsby	1,13	1,76	2,49	1,03	1,11	1,40	1,01	1,06	1,40
Torsås	0,56	0,77	1,14	1,03	1,18	2,36	0,89	0,99	1,91
Mörbylånga	0,37	0,34	0,68	0,75	0,82	1,59	0,67	0,74	1,26
Hultsfred	0,58	0,60	1,34	1,05	1,20	2,00	0,85	0,91	1,64
Mönsterås	1,22	1,48	2,33	2,14	2,36	3,77	1,89	2,03	3,20
Emmaboda	0,47	0,74	0,92	1,08	1,59	2,10	0,82	1,20	1,56
Kalmar	0,99	0,96	2,04	1,59	1,59	3,40	1,46	1,42	2,99
Nybro	0,59	0,74	1,19	1,18	1,44	2,28	0,95	1,15	1,71
Oskarshamn	1,08	1,26	2,25	1,31	1,30	2,72	1,17	1,14	2,32
Västervik	0,92	0,98	1,63	1,51	1,29	3,03	1,22	1,04	2,26
Vimmerby	1,12	1,68	1,87	1,27	1,78	2,27	1,16	1,65	1,91
Borgholm	1,07	1,36	1,51	1,32	1,47	2,28	1,38	1,51	2,20
Kalmar län	0,89	1,03	1,76	1,37	1,46	2,77	1,20	1,25	2,30
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	1757	1,2	1,3
Kvarstående lediga platser	1308	0,9	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,3	1,7
I beredskapsarbete	247	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	829	0,6	0,7
I inskolningsplatser	113	0,1	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2864	2,0	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	9572	6,6	6,7

Gotlands län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Gotland	55811	56362	57108	100,8	101,8	103,2	18,1	18,6
Gotlands län	55811	56362	57108	100,8	101,8	103,2	18,1	18,6
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flytning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Gotland	104	67	31	1,9	1,2	0,5
Gotlands län	104	67	31	1,9	1,2	0,5
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Gotlands län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Gotland	1,11	0,97	3,03	1,82	1,80	4,34	1,57	1,49	3,68
Gotlands län	1,11	0,97	3,03	1,82	1,80	4,34	1,57	1,49	3,68
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	549	1,6	1,3
Kvarstående lediga platser	331	0,9	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,7	1,7
I beredskapsarbete	60	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	343	1,0	0,7
I inskolningsplatser	73	0,3	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	1054	3,1	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	2030	5,8	6,7

Blekinge län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Olofström	15333	14927	15054	98,1	95,5	96,3	15,7	18,1
Karlskrona	59752	58890	59054	99,4	97,9	98,2	19,9	21,2
Ronneby	29898	29051	28905	99,1	96,3	95,8	19,4	20,5
Karlshamn	31752	31496	31543	99,6	98,8	98,9	18,5	19,3
Sölvesborg	15625	15700	16008	99,3	99,8	101,7	18,3	20,0
Blekinge län	152359	150064	150564	99,2	97,7	98,1	18,9	20,2
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Olofström	-157	-32	-3	-10,2	-2,2	-0,2
Karlskrona	-56	-140	234	-0,9	-2,4	4,0
Ronneby	-64	-102	-14	-2,2	-3,5	-0,5
Karlshamn	-24	-24	120	-0,7	-0,8	3,8
Sölvesborg	-32	78	108	-2,1	5,0	6,7
Blekinge län	-334	-219	445	-2,2	-1,5	3,0
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Blekinge län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Olofström	1,18	1,43	2,64	1,71	2,06	4,10	1,47	1,78	3,28
Karlskrona	1,45	1,29	3,32	2,05	1,84	4,62	1,74	1,50	3,79
Ronneby	1,25	1,66	2,42	2,32	2,74	4,55	2,08	2,47	3,76
Karlshamn	1,54	1,94	3,25	1,73	1,84	3,42	1,68	1,85	3,20
Sölvesborg	1,65	2,34	2,88	2,51	3,31	3,92	2,14	2,82	3,02
Blekinge län	1,43	1,63	3,04	2,05	2,19	4,23	1,81	1,93	3,54
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	1678	1,8	1,3
Kvarstående lediga platser	494	0,5	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		3,4	1,7
I beredskapsarbete	178	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	972	1,1	0,7
I inskolningsplatser	228	0,3	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2063	2,3	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	7193	7,8	6,7

Kristianstads län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Östra Göinge	15188	14929	15082	98,5	96,8	97,8	17,2	18,6
Örkelljunga	9311	9388	9661	100,0	100,9	103,8	19,5	21,0
Tomelilla	12547	12265	12442	99,1	96,8	98,2	23,7	23,8
Bromölla	12115	12287	12605	100,4	101,8	104,4	14,6	16,9
Osby	13695	13568	13742	99,5	98,6	99,8	20,7	21,6
Perstorp	7363	7268	7527	97,8	96,6	100,0	14,4	17,7
Klippan	16420	16131	16426	99,2	97,5	99,3	18,5	20,2
Åstorp	12851	12808	13123	99,3	98,9	101,4	13,9	15,0
Båstad	12248	12841	13577	101,3	106,2	112,3	22,1	24,0
Kristianstad	69188	70297	71750	100,4	102,1	104,2	18,9	20,0
Simrishamn	20227	19809	20088	99,6	97,6	98,9	23,8	25,2
Ängelholm	30415	32521	34149	102,0	109,1	114,5	19,2	20,5
Hässleholm	48803	48556	49106	99,9	99,4	100,5	18,8	20,5
Kristianstads län	280371	282668	289278	100,1	100,9	103,2	19,1	20,5
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Östra Göinge	-132	-30	-25	-8,7	-2,0	-1,7
Örkelljunga	-1	45	44	-0,1	4,8	4,6
Tomelilla	12	43	84	1,0	3,5	6,8
Bromölla	-27	21	106	-2,2	1,7	8,4
Osby	1	16	108	0,1	1,1	7,9
Perstorp	-66	28	20	-8,9	3,8	2,7
Klippan	-49	19	187	-3,0	1,2	11,4
Åstorp	-80	33	72	-6,2	2,6	5,5
Båstad	140	196	297	11,4	15,3	21,9
Kristianstad	182	209	376	2,6	3,0	5,2
Simrishamn	63	73	193	3,1	3,7	9,6
Ängelholm	326	514	298	10,7	15,8	8,7
Hässleholm	8	6	212	0,2	0,1	4,3
Kristianstads län	379	1173	1972	1,4	4,1	6,8
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Kristianstads län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Östra Göinge	0,64	0,77	0,99	1,06	1,12	1,98	0,82	0,84	1,47
Örkelljunga	0,44	0,51	0,67	0,73	0,95	1,20	0,58	0,77	0,85
Tomelilla	0,88	1,05	1,67	1,31	1,55	2,48	1,24	1,35	2,11
Bromölla	0,56	0,75	0,98	1,33	1,62	2,89	1,05	1,19	2,03
Osby	0,49	0,67	1,11	0,49	0,54	0,80	0,38	0,41	0,62
Perstorp	0,79	0,87	1,72	1,29	1,51	2,48	0,90	1,06	1,75
Klippan	1,00	1,14	1,73	1,63	1,94	2,80	1,34	1,51	2,15
Åstorp	1,32	1,44	2,19	1,71	1,91	2,59	1,58	1,81	2,48
Båstad	0,84	1,03	1,37	1,30	1,48	2,17	1,14	1,27	1,76
Kristianstad	0,90	0,97	1,60	1,59	1,59	2,82	1,39	1,38	2,33
Simrishamn	0,92	0,88	1,45	1,48	1,31	2,48	1,30	1,15	2,14
Ängelholm	0,91	1,05	1,32	1,44	1,50	2,31	1,25	1,37	1,98
Hässelholm	0,96	1,13	1,97	1,76	2,01	3,47	1,61	1,79	3,12
Kristianstads län	0,87	1,00	1,58	1,45	1,57	2,63	1,27	1,35	2,21
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2212	1,3	1,3
Kvarstående lediga platser	1466	0,8	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,5	1,7
I beredskapsarbete	118	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1075	0,6	0,7
I inskolningsplatser	105	0,1	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2677	1,6	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	11879	6,8	6,7

Malmöhus län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Svalöv	12851	12620	12839	98,9	97,1	98,8	18,7	18,1
Staffanstorps	16912	17431	17427	103,3	106,5	106,5	7,3	9,5
Bur löv	14357	14421	14561	100,2	100,7	101,7	11,2	14,0
Vellinge	24048	26496	27876	103,7	114,3	120,2	9,8	12,1
Bjuv	14445	14096	14297	98,5	96,1	97,4	14,0	15,6
Kävlinge	20793	21676	23178	100,7	105,0	112,3	12,6	13,2
Lomma	16753	16899	17220	100,9	101,8	103,7	10,0	13,1
Svedala	16062	16968	17397	103,8	109,7	112,4	11,1	11,4
Skurup	12739	12784	13418	101,2	101,6	106,6	18,7	17,7
Sjöbo	15097	15314	16070	100,5	102,0	107,0	20,9	20,4
Hörby	12733	12994	13528	100,9	102,9	107,2	22,3	21,8
Höör	11199	11920	12893	102,7	109,3	118,3	20,8	19,3
Malmö	230841	231063	233887	98,7	98,8	100,0	20,2	22,5
Lund	79797	84262	87681	101,7	107,4	111,7	14,4	14,1
Landskrona	35945	35437	36340	98,5	97,1	99,6	19,4	21,7
Helsingborg	103117	106905	109267	101,1	104,9	107,2	19,6	21,0
Höganäs	22183	22268	22654	100,3	100,7	102,5	18,7	21,1
Eslöv	26645	26712	27780	99,3	99,6	103,5	18,1	17,9
Ystad	23880	24272	24999	100,5	102,1	105,2	22,9	23,2
Trelleborg	34239	34576	35997	99,4	100,4	104,5	18,2	19,6
Malmöhus län	744635	759114	779309	100,2	102,1	104,8	17,8	19,0
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flytting. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Svalöv	-38	-10	77	-3,0	-0,8	6,0
Staffanstorps	95	-83	-168	5,6	-4,8	-9,6
Bur löv	0	-32	-80	0,0	-2,2	-5,5
Vellinge	265	392	64	11,0	14,8	2,3
Bjuv	-127	-21	42	-8,8	-1,5	2,9
Kävlinge	10	214	393	0,5	9,9	17,0
Lomma	-10	-38	8	-0,6	-2,3	0,5
Svedala	135	45	150	8,4	2,6	8,6
Skurup	51	68	296	4,0	5,4	22,1
Sjöbo	74	124	364	4,9	8,1	22,7
Hörby	78	80	335	6,1	6,1	24,8
Höör	171	190	263	15,2	15,9	20,4
Malmö	-706	984	872	-3,1	4,3	3,7
Lund	215	457	604	2,7	5,4	6,9
Landskrona	-252	143	460	-7,0	4,0	12,7
Helsingborg	828	732	789	8,0	6,8	7,2
Höganäs	54	93	115	2,4	4,2	5,1
Eslöv	-110	141	388	-4,1	5,3	14,0
Ystad	96	261	278	4,0	10,8	11,1
Trelleborg	-41	222	619	-1,2	6,4	17,2
Malmöhus län	789	3961	5869	1,1	5,2	7,5
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Malmöhus län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Svalöv	0,41	0,51	0,43	0,51	0,59	0,96	0,47	0,53	0,83
Staffanstorps	0,62	0,67	1,20	0,76	0,69	1,32	0,61	0,59	1,00
Burilöv	0,51	0,50	0,82	0,90	0,88	1,81	0,81	0,78	1,49
Vellinge	0,58	0,67	0,87	0,72	0,76	1,16	0,63	0,66	0,86
Bjuv	0,32	0,38	0,54	1,10	1,43	2,30	0,79	1,00	1,61
Kävlinge	0,27	0,35	0,59	0,76	0,90	1,44	0,58	0,69	1,10
Lomma	0,49	0,49	0,97	0,62	0,63	1,25	0,50	0,50	0,89
Svedala	0,73	0,80	1,28	0,76	0,87	1,38	0,62	0,70	1,08
Skurup	1,09	1,35	1,71	1,61	1,78	3,19	1,41	1,53	2,34
Sjöbo	0,93	1,15	1,41	1,56	1,87	3,03	1,29	1,45	2,24
Hörby	0,79	0,95	1,49	1,33	1,49	2,65	1,14	1,22	2,02
Höör	1,01	0,92	1,19	1,11	1,10	1,62	0,90	0,83	1,25
Malmö	1,78	1,63	2,98	2,16	1,87	3,59	1,93	1,66	3,11
Lund	1,53	1,43	2,30	1,52	1,36	2,32	1,42	1,28	2,13
Landskrona	1,32	1,36	2,12	1,33	1,20	2,70	1,31	1,19	2,34
Helsingborg	1,37	1,47	2,19	1,84	1,82	3,34	1,61	1,63	2,81
Höganäs	0,58	0,72	1,05	1,08	1,18	1,89	0,88	0,96	1,50
Eslöv	0,88	1,11	1,59	0,95	1,12	2,18	0,89	1,01	1,78
Ystad	1,55	1,80	2,68	1,55	1,54	2,99	1,49	1,41	2,42
Trelleborg	1,22	1,35	2,40	1,61	1,75	2,88	1,30	1,41	2,37
Malmöhus län	1,28	1,29	2,11	1,57	1,50	2,74	1,39	1,32	2,31
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	6819	1,4	1,3
Kvarstående lediga platser	3123	0,6	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		2,2	1,7
I beredskapsarbete	954	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	3522	0,7	0,7
I inskolningsplatser	258	0,1	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	6957	1,5	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	32376	6,6	6,7

Hallands län

1990/91:AU13

Bilaga

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Hylte	11086	10862	11143	98,9	96,9	99,4	21,5	22,0
Halmstad	76426	78133	80061	100,5	102,7	105,3	17,8	19,7
Laholm	21286	21743	22661	101,1	103,2	107,6	19,6	20,3
Falkenberg	35282	36226	37622	101,1	103,8	107,8	19,4	20,6
Varberg	45003	47138	49018	101,9	106,7	111,0	17,6	19,0
Kungsbacka	45446	50911	54220	104,4	116,9	124,5	11,3	13,0
Hallands län	234529	245013	254725	101,6	106,1	110,3	17,1	18,4
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flytning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Hylte	-25	25	129	-2,2	2,3	11,6
Halmstad	211	400	460	2,8	5,1	5,7
Laholm	67	136	415	3,1	6,3	18,3
Falkenberg	182	268	415	5,1	7,4	11,0
Varberg	305	317	567	6,8	6,7	11,6
Kungsbacka	757	765	644	16,7	15,0	11,9
Hallands län	1497	1912	2630	6,4	7,8	10,3
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Hallands län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Hylte	0,62	0,67	1,03	0,72	0,82	0,88	0,70	0,75	0,95
Halmstad	1,31	1,45	2,36	1,39	1,41	2,40	1,27	1,28	2,06
Laholm	0,92	1,14	1,61	1,01	1,20	1,77	0,86	1,00	1,31
Falkenberg	0,81	0,81	1,33	1,03	1,21	1,64	0,83	0,97	1,29
Varberg	0,95	1,11	1,75	1,03	1,04	1,82	0,95	0,97	1,64
Kungsbacka	0,67	0,82	1,06	0,88	1,05	1,59	0,72	0,83	1,18
Hallands län	0,97	1,10	1,70	1,10	1,20	1,90	0,97	1,03	1,58
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	1513	1,0	1,3
Kvarstående lediga platser	1222	0,8	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,2	1,7
I beredskapsarbete	160	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	856	0,5	0,7
I inskolningsplatser	97	0,1	0,1
I AML, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	1909	1,3	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	9125	5,8	6,7

Göteborgs och Bohus län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Härryda	23949	25600	26541	103,2	110,4	114,4	10,1	11,3
Partille	27847	29777	30420	102,5	109,6	112,0	11,9	13,7
Öckerö	9948	10480	11008	101,1	106,5	111,8	14,7	16,6
Stenungsund	16476	17550	18640	102,4	109,1	115,8	9,9	12,1
Tjörn	12043	13007	13919	102,9	111,2	119,0	16,6	16,8
Orust	12631	13296	14240	102,2	107,5	115,2	19,6	18,1
Sotenäs	9244	9348	9732	99,9	101,0	105,2	27,9	26,2
Munkedal	10746	10853	11147	100,4	101,4	104,1	19,7	20,0
Tanum	11463	11572	12068	100,0	101,0	105,3	25,3	24,3
Göteborg	426718	429792	433042	98,9	99,7	100,4	18,5	20,0
Mölnädal	48311	50674	52028	101,1	106,0	108,9	12,6	15,3
Kungälv	30498	32319	33772	102,7	108,8	113,7	12,5	14,2
Lysekil	15012	14913	15197	99,8	99,2	101,1	21,2	21,0
Uddevalla	45936	46307	47345	99,8	100,6	102,9	17,2	19,9
Strömstad	9756	10293	10846	101,8	107,4	113,2	23,9	21,8
Göteborgs och Bohus län	710577	725781	739945	99,9	102,1	104,0	17,4	18,7
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Härryda	191	173	-84	8,0	6,7	-3,2
Partille	214	155	-338	7,7	5,2	-11,1
Öckerö	33	92	162	3,4	8,8	14,7
Stenungsund	108	127	343	6,6	7,2	18,4
Tjörn	148	200	123	12,3	15,4	8,8
Örust	137	179	262	10,8	13,4	18,4
Sotenäs	66	134	74	7,2	14,3	7,6
Munkedal	29	63	102	2,7	5,8	9,2
Tanum	76	114	175	6,7	9,9	14,5
Göteborg	-2181	888	-342	-5,1	2,1	-0,8
Mölnådal	76	230	-169	1,6	4,5	-3,2
Kungälv	181	196	370	5,9	6,1	11,0
Lysekil	12	44	168	0,8	3,0	11,1
Uddevalla	-68	150	216	-1,5	3,2	4,6
Strömstad	157	152	168	16,1	14,8	15,5
Göteborgs och Bohus län	-819	2897	1230	-1,2	4,0	1,7
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Göteborgs och Bohus län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Härreda	0,61	0,64	1,14	0,87	0,79	1,74	0,73	0,65	1,40
Partille	0,65	0,72	1,02	0,94	0,95	1,84	0,82	0,82	1,47
Öckerö	0,52	0,57	0,58	0,73	0,77	1,58	0,60	0,65	1,15
Stenungsund	1,08	1,44	1,70	1,29	1,53	1,91	1,15	1,36	1,65
Tjörn	0,83	1,19	1,32	0,85	1,05	1,84	0,72	0,90	1,47
Örns	1,14	1,63	1,90	1,15	1,36	2,20	1,15	1,41	1,76
Sotenäs	1,22	1,34	2,06	1,62	1,58	2,61	1,38	1,28	2,22
Munkedal	1,00	0,92	2,06	1,49	1,48	2,62	1,26	1,07	2,01
Tanum	1,05	1,09	1,62	1,62	2,07	2,76	1,54	1,89	2,60
Göteborg	1,48	1,40	2,03	1,96	1,85	2,72	1,69	1,57	2,25
Mölnå	0,61	0,61	1,06	0,77	0,78	1,56	0,67	0,67	1,28
Kungälv	0,54	0,66	1,08	0,76	0,78	1,38	0,60	0,62	1,03
Lysekil	1,33	1,55	2,06	1,64	2,06	2,61	1,35	1,62	2,03
Uddevå	1,31	1,23	2,79	1,61	1,65	3,67	1,38	1,36	3,11
Strömstad	0,94	0,94	1,76	1,56	1,54	2,43	1,40	1,37	2,27
Göteborgs och Bohus län	1,23	1,22	1,84	1,62	1,58	2,49	1,40	1,35	2,06
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	6616	1,4	1,3
Kvarstående lediga platser	2731	0,6	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		2,4	1,7
I beredskapsarbete	541	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	3020	0,6	0,7
I inskolningsplatser	277	0,1	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	6950	1,5	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	33818	7,2	6,7

Älvsborgs län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Dals-Ed	5298	5384	5416	100,2	101,8	102,4	24,2	22,4
Färgelanda	7438	7466	7580	100,9	101,3	102,8	19,7	18,6
Alc	23450	23537	24071	100,6	101,0	103,3	11,4	13,1
Lerum	30387	31839	33206	101,7	106,6	111,2	9,6	10,7
Vårgårda	9390	9649	10147	101,4	104,2	109,6	17,9	17,9
Tranemo	12388	12217	12462	99,8	98,4	100,4	16,1	18,8
Bengtsfors	12086	11836	11927	99,1	97,0	97,8	23,9	24,5
Mellerud	10609	10451	10512	99,4	97,9	98,5	23,6	23,7
Lilla Edet	11869	12325	12939	100,3	104,1	109,3	16,4	15,6
Mark	31485	32032	33070	100,2	102,0	105,3	19,8	20,1
Svenljunga	11032	10964	11190	100,4	99,8	101,8	19,7	21,1
Herrljunga	9325	9396	9645	99,8	100,5	103,2	20,4	20,9
Vänersborg	35019	36022	36628	101,3	104,2	105,9	18,0	18,3
Trollhättan	49016	49897	51047	98,8	100,6	102,9	15,0	18,2
Alingsås	30361	32122	33626	102,4	108,4	113,5	18,0	18,8
Borås	100929	100488	101766	98,8	98,4	99,6	18,6	20,1
Ulricehamn	22115	22288	22738	100,7	101,4	103,5	21,1	21,3
Åmål	13398	13166	13421	98,8	97,1	98,9	21,9	23,2
Älvsborgs län	425594	431080	441391	100,0	101,3	103,7	17,7	18,7
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Dals-Ed	27	41	-15	5,1	7,6	-2,8
Färgelanda	37	27	32	5,0	3,7	4,2
Alc	12	-23	39	0,5	-1,0	1,6
Lerum	101	119	259	3,3	3,7	7,8
Vårgårda	52	54	218	5,5	5,6	21,5
Tranemo	-29	-17	2	-2,3	-1,4	0,2
Bengtsfors	-4	27	-8	-0,3	2,3	-0,7
Mellerud	25	41	7	2,4	3,9	0,7
Lilla Edet	22	129	75	1,8	10,5	5,8
Mark	121	139	365	3,8	4,3	11,0
Svenljunga	39	34	7	3,6	3,1	0,6
Herrljunga	26	45	41	2,7	4,8	4,3
Vänersborg	175	114	17	5,0	3,2	0,5
Trollhättan	-268	155	111	-5,5	3,1	2,2
Alingsås	361	322	429	11,9	10,0	12,8
Borås	-519	204	245	-5,1	2,0	2,4
Ulricehamn	92	104	105	4,1	4,7	4,6
Åmål	23	43	105	1,7	3,2	7,8
Älvsborgs län	294	1556	2034	0,7	3,6	4,6
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Älvsborgs län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar
Dals-Ed	1,08	1,70	2,14	1,47	1,58	2,72	1,13	1,25	2,15
Färgelanda	0,57	0,56	1,15	1,00	1,16	1,68	0,85	0,93	1,45
Ale	0,96	1,01	1,62	1,53	1,72	2,48	1,28	1,39	1,92
Lerum	0,80	1,04	1,50	1,02	1,20	1,88	0,84	0,99	1,45
Vårgårda	0,80	1,09	1,46	1,27	1,73	1,94	1,05	1,38	1,69
Tranemo	0,56	0,75	0,96	1,09	1,47	2,03	0,83	1,14	1,44
Bengtstors	1,17	1,44	1,76	0,99	1,17	1,75	0,96	1,11	1,44
Mellerud	0,80	0,85	1,47	1,04	1,12	1,90	0,93	0,98	1,73
Lilla Edet	0,75	0,72	1,32	1,04	1,14	2,60	0,84	0,90	1,96
Mark	0,54	0,51	1,17	0,92	0,85	1,88	0,72	0,63	1,40
Svenljunga	0,83	0,89	1,31	1,21	1,39	2,31	1,00	1,14	1,73
Herrljunga	0,28	0,37	0,43	0,69	0,80	1,33	0,55	0,62	0,83
Vänersborg	0,74	0,75	1,68	1,46	1,47	3,20	1,16	1,12	2,44
Trollhättan	1,09	1,08	2,12	1,48	1,64	2,80	1,29	1,35	2,30
Alingsås	0,83	0,97	1,70	1,23	1,31	2,36	0,96	1,01	1,79
Borås	1,22	1,06	2,03	1,70	1,49	3,29	1,45	1,21	2,72
Ulricehamn	0,78	0,89	1,01	0,98	1,12	2,00	0,90	1,03	1,49
Åmål	1,91	1,71	4,23	2,73	3,14	5,81	2,29	2,37	4,53
Älvsborgs län	0,95	0,97	1,75	1,37	1,43	2,67	1,15	1,15	2,12
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	3127	1,2	1,3
Kvarstående lediga platser	1694	0,6	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,8	1,7
I beredskapsarbete	183	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1742	0,6	0,7
I inskolningsplatser	269	0,1	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	4494	1,7	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	17152	6,3	6,7

Skaraborgs län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Grästorp	5768	5989	6117	100,9	104,7	107,0	21,0	21,0
Essunga	5992	5895	6029	98,9	97,3	99,5	22,5	20,3
Mullsjö	6751	7116	7375	103,6	109,2	113,1	13,1	13,9
Habo	8431	8923	9498	104,3	110,4	117,5	12,7	11,8
Karlsborg	8205	8052	8085	99,6	97,8	98,2	20,3	23,2
Gullspång	6579	6337	6448	98,4	94,8	96,5	21,1	21,8
Vara	16945	16779	16997	100,1	99,1	100,4	21,1	21,8
Götene	13004	13135	13498	101,2	102,2	105,0	18,4	18,4
Tibro	11195	11070	11188	99,8	98,7	99,8	16,5	18,5
Töreboda	10361	10265	10481	99,7	98,8	100,8	20,4	20,9
Mariestad	24248	24404	24682	99,3	100,0	101,1	16,5	18,7
Lidköping	35170	35198	35801	100,3	100,4	102,1	18,6	20,4
Skara	17895	18291	18689	100,1	102,4	104,6	19,5	19,7
Skövde	46051	46615	47529	100,1	101,3	103,3	15,1	17,3
Hjo	8850	9001	9136	101,3	103,0	104,5	19,7	20,6
Tidaholm	13045	13020	13283	99,8	99,6	101,6	20,6	20,0
Falköping	31764	31533	31994	99,7	98,9	100,4	20,6	21,8
Skaraborgs län	270255	271620	276830	100,2	100,7	102,6	18,3	19,4
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flytning. Genomsnitt per år

	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
Kommun	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Grästorp	66	54	-64	11,4	9,0	-10,5
Essunga	-1	18	69	-0,1	3,1	11,4
Mullsjö	81	8	96	12,0	1,1	13,0
Habo	83	55	158	9,9	6,2	16,6
Karlsborg	-26	0	27	-3,2	0,0	3,3
Gullspång	-42	-15	74	-6,4	-2,3	11,5
Vara	-2	17	101	-0,1	1,0	5,9
Götene	55	36	127	4,2	2,7	9,4
Tibro	-43	-25	16	-3,8	-2,3	1,4
Töreboda	-16	39	0	-1,5	3,8	0,0
Mariestad	-61	39	-45	-2,5	1,6	-1,8
Lidköping	35	28	259	1,0	0,8	7,2
Skara	48	104	37	2,7	5,7	2,0
Skövde	-81	-24	105	-1,8	-0,5	2,2
Hjo	76	26	48	8,6	2,9	5,3
Tidaholm	18	22	119	1,4	1,7	9,0
Falköping	-60	62	234	-1,9	2,0	7,3
Skaraborgs län	131	455	1361	0,5	1,7	4,9
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Skaraborgs län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Grästorp	0,81	0,94	1,67	0,80	0,82	1,16	0,75	0,76	1,16
Essunga	0,57	0,71	1,01	1,01	1,11	1,74	0,79	0,88	1,31
Mullsjö	0,46	0,57	0,52	1,23	1,54	1,84	0,93	1,12	1,33
Habo	0,38	0,44	0,76	0,75	0,86	1,46	0,56	0,64	0,97
Karlsborg	1,00	1,43	2,08	1,59	1,94	4,23	1,20	1,53	3,04
Gullspång	0,56	0,44	0,98	1,28	1,33	1,94	1,01	0,99	1,52
Vara	0,81	0,96	1,46	1,35	1,71	2,39	1,12	1,38	1,94
Götene	0,40	0,44	0,67	0,72	0,82	1,32	0,62	0,72	1,20
Tibro	1,02	1,22	1,62	1,50	1,72	2,22	1,18	1,35	1,75
Töreboda	1,08	1,15	1,32	1,32	1,41	2,40	1,32	1,34	2,08
Mariestad	1,03	1,19	1,83	1,62	1,81	2,98	1,43	1,58	2,43
Lidköping	0,87	0,95	1,53	1,10	1,13	2,27	0,91	0,93	1,83
Skara	0,80	0,90	1,67	1,36	1,44	2,64	1,10	1,14	2,09
Skövde	1,28	1,46	2,32	1,55	1,65	2,93	1,39	1,45	2,49
Hjo	1,02	1,27	1,64	1,36	1,43	1,77	1,23	1,32	1,68
Tidaholm	0,37	0,56	0,65	0,90	1,21	1,63	0,74	0,95	1,20
Falköping	0,63	0,71	1,42	1,10	1,23	2,21	0,93	1,03	1,77
Skaraborgs län	0,86	1,00	1,61	1,27	1,42	2,41	1,08	1,19	1,96
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	1829	1,1	1,3
Kvarstående lediga platser	1602	1,0	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,1	1,7
I beredskapsarbete	150	0,1	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1100	0,7	0,7
I inskolningsplatser	234	0,2	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2680	1,6	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	8617	5,1	6,7

Värmlands län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Kil	11367	11652	12221	101,8	104,3	109,4	13,8	15,4
Eda	9463	9417	9555	99,4	98,9	100,4	23,1	23,3
Torsby	15492	15041	15105	99,3	96,4	96,8	25,0	26,0
Storfors	5506	5303	5299	100,0	96,3	96,2	19,3	20,8
Hammarö	12374	13194	13468	102,0	108,8	111,0	14,2	14,5
Munkfors	5007	4769	4816	97,6	92,9	93,8	24,2	26,5
Forshaga	11870	11697	11913	98,8	97,3	99,1	16,5	16,4
Grums	10661	10180	10274	98,7	94,2	95,1	17,9	18,9
Årjäng	9771	9929	10235	99,7	101,3	104,4	24,8	23,2
Sunne	13236	13241	13564	99,2	99,2	101,6	25,3	24,7
Karlstad	74030	75106	76467	99,9	101,4	103,2	16,6	18,7
Kristinehamn	26647	26030	25865	98,8	96,5	95,9	18,7	21,4
Filipstad	14294	13536	13341	97,9	92,7	91,3	22,9	25,7
Hagfors	17088	16351	16121	97,6	93,4	92,1	21,5	23,6
Arvika	26752	26616	26887	99,5	99,0	100,0	22,2	23,1
Säffle	18656	18041	17979	98,3	95,0	94,7	20,7	22,6
Värmlands län	282213	280103	283110	99,3	98,6	99,7	19,6	21,0
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Kil	69	50	183	6,1	4,3	15,0
Eda	58	49	24	6,2	5,2	2,5
Torsby	59	69	94	3,8	4,6	6,2
Storfors	0	-13	1	0,0	-2,5	0,2
Hammarö	100	119	0	8,1	9,0	0,0
Munkfors	-17	20	21	-3,5	4,2	4,4
Forshaga	-55	30	74	-4,6	2,6	6,2
Grums	-89	-23	57	-8,3	-2,3	5,5
Årjäng	87	111	87	8,9	11,2	8,5
Sunne	69	142	118	5,2	10,7	8,7
Karlstad	35	237	69	0,5	3,2	0,9
Kristinehamn	-116	-24	-134	-4,4	-0,9	-5,2
Filipstad	-103	-17	-69	-7,2	-1,2	-5,2
Hagfors	-109	-13	-76	-6,4	-0,8	-4,7
Arvika	70	121	113	2,6	4,6	4,2
Säffle	-99	-40	2	-5,3	-2,2	0,1
Värmlands län	-40	818	564	-0,1	2,9	2,0
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Värmlands län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Kil	0,75	0,82	1,37	1,05	1,19	1,91	1,03	1,05	1,84
Eda	2,12	2,10	3,61	3,08	3,06	5,00	2,87	2,84	4,83
Torsby	2,34	2,21	4,20	2,94	2,33	5,25	2,78	2,23	4,48
Storfors	1,52	1,53	3,14	3,41	3,09	6,95	2,77	2,42	5,16
Hammarö	0,37	0,31	0,71	0,68	0,55	1,62	0,62	0,45	1,41
Munkfors	3,20	4,17	6,30	4,02	4,28	6,60	3,92	4,35	6,40
Forshaga	0,95	1,18	1,61	1,27	1,25	2,06	1,17	1,14	1,92
Grums	0,87	0,95	1,89	1,36	1,69	2,76	1,21	1,49	2,44
Årjäng	1,51	1,31	2,73	2,54	1,95	4,90	2,16	1,50	3,92
Sunne	1,72	1,67	2,62	2,05	1,78	3,30	2,05	1,62	2,95
Karlstad	1,68	1,58	2,77	2,06	1,94	3,76	1,85	1,66	3,20
Kristinehamn	1,65	1,44	3,57	1,69	1,77	3,33	1,59	1,63	3,10
Filipstad	1,08	0,72	1,73	1,69	1,20	2,39	1,52	0,99	2,32
Hagfors	2,62	3,22	4,72	3,41	4,00	6,39	3,19	3,71	5,46
Arvika	1,26	1,31	2,46	1,61	1,66	3,24	1,51	1,47	2,97
Säffle	1,35	1,36	2,83	2,13	2,18	4,36	1,88	1,86	3,68
Värmlands län	1,55	1,54	2,82	2,03	1,97	3,76	1,86	1,75	3,30
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	3249	1,9	1,3
Kvarstående lediga platser	1011	0,6	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		3,2	1,7
I beredskapsarbete	567	0,3	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1509	0,9	0,7
I inskolningsplatser	366	0,3	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	3190	1,9	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	13581	7,8	6,7

Örebro län

1990/91:AU13

Bilaga

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Laxå	8369	7870	7622	96,6	90,9	88,0	17,2	20,6
Hallsberg	17132	16512	16735	99,3	95,7	97,0	17,7	19,9
Degerfors	12177	11787	11701	99,4	96,3	95,5	17,5	20,5
Hällefors	10257	9555	9346	97,0	90,3	88,4	21,3	24,6
Ljusnarsberg	6918	6484	6488	98,7	92,5	92,6	24,7	25,5
Örebro	117253	119146	120944	100,2	101,9	103,4	18,8	19,9
Kumla	17814	17885	18621	100,3	100,7	104,8	17,7	18,6
Askersund	11795	11714	12008	99,2	98,5	100,9	22,7	22,4
Karlskoga	35995	34517	33869	97,7	93,7	92,0	18,3	22,2
Nora	10155	10140	10516	99,5	99,3	103,0	19,7	19,7
Lindesberg	24994	24534	24663	100,2	98,3	98,8	19,5	21,3
Örebro län	272859	270145	272513	99,5	98,5	99,3	19,0	20,7
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Laxå	-123	-63	-134	-14,7	-8,1	-17,6
Hallsberg	-82	-45	135	-4,8	-2,7	8,1
Degerfors	-31	-48	-110	-2,5	-4,1	-9,4
Hällefors	-90	-82	-20	-8,8	-8,6	-2,1
Ljusnarsberg	2	-21	13	0,3	-3,3	2,0
Örebro	229	501	242	1,9	4,2	2,0
Kumla	23	90	307	1,3	5,1	16,5
Askersund	52	63	118	4,4	5,4	9,8
Karlskoga	-329	-168	-176	-9,1	-4,9	-5,2
Nora	1	74	137	0,1	7,3	13,0
Lindesberg	12	-27	35	0,5	-1,1	1,4
Örebro län	-336	273	547	-1,2	1,0	2,0
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Örebro län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Laxå	0,95	0,90	1,54	1,81	1,91	3,14	1,42	1,43	2,51
Hallsberg	1,05	0,97	1,80	1,30	1,40	2,47	1,11	1,15	2,03
Degerfors	1,72	2,11	2,96	1,89	2,23	2,73	1,74	2,09	2,39
Hällefors	1,26	1,58	2,53	2,46	2,81	6,21	2,21	2,51	5,47
Ljusnarsberg	2,80	2,21	3,95	3,86	2,52	5,67	3,57	2,30	5,10
Örebro	1,47	1,27	2,50	1,99	1,73	3,65	1,76	1,43	3,11
Kumla	0,74	0,69	1,24	1,16	1,01	2,68	0,97	0,82	2,12
Askersund	0,70	0,79	1,55	1,07	1,17	2,19	0,85	0,93	1,72
Karlskoga	1,84	1,96	3,85	3,29	2,95	6,83	2,72	2,49	5,58
Nora	1,05	1,13	1,54	1,87	1,95	2,43	1,50	1,56	2,27
Lindesberg	1,19	1,25	1,88	1,67	1,74	3,18	1,44	1,41	2,62
Örebro län	1,39	1,33	2,48	2,04	1,88	3,86	1,76	1,57	3,26
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2945	1,8	1,3
Kvarstående lediga platser	959	0,6	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		3,1	1,7
I beredskapsarbete	483	0,3	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1672	1,0	0,7
I inskolningsplatser	189	0,2	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2582	1,6	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	11520	6,9	6,7

Västmanlands län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Skinnskatteberg	5316	5263	5343	99,4	98,5	99,9	19,4	20,2
Surahammar	11462	11245	11381	100,2	98,3	99,5	14,8	15,5
Heby	13298	13224	13595	99,4	98,8	101,6	19,5	19,6
Kungsör	8485	8343	8472	98,6	96,9	98,4	16,2	17,6
Hallstahammar	17596	16707	16628	96,5	91,6	91,2	14,0	17,2
Norberg	6689	6513	6665	97,7	95,2	97,4	19,9	20,2
Västerås	117660	117821	119761	100,1	100,3	101,9	14,1	17,2
Sala	21019	21266	21820	100,4	101,6	104,2	19,2	19,9
Fagersta	14708	13834	13756	97,3	91,5	91,0	19,0	22,8
Köping	26807	26304	26444	98,6	96,7	97,2	16,2	19,2
Arboga	14672	14440	14622	98,2	96,6	97,8	17,8	20,4
Västmanlands län	257711	254959	258487	99,3	98,2	99,6	15,8	18,3
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Skinnskatteberg	-13	6	41	-2,5	1,2	7,7
Surahammar	-9	-59	-14	-0,8	-5,3	-1,2
Heby	3	50	121	0,2	3,8	8,9
Kungsör	-54	12	50	-6,4	1,4	5,9
Hallstahammar	-293	-79	-192	-16,7	-4,7	-11,5
Norberg	-35	17	94	-5,3	2,7	14,1
Västerås	-139	-204	843	-1,2	-1,7	7,0
Sala	55	113	176	2,6	5,3	8,1
Fagersta	-195	-45	-58	-13,3	-3,2	-4,2
Köping	-167	-46	8	-6,2	-1,7	0,3
Arboga	-52	5	72	-3,6	0,4	4,9
Västmanlands län	-900	-197	1141	-3,5	-0,8	4,4
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Västmanlands län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Skinnskatteberg	2,51	2,01	3,43	2,46	1,45	4,86	2,34	1,39	4,02
Surahammar	1,16	1,02	2,20	1,21	1,34	2,78	1,04	1,08	2,15
Häby	1,34	1,46	2,10	0,95	0,94	1,86	1,05	1,10	1,66
Kungsör	0,91	0,99	1,83	1,29	1,33	2,28	1,07	1,05	1,81
Hallstahammar	1,45	1,56	2,38	1,59	1,67	3,48	1,44	1,46	2,82
Norberg	0,90	0,95	1,34	0,92	0,74	1,11	0,92	0,74	1,11
Västerås	1,22	1,15	2,25	1,35	1,20	2,86	1,19	1,03	2,37
Sala	1,37	1,49	2,78	1,03	0,95	2,27	1,02	0,90	2,00
Fagersta	1,31	1,24	2,90	1,24	0,90	2,78	1,03	0,76	2,32
Köping	1,41	1,49	2,59	1,89	1,72	4,01	1,57	1,43	3,19
Årbo	0,91	1,14	1,59	1,60	1,91	3,17	1,40	1,63	2,57
Västmanlands län	1,27	1,27	2,34	1,39	1,28	2,95	1,24	1,12	2,44
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2034	1,2	1,3
Kvarstående lediga platser	1337	0,8	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,5	1,7
I beredskapsarbete	320	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1295	0,8	0,7
I inskolningsplatser	200	0,2	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2425	1,5	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	12927	7,9	6,7

Kopparbergs län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Vansbro	8377	7994	7901	98,3	93,8	92,7	25,5	26,1
Malung	11859	11635	11605	99,1	97,2	96,9	20,8	22,7
Gagnef	9875	9956	10453	100,3	101,2	106,2	18,6	19,6
Leksand	13757	14065	14805	101,4	103,6	109,1	24,7	24,3
Rättvik	11133	11030	11345	99,5	98,5	101,3	25,7	27,7
Orsa	7354	7302	7351	100,0	99,3	100,0	23,1	23,2
Älvdalen	8329	8267	8353	99,8	99,0	100,1	21,5	24,2
Smedjebacken	13371	13195	13282	99,9	98,5	99,2	17,8	18,7
Mora	19590	20044	20549	101,1	103,4	106,1	18,8	19,7
Falun	52068	52263	53748	102,9	103,3	106,2	17,2	18,1
Borlänge	46568	46116	46671	99,5	98,6	99,7	15,7	18,3
Säter	11008	11405	11896	101,2	104,9	109,4	17,8	18,1
Hedemora	16998	16736	16855	99,6	98,1	98,8	20,6	21,2
Avesta	25807	24792	24832	97,8	94,0	94,1	19,2	22,3
Ludvika	31022	29495	29421	97,9	93,1	92,8	20,8	23,4
Kopparbergs län	286090	284295	289067	99,7	99,1	100,7	19,3	20,8
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Vansbro	-7	-9	38	-0,8	-1,2	4,8
Malung	24	21	-31	2,0	1,8	-2,7
Gagnef	20	69	150	2,0	6,9	14,3
Leksand	165	139	438	12,0	9,9	29,6
Rättvik	97	98	154	8,7	8,9	13,6
Orsa	44	22	14	6,0	3,0	1,9
Älvdalen	7	13	101	0,9	1,6	12,1
Smedjebacken	6	-11	34	0,4	-0,9	2,6
Mora	151	108	184	7,7	5,4	9,0
Falun	212	228	351	4,1	4,4	6,5
Borlänge	-120	-71	80	-2,6	-1,5	1,7
Säter	87	85	87	7,9	7,4	7,3
Hedemora	29	-53	181	1,7	-3,2	10,7
Avesta	-174	-65	31	-6,7	-2,6	1,2
Ludvika	-232	-87	109	-7,5	-2,9	3,7
Kopparbergs län	310	486	1921	1,1	1,7	6,6
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Kopparbergs län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Vansbro	1,82	2,04	2,48	2,31	2,13	3,42	2,37	1,90	3,30
Malung	1,15	1,07	1,81	1,53	1,39	2,48	1,47	1,15	2,04
Gagnef	0,83	0,98	1,55	0,76	0,82	1,35	0,81	0,85	1,26
Leksand	0,86	1,07	1,24	1,24	1,31	1,97	1,20	1,24	1,84
Rättvik	0,92	0,85	1,14	1,85	1,68	3,09	1,84	1,58	2,66
Orsa	1,69	1,55	2,65	2,51	1,87	3,56	2,30	1,68	3,56
Älvdalen	2,06	1,79	4,35	3,61	3,43	6,90	3,00	2,68	5,63
Smedjebacken	1,29	1,55	2,35	2,65	2,77	4,48	2,33	2,54	3,94
Mora	0,74	0,66	1,44	1,46	1,28	3,12	1,37	1,15	2,83
Falun	1,02	0,99	1,62	1,51	1,34	2,71	1,42	1,18	2,44
Borlänge	1,06	1,18	2,25	1,69	1,85	3,01	1,60	1,65	2,81
Säter	0,71	0,89	1,06	0,76	0,81	1,25	0,76	0,72	1,18
Hedemora	0,88	0,78	1,81	1,07	1,05	2,33	1,03	0,93	2,01
Avesta	1,14	1,24	2,27	1,59	1,59	3,68	1,37	1,34	3,15
Ludvika	2,00	2,19	4,24	3,13	2,98	6,71	2,79	2,73	5,88
Kopparbergs län	1,17	1,23	2,19	1,79	1,73	3,38	1,66	1,54	3,03
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2888	1,7	1,3
Kvarstående lediga platser	1837	1,1	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,6	1,7
I beredskapsarbete	291	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1518	0,9	0,7
I inskolningsplatser	111	0,1	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	3156	1,9	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	14357	8,3	6,7

Gävleborgs län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Ockelbo	6651	6456	6484	99,8	96,9	97,3	22,3	23,5
Hofors	12755	12269	12028	96,9	93,2	91,3	19,7	21,4
Ovanåker	13726	13511	13558	99,6	98,0	98,4	19,1	21,4
Nordanstig	11810	11480	11541	98,7	96,0	96,5	22,6	22,9
Ljusdal	21482	21054	21163	99,5	97,5	98,0	22,9	24,9
Gävle	87602	87703	88568	100,3	100,4	101,4	17,3	18,8
Sandviken	41879	40030	39906	97,7	93,4	93,1	18,6	20,8
Söderhamn	30913	29807	29624	99,1	95,6	95,0	20,6	21,6
Bollnäs	28020	27810	28094	100,5	99,8	100,8	19,8	21,4
Hudiksvall	37649	37676	38328	100,3	100,4	102,1	19,2	19,9
Gävleborgs län	292486	287796	289294	99,5	97,9	98,4	19,2	20,7
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Ockelbo	42	7	36	6,3	1,1	5,6
Hofors	-153	-25	-114	-12,0	-2,1	-9,5
Ovanåker	-4	-5	31	-0,3	-0,4	2,3
Nordanstig	10	-13	208	0,9	-1,1	18,0
Ljusdal	81	54	128	3,8	2,6	6,0
Gävle	175	35	282	2,0	0,4	3,2
Sandviken	-358	-74	-115	-8,6	-1,9	-2,9
Söderhamn	-33	-105	137	-1,1	-3,5	4,6
Bollnäs	151	13	115	5,4	0,5	4,1
Hudiksvall	141	92	232	3,7	2,4	6,1
Gävleborgs län	52	-21	940	0,2	-0,1	3,2
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Gävleborgs län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Ockelbo	1,30	1,54	2,49	1,92	2,33	4,27	1,68	1,89	3,39
Hofors	0,76	0,91	1,50	1,22	1,26	2,37	1,18	1,18	2,16
Ovanåker	1,02	1,11	2,13	2,10	2,71	3,90	1,72	2,20	3,39
Nordanstig	1,37	1,37	2,52	2,23	2,41	4,38	1,98	2,09	3,83
Ljusdal	2,47	2,25	4,68	3,26	3,23	5,64	3,10	2,81	5,01
Gävle	1,27	1,16	2,86	1,67	1,50	3,48	1,50	1,30	3,07
Sandviken	1,65	1,89	3,69	2,08	2,22	4,06	1,98	2,04	3,73
Söderhamn	1,82	1,50	3,86	2,21	1,71	4,45	2,07	1,52	3,92
Bollnäs	2,01	1,96	5,12	2,96	2,81	6,30	2,62	2,32	5,49
Hudiksvall	2,11	2,18	4,93	2,61	2,74	5,11	2,37	2,33	4,59
Gävleborgs län	1,62	1,59	3,59	2,17	2,13	4,32	1,98	1,84	3,83
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	3540	2,0	1,3
Kvarstående lediga platser	1062	0,6	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		3,3	1,7
I beredskapsarbete	644	0,4	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1600	0,9	0,7
I inskolningsplatser	404	0,3	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	3660	2,1	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	15224	8,5	6,7

Västernorrlands län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Ånge	13233	12765	12587	99,1	95,6	94,3	23,9	26,6
Timrå	18630	18373	18540	98,7	97,4	98,2	17,2	18,1
Härnösand	27702	27266	27446	99,8	98,2	98,9	19,0	20,6
Sundsvall	94277	93017	93808	99,5	98,2	99,0	16,1	18,1
Kramfors	26061	24825	24555	97,9	93,3	92,3	26,6	26,0
Sollefteå	25763	25194	24840	98,9	96,7	95,3	23,2	25,2
Örnsköldsvik	60231	59398	59379	99,5	98,1	98,1	18,1	20,3
Västernorrlands län	265898	260837	261155	99,2	97,4	97,5	19,0	20,7
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flytning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Ånge	34	-50	122	2,6	-3,9	9,7
Timrå	-88	30	-28	-4,7	1,6	-1,5
Härnösand	20	-24	260	0,7	-0,9	9,5
Sundsvall	-105	-102	200	-1,1	-1,1	2,1
Kramfors	-32	11	127	-1,2	0,4	5,2
Sollefteå	4	-19	-37	0,2	-0,7	-1,5
Örnsköldsvik	-150	-99	94	-2,5	-1,7	1,6
Västernorrlands län	-317	-254	738	-1,2	-1,0	2,8
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Västernorrlands län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Ånge	1,38	1,42	2,59	1,98	1,97	3,45	1,91	1,79	3,22
Timrå	1,73	1,97	3,06	1,48	1,42	2,63	1,50	1,48	2,54
Härnösand	1,25	0,74	2,95	1,47	0,89	3,06	1,39	0,82	2,79
Sundsvall	1,47	1,44	2,88	1,67	1,56	3,34	1,59	1,42	3,04
Kramfors	1,58	1,18	2,91	1,88	1,66	4,01	1,79	1,46	3,63
Sollefteå	1,94	1,60	4,32	2,44	1,89	4,44	2,31	1,62	4,36
Örnsköldsvik	1,36	1,60	2,77	1,89	2,12	3,43	1,71	1,85	3,01
Västernorrlands län	1,49	1,44	3,00	1,79	1,67	3,44	1,69	1,50	3,15
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2729	1,7	1,3
Kvarstående lediga platser	1307	0,8	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		2,1	1,7
I beredskapsarbete	282	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1171	0,7	0,7
I inskolningsplatser	245	0,2	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	3272	2,1	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	12830	8,0	6,7

Jämtlands län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Ragunda	7501	7169	7078	99,1	94,7	93,5	25,5	27,4
Bräcke	9097	8670	8739	98,6	94,0	94,7	25,1	25,1
Krokom	13708	13979	14373	102,2	104,2	107,1	21,3	20,5
Strömsund	17083	16303	16093	98,5	94,0	92,8	24,2	26,2
Åre	9550	9711	9975	100,9	102,6	105,3	22,2	21,1
Berg	8851	8571	8660	98,3	95,2	96,2	25,0	26,8
Härjedalen	12989	12595	12491	99,2	96,2	95,4	22,7	25,6
Östersund	56104	57007	58317	100,5	102,1	104,5	15,7	17,5
Jämtlands län	134884	134005	135726	100,0	99,3	100,6	20,3	21,5
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Ragunda	13	-7	-34	1,8	-0,9	-4,8
Bräcke	-3	-16	143	-0,3	-1,9	16,4
Krokom	140	14	258	10,2	1,0	18,0
Strömsund	-23	-39	-24	-1,4	-2,4	-1,5
Åre	94	57	81	9,8	5,9	8,1
Berg	6	17	90	0,7	2,0	10,4
Härjedalen	22	-11	-61	1,7	-0,9	-4,9
Östersund	108	128	344	1,9	2,2	5,9
Jämtlands län	357	142	797	2,6	1,1	5,9
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Jämtlands län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt - liga	Kvin- nor	Ung- domar
Ragunda	1,66	1,29	3,71	1,42	0,91	2,71	1,39	0,96	2,71
Bräcke	0,73	0,56	0,94	1,59	1,17	2,95	1,39	1,04	2,31
Krokom	1,53	1,47	2,29	1,44	1,18	1,61	1,39	1,18	1,61
Strömsund	2,35	1,69	4,12	2,58	1,69	4,12	2,63	1,59	4,00
Åre	1,95	1,42	2,76	1,97	1,64	2,82	1,68	1,31	2,24
Berg	1,23	1,20	2,06	1,77	1,55	2,30	1,66	1,29	2,17
Härjedalen	2,40	2,00	3,70	3,55	2,86	5,33	3,22	2,43	4,51
Östersund	1,21	1,13	2,56	1,38	1,18	2,61	1,27	1,05	2,33
Jämtlands län	1,54	1,31	2,79	1,80	1,43	2,96	1,68	1,28	2,67
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	1372	1,7	1,3
Kvarstående lediga platser	742	0,9	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		1,8	1,7
I beredskapsarbete	175	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	550	0,7	0,7
I inskolningsplatser	93	0,2	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	2244	2,8	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	5886	7,2	6,7

Västerbottens län

1990/91:AU13

Bilaga

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Nordmaling	8065	7952	8192	99,3	97,9	100,8	22,4	22,1
Bjurholm	3260	3002	2959	97,2	89,5	88,2	25,3	28,3
Vindeln	6953	6555	6661	97,9	92,3	93,8	22,4	25,0
Robertsfors	7770	7728	7871	100,4	99,9	101,7	21,2	21,5
Norsjö	5597	5383	5371	97,9	94,1	93,9	19,7	22,1
Malå	4284	4168	4154	99,3	96,7	96,3	16,1	19,8
Storuman	8301	8006	7735	99,7	96,1	92,9	16,8	20,9
Sorsele	3866	3621	3547	98,5	92,3	90,4	22,8	27,4
Dorotea	3911	3790	3752	98,5	95,4	94,5	23,9	26,4
Vännäs	8124	8199	8410	100,4	101,3	103,9	16,6	19,4
Vilhelmina	8665	8538	8509	99,8	98,4	98,0	19,5	21,6
Åsele	4579	4218	4114	97,0	89,4	87,2	26,4	28,9
Umeå	82817	87270	91258	102,1	107,6	112,5	11,6	12,9
Lycksele	14394	14036	14177	99,3	96,8	97,8	17,0	19,6
Skellefteå	74241	74297	75258	100,0	100,1	101,4	17,1	18,9
Västerbottens län	244827	246763	251968	100,4	101,2	103,3	16,3	17,9
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flytning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Nordmaling	10	49	93	1,2	6,2	11,4
Bjurholm	-22	-4	5	-6,8	-1,5	1,7
Vindeln	-31	5	61	-4,5	0,7	9,2
Robertsfors	31	10	43	4,0	1,3	5,5
Norsjö	-35	-13	36	-6,2	-2,5	6,7
Malå	-3	-20	13	-0,7	-4,8	3,1
Storuman	-25	-84	-102	-3,1	-10,5	-13,2
Sorsele	-17	-30	-1	-4,5	-8,3	-0,3
Dorotea	-5	-4	9	-1,2	-0,9	2,4
Vännäs	20	31	41	2,5	3,8	4,9
Vilhelmina	7	-32	-23	0,8	-3,7	-2,7
Åsele	-14	-16	39	-3,1	-3,9	9,5
Umeå	306	497	481	3,7	5,7	5,3
Lycksele	-81	-9	-25	-5,6	-0,6	-1,8
Skellefteå	129	66	395	1,7	0,9	5,2
Västerbottens län	270	446	1065	1,1	1,8	4,2
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Västerbottens län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Nordmaling	0,28	0,32	0,71	0,76	0,73	1,13	0,56	0,55	0,90
Bjurholm	1,21	1,17	1,35	1,02	0,50	0,68	0,90	0,50	0,68
Vindeln	0,60	0,79	0,92	0,74	0,84	1,52	0,66	0,73	1,21
Robertsfors	0,36	0,52	0,87	0,89	1,17	2,11	0,73	0,94	1,64
Norsjö	1,15	1,25	1,69	1,26	1,53	2,06	1,16	1,33	1,72
Malå	2,05	2,45	3,19	2,74	2,45	4,78	2,34	2,02	3,87
Storuman	3,43	2,92	6,32	3,96	3,02	6,38	4,06	2,98	6,61
Sorsele	1,61	0,97	2,06	2,85	2,40	3,82	2,85	2,07	3,82
Dorotea	1,93	1,40	2,63	2,78	1,61	3,92	2,49	1,41	2,87
Vännäs	0,52	0,41	0,81	0,60	0,61	0,62	0,54	0,41	0,62
Vilhelmina	4,16	3,10	5,57	5,02	3,13	6,78	4,86	2,79	6,20
Åsele	1,76	1,38	2,91	1,97	1,48	3,32	1,84	1,30	2,55
Umeå	1,49	1,34	2,28	1,84	1,70	3,04	1,58	1,39	2,53
Lycksele	1,20	1,13	2,06	1,28	1,06	2,79	1,15	0,87	2,21
Skellefteå	1,69	1,78	3,39	1,88	1,75	4,10	1,74	1,57	3,51
Västerbottens län	1,57	1,48	2,69	1,89	1,68	3,39	1,71	1,44	2,90
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	2674	1,7	1,3
Kvarstående lediga platser	1064	0,7	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		2,5	1,7
I beredskapsarbete	358	0,2	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	1444	0,9	0,7
I inskolningsplatser	306	0,2	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	3806	2,5	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	12357	7,9	6,7

Norrbottens län

Befolkning

Kommun	Antal			Index (1980=100)			% över 64 år	
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990	1980	1990
Arvidsjaur	8342	8115	8081	99,4	96,7	96,3	20,2	22,8
Arjeplog	3980	3841	3753	98,5	95,1	92,9	20,0	23,2
Jokkmokk	7025	6835	6726	99,1	96,4	94,9	18,7	20,7
Överkalix	5010	4744	4744	98,6	93,3	93,3	22,5	25,2
Kalix	19546	19229	19241	99,7	98,1	98,2	17,8	19,1
Övertorneå	6328	6135	6093	100,6	97,5	96,8	21,2	23,8
Pajala	8736	8595	8424	99,7	98,1	96,1	20,9	23,9
Gällivare	24237	22995	22421	98,1	93,1	90,7	13,2	15,6
Älvsbyn	9590	9406	9400	99,6	97,7	97,7	16,5	19,9
Luleå	66676	67030	68412	99,8	100,3	102,4	11,4	13,6
Piteå	38629	38996	40034	100,6	101,5	104,2	14,6	16,1
Boden	28936	29150	29740	100,3	101,0	103,1	16,4	18,1
Haparanda	9874	10081	10517	102,1	104,2	108,7	16,7	18,3
Kiruna	28518	26559	26149	96,0	89,4	88,0	9,6	12,9
Norrbottens län	265426	261709	263735	99,4	98,0	98,8	14,6	16,8
Riket	8328330	8427932	8590630	100,1	101,3	103,3	17,5	18,8

Flyttning. Genomsnitt per år

Kommun	Flyttningsöverskott			Överskott per 1 000 inv.		
	1980-84	1985-89	1990	1980-84	1985-89	1990
Arvidsjaur	39	-14	19	4,7	-1,7	2,4
Arjeplog	-10	-22	-48	-2,4	-5,7	-12,8
Jokkmokk	-31	-11	-99	-4,5	-1,6	-14,7
Överkalix	-21	-1	29	-4,2	-0,1	6,1
Kalix	24	-31	-81	1,2	-1,6	-4,2
Övertorneå	13	-9	-4	2,1	-1,5	-0,7
Pajala	20	-19	2	2,2	-2,2	0,2
Gällivare	-233	-302	-215	-9,6	-13,1	-9,6
Älvsbyn	-3	-48	-9	-0,3	-5,1	-1,0
Luleå	-391	-95	54	-5,9	-1,4	0,8
Piteå	18	11	359	0,5	0,3	9,0
Boden	46	34	166	1,6	1,2	5,6
Haparanda	110	75	153	11,1	7,4	14,5
Kiruna	-735	-305	-417	-25,8	-11,5	-15,9
Norrbottens län	-1154	-737	-91	-4,3	-2,8	-0,3
Riket	4924	24037	34806	0,6	2,9	4,1

Norrbottens län

Arbetslöshet (%)

Kommun	1989 juni-december			1990 juni-december			1990 år		
	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar	Samt- liga	Kvin- nor	Ung- domar
Arvidsjaur	4,29	4,00	7,26	3,70	3,13	5,71	4,06	3,55	5,93
Arjeplog	1,42	1,20	1,76	1,92	1,75	2,08	1,96	1,57	2,34
Jokkmokk	1,77	1,28	2,68	2,40	1,24	3,82	2,30	1,04	3,45
Övertorneå	3,75	2,75	6,96	3,97	2,66	6,94	3,76	2,51	6,94
Kalix	3,00	2,69	5,42	3,30	2,72	6,36	3,16	2,44	5,74
Övertorneå	2,58	2,05	2,97	4,34	3,41	5,91	4,11	2,79	5,23
Pajala	7,50	4,33	8,57	5,82	2,82	6,58	6,00	2,68	5,90
Gällivare	3,01	2,40	5,55	3,61	2,81	6,81	3,67	2,68	6,58
Älvsbyn	2,66	2,75	3,63	3,42	3,28	4,05	3,23	2,78	3,61
Luleå	2,17	1,94	3,88	2,41	2,34	4,34	2,21	1,98	3,93
Piteå	2,32	2,48	4,71	2,60	2,72	4,82	2,51	2,49	4,46
Boden	1,51	1,20	2,78	1,51	1,36	3,19	1,41	1,10	2,85
Haparanda	5,43	3,98	8,78	4,78	3,63	7,67	4,85	3,50	7,27
Kiruna	5,49	6,08	10,02	5,67	6,03	9,99	5,50	5,77	9,67
Norrbottens län	2,99	2,69	5,21	3,18	2,85	5,52	3,08	2,60	5,15
Riket	1,13	1,13	1,99	1,48	1,44	2,62	1,32	1,25	2,24

Arbetsmarknadsläget. 1990

	Antal	Andel av befolkningen i åldern 16-64 år (%)	
		Länet	Riket
Kvarstående arbetslösa arbetssökande	5239	3,1	1,3
Kvarstående lediga platser	1247	0,7	0,8
Sökande kvarstående arbetslösa per ledig plats		4,2	1,7
I beredskapsarbete	742	0,4	0,2
I arbetsmarknadsutbildning	3124	1,8	0,7
I inskolningsplatser	341	0,3	0,1
I AMI, Samhällsföretag och anställda med lönebidrag	5067	3,0	1,6
Förtidspensionerade, december 1990	15272	9,0	6,7

Innehållsförteckning

<i>Sammanfattning</i>	1
<i>Propositionerna</i>	4
<i>Motionerna</i>	5
<i>Utskottet</i>	21
Bakgrund	21
Den regionala problembilden	22
Regionalpolitikens allmänna inriktning	22
Allmänna principer för omlokalisering	26
Företagsstöd	29
Inledning	29
Stödformerna	30
Beslutsordningen	32
Stödområdesindelningen	33
Utvecklingsinsatser i glesbygd och på landsbygd	38
Stödformerna	38
Servicefrågor	39
Insatser för kvinnor i glesbygd	43
Anslagsfrågor	45
Lokaliseringsbidrag m.m.	45
Regionala utvecklingsinsatser	47
Täckande av förluster på grund av kreditgarantier till företag i glesbygder m.m.	50
Ersättning för nedsättning av socialavgifter	50
Sysselsättningsbidrag	50
Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder ...	51
Glesbygdsdelegationen	52
Expertgruppen för forskning om regional utveck- ling (ERU)	53
Kapitaltillskott till en utvecklingsfond för Västnor- den	53
Regionalpolitiska insatser i regioner och län	53
Inledning	53
Skånelänen	55
Sydöstra Sverige	57
Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län	60
Södermanlands och Stockholms län	61
Bergslagslänen	62
Värmlands län	63
Örebro län	64
Västmanlands län	65
Kopparbergs län	66
Gävleborgs län	67

Norra Sverige	68
Västernorrlands län	68
Norrbottnens län	69
Hemställen	71
<i>Reservationer</i>	80
1. Regionalpolitikens allmänna inriktning (mom. 1) (m, fp)	80
2. Regionalpolitikens allmänna inriktning (mom. 1) (c) ..	82
3. Regionalpolitikens allmänna inriktning (mom. 1) (v) ..	85
4. Regionalpolitikens allmänna inriktning (mom. 1) (mp)	86
5. Allmänna principer för omlokalisering av statlig verksamhet (mom. 2) (c, mp)	87
6. Decentralisering och minskning av statliga myndigheter (mom. 3) (c, mp)	88
7. Riskgarantilån m.m. (mom. 6) (m)	88
8. Branschmässig avgränsning av nedsättningen av socialavgifter (mom. 8) (m, fp, c)	89
9. Avgiftsnedsättningen och EG-samarbetet (mom. 9) (mp)	90
10. Utredning om kostnader för telekommunikation (mom. 10) (mp)	91
11. Avskrivning av studielån m.m. (mom. 11) (c)	91
12. Regionalpolitiska medel till underleverantörer (mom. 12) (v)	92
13. Beloppsgränsen för länsstyrelsernas beslutsrätt (mom. 13) (fp, c)	92
14. Förhöjt lokaliseringsbidrag (mom. 14) (fp)	93
15. Översyn av stödområdesindelningen (mom. 15) (fp, c)	93
16. Begreppet resursområde (mom. 16) (c)	94
17. Inplacering i stödområden av Hallstahammar m.fl. kommuner (mom. 20, 23, 25, 26, 27, 32, 33, 34 och 36) (c)	94
18. Inplacering i stödområde 1 av Piteå m.fl. kommuner (mom. 34—36) (v)	96
19. Högsta belopp för avskrivningslån och bidrag till uthyrningsstugor (mom. 37) (c)	97
20. Högsta belopp för bidrag till kommersiell service (mom. 38) (v)	97
21. Utredning om postverkets service i glesbygd (mom. 41) (v)	97
22. Nya former för service i glesbygd (mom. 43) (fp)	98
23. Förslag om program för landsbygdspolitiken under 90-talet (mom. 44) (mp)	98
24. Försök med decentraliserat glesbygdssöd m.m. (mom. 45) (mp)	99
25. Regionalpolitiska insatser i vissa områden (mom. 47) (fp)	99

26. Servicehus för äldre i glesbygd (mom. 48) (v, mp) . . .	99	1990/91:AU13
27. Tillvaratagande av vissa grupper hantverkskunskaper (mom. 49) (mp)	100	
28. Insatser för kvinnor i glesbygd (mom. 50) (fp, v, mp)	100	
29. Kvinnoforskning (mom. 52) (v)	101	
30. Ungdomars livsmiljö på landsbygden (mom. 53) (v, mp)	101	
31. Anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret 1991/92 (mom. 54) (m)	102	
32. Anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret 1991/92 (mom. 54) (c)	102	
33. Anslag till lokaliseringsbidrag för budgetåret 1991/92 (mom. 54) (mp)	103	
34. Statliga kreditgarantier (mom. 55) (c)	104	
35. Anslag till regionala utvecklingsinsatser (mom. 58) (c)	104	
36. Anslag till regionala utvecklingsinsatser (mom. 58) (v)	105	
37. Anslag till regionala utvecklingsinsatser (mom. 58) (mp)	106	
38. Användning av odisponerade medel på anslaget Regionala utvecklingsinsatser (mom. 59) (fp)	106	
39. Kvotering av medel för kvinnoprojekt (mom. 61) (c)	107	
40. Länsanslaget till Jönköpings m.fl. län (mom. 63–66) (c)	107	
41. Anslag till landsbygdsutveckling (mom. 67) (c)	108	
42. Anslag till landsbygdsutveckling (mom. 67) (mp) . . .	108	
43. Anslag för nedsatta socialavgifter (mom. 70) (m, fp) .	109	
44. Anslag för nedsatta socialavgifter (mom. 70) (c)	109	
45. Anslag till sysselsättningsbidrag (mom. 71) (m)	110	
46. Anslag till sysselsättningsbidrag (mom. 71) (mp)	110	
47. Anordningsbidrag till daghem och fritidshem i glesbygder (mom. 72) (v)	111	
48. Anslag till infrastrukturåtgärder (mom. 73) (m)	111	
49. Anslag till infrastrukturåtgärder (mom. 73) (v)	112	
50. Avveckling av glesbygdsdelegationen (mom. 76) (m) .	112	
51. Anslag till glesbygdsdelegationen (mom. 77) (m)	113	
52. Anslag till glesbygdsdelegationen (mom. 77) (fp, mp)	113	
53. Anslag till glesbygdsdelegationen (mom. 77) (c)	114	
54. Begränsning av byggandet i västra Skåne (mom. 82) (mp)	114	
55. Åtgärder i sydöstra Sverige (mom. 83) (c)	115	
56. Åtgärder i sydöstra Sverige (mom. 83) (v)	115	
57. Åtgärder i Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län (mom. 84) (c)	116	
58. Åtgärder i Bergslagslänen (Värmlands län) (mom. 86) (c)	117	
59. Åtgärder i Bergslagslänen (Värmlands län) (mom. 86) (v)	118	
60. Åtgärder i Bergslagslänen (Örebro län) (mom. 87) (v)	118	

61. Åtgärder i Bergslagslänen (Västmanlands län) (mom. 88) (c)	119
62. Åtgärder i Bergslagslänen (Västmanlands län) (mom. 88) (v)	119
63. Åtgärder i Bergslagslänen (Gävleborgs län) (mom. 90) (c)	120
64. Åtgärder i Bergslagslänen (Gävleborgs län) (mom. 90) (v)	120
65. Åtgärder i Västernorrlands län (mom. 91) (c)	121
66. Åtgärder i Norrbottens län (mom. 92) (v)	121
<i>Särskilda yttranden</i>	122
1. Utlokalisering av statlig verksamhet från Stockholm (mom. 4) (c)	122
2. Utredning om kostnader för telekommunikation (mom. 10) (c)	122
3. Avskrivning av studielån m.m. (mom. 11) (m)	123
4. Regionalpolitiska medel till underleverantörer (mom. 12) (c)	123
5. Nya former för service i glesbygd (mom. 43) (c)	123
6. Förslag om program för landsbygdspolitiken under 90-talet (mom. 44) (c)	123
7. Insatser för landsbygdsutveckling (mom. 46) (m)	123
8. Anslag för nedsatta socialavgifter (mom. 70) (mp)	124
9. Anslag till infrastrukturåtgärder (mom. 73) (mp)	124
10. Namnändring för glesbygdsdelegationen (mom. 78) (fp, c)	124
11. Åtgärder i Skånelänen (mom. 81) (c)	125
<i>Bilaga I</i> Statistiska uppgifter om den regionala utvecklingen sammanställda av riksdagens utredningstjänst	126

